Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Krasnostawskiego

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Spis treści

1.	Wpro	wadzenie	5
2.	Obsz	ar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego	7
3.		terenu	
	3.1.	Rys historyczny	
	3.2.	Warunki naturalne	
	3.2.1.	Warunki geograficzne	11
	3.2.2.	Lokalne walory i ich promocja	
	3.3.	Sfera społeczna	
	3.3.1.	Demografia	
	3.3.2.	Rynek pracy i bezrobocie	
	3.3.3.	Kultura i sport	
	3.3.4.	Oświata i wychowanie	
	3.3.5. 3.3.6.	Pomoc społeczna	
	3.3.7.	Mieszkalnictwo	
	3.3.8.	Bezpieczeństwo publiczne	
	3.3.9.	Ochrona przeciwpożarowa	
	3.3.10		51
	3.4.	Sfera gospodarcza	
	3.4.1.	Podmioty gospodarcze.	56
	3.4.2.	Zaplecze biznesu	
	3.4.3.	Rolnictwo	
	3.4.4.	Baza noclegowa	
	3.4.5.	Wolne tereny pod inwestycje	
	3.5.	Infrastruktura lokalna	
	3.5.1.	Wodociągi, kanalizacja	
	3.5.2. 3.5.3.	Łączność Energetyka	
	3.5.4.	Gazownictwo	
	3.5.5.	Ciepłownictwo	
	3.5.6.	Komunikacja	
	3.6.	Sfera ekologiczna.	
	3.6.1.	Emisja zanieczyszczeń do wód	
	3.6.2.	Emisja zanieczyszczeń do atmosfery	
	3.6.3.	Gospodarka odpadami	
	3.6.4.	Emisja hałasu do środowiska	
	3.7.	Finanse	
	3.8.	Dochody	
	3.9.	Dochody	
4	3.9.1.	Rok	
		vfikacja podstawowych problemów rozwoju	
	4.1.	Uwarunkowania szczególne	
	4.2. 4.3.	Analiza SWOT	
٥.	5.1.	ne założenia kierunków rozwoju	111
	5.1.	Misja Cele strategiczne	
		ność poszczególnych celów z priorytetami rozwoju gospodarki narodowej	111
٦.			112
_		onalnej	
		nia polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.	
	7.1.	Planowane zadania w świetle ZPORR	
		azanie projektu z innymi działaniami realizowanymi na terenie powiatu	
	8.1.	Infrastruktura drogowa	
	8.2.	Infrastruktura oświatowa	
	8.3.	Inwestycje w ochronę zdrowia	
	8 4	Infrastruktura nomocy społecznej	125

8	.5.	Inwestycje w dziedzictwo kulturalne	127
		finansowy i wskaźniki osiągnięć w okresie 2004-2006 i na następne planowane la	
10.	Syste	em wdrażania	139
11.	Spos	oby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.	141
1	1.1.	System monitorowania planu rozwoju lokalnego	141
1	1.2.	Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego	141
1	1.3.	Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami	
		pozarządowymi	141
1	1.4.	Public Relations planu.	142

1. Wprowadzenie

Celem niniejszego opracowania jest stworzenie kompleksowego dokumentu zawierającego plany inwestycyjne powiatu krasnostawskiego, w tym również projekty współfinansowane z funduszy strukturalnych.

Obowiązek sporządzenia Planu Rozwoju Lokalnego (PRL) nakłada na samorządy Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w działaniu 3.1 obszary wiejskie i 3.2. obszary podlegające restrukturyzacji.

Plan jest zgodny z następującymi dokumentami programowymi:

- Narodowym Planem Rozwoju NPR (określającym strategię społeczno-gospodarczą Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej);
- Podstawami Wsparcia Wspólnoty;
- Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego;
- Uzupełnieniem ZPORR

Realizacja ZPORR w Polsce pochłonie 4230,1 mln euro. Z tego na województwo lubelskie wyasygnowane zostało ponad 200 mln euro.

Plan Rozwoju Lokalnego jest *dokumentem otwartym*. Oznacza to, że w trakcie jego realizacji mogą być wprowadzane zmiany.

Informacje zawarte w Planie to obraz aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu krasnostawskiego oraz kierunków jego rozwoju w kontekście absorpcji środków z funduszy unijnych.

Bardzo istotną częścią Planu jest system finansowania zadań w przyjętych okresach programowania Unii Europejskiej tj. na lata 2004-2006 oraz 2007-2013. Koszty realizacji poszczególnych zadań oraz udział poszczególnych źródeł finansowania jest szacunkowy, a przy każdym zadaniu założono dofinansowanie z funduszy strukturalnych w wysokości 75% wartości inwestycji.

Otwarty charakter dokumentu umożliwia wprowadzanie korekt przyjętego Planu wynikających ze zmian społeczno-gospodarczych i zmian priorytetów przyjętych przez powiat krasnostawski.

2. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Niniejszy Plan dotyczy działań inwestycyjnych realizowanych w latach 2004-2006 przez Powiat Krasnostawski i lokalny biznes.

Ponadto zawiera zamierzenia inwestycyjne na następny okres programowania UE, czyli na lata 2007-2013.

3. Opis terenu

3.1. Rys historyczny

Początki powiatu krasnostawskiego sięgają I połowy XV wieku. Z zapisów kronikarskich wiadomo, że król Władysław Jagiełło w roku 1433 powierzył Janowi (Hryćko) Kierdejowi z Pomorzan urząd starosty krasnostawskiego. Po jego śmierci w roku 1462 starostą krasnostawskim był również jego syn Zygmunt (Hryćko) Kierdej, który sprawował ten urząd do 1478 r.

Powiat krasnostawski, jako jednostka administracyjna, posiadał własną chorągiew przynajmniej od 1736 r. do 1794 r. Stanowiła ona wówczas główną oznakę samorządu powiatowego. Szlachta zamieszkała w powiecie gromadziła się pod własną chorągwią w potrzebie wojennej, gdy ogłaszano pospolite ruszenie, albo gdy dokonywano corocznych przeglądów pospolitego ruszenia na popisach, czyli tzw. okazowaniach. Chorągiew powiatu mogła być też manifestowana przy innych okazjach, takich jak gromadzenie szlachty na polu elekcyjnym w celu obioru króla oraz w obchodzonych uroczystościach państwowych: gali z okazji koronacji królewskiej i królewskich imienin, obchodzonych w czasach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Początki powiatowej stolicy – Krasnegostawu sięgają XI w., gdy istniał tu gród obronny Szczekarzew. W 1394 r. Władysław Jagiełło nadał mu prawa miejskie. Nazwa Krasnystaw pojawiła się po raz pierwszy w dokumencie państwowym w 1462 r. Miasto obdarowano licznymi przywilejami w II połowie XIV wieku, wprowadzono wyposażone w silną władzę urzędy starościńskie. W 1490 r. biskup Maciej z Łomży przeniósł z Chełma do Krasnegostawu siedzibę diecezji chełmskiej, co podniosło znaczenie miasta jako lokalnego ośrodka handlowego. Rozwój Krasnegostawu został przejściowo zahamowany w 1524 r. przez ogromny pożar. Obok znaczenia jako ośrodek handlowy miasto odgrywało dużą rolę lokalnego ośrodka oświatowego. Działała tutaj szkoła przykatedralna, w której pobierał nauki początkowe późniejszy kanclerz wielki koronny Jan Zamojski. W 1588 r. w krasnostawskim zamku osadzono arcyksięcia Maksymiliana Habsburga pretendenta do polskiej korony; tutaj odwiedzał księcia m.in. Zygmunt III Waza.

W latach 1602 - 1603 i 1630 - 1631 Krasnystaw nawiedziła zaraza, która spowodowała duże wyludnienie. Potem zniszczyły je wojska kozackie i szwedzkie (XVII w.), wojska szwedzkie, saskie i moskiewskie (XVIII w.). W 1688 r. Jezuici założyli w Krasnymstawie szkołę gramatyki, którą w 1720 r. podniesiono do rangi kolegium, czyli szkoły wyższej. W 1787 r. zatrzymał się tu król Stanisław August Poniatowski. Sześć lat później powiat krasnostawski został włączony do województwa lubelskiego. Po III rozbiorze Polski miasto znalazło się w granicach cesarstwa austriackiego, a w 1809 r. włączono je do Księstwa Warszawskiego. 1811 r. zapisał się jako rok kolejnego ogromnego pożaru, który strawił południową pierzeję rynku i wiele innych budowli m.in. cerkwię św. Paraskiewy i ratusz. W utworzonym w 1815 r. Królestwie Polskim, Krasnystaw został siedzibą władz obwodowych carskiej administracji. Podczas powstania styczniowego lokalnymi oddziałami dowodził m.in. Mikołaj Nieczaj - lekarz, Rosjanin pochodzący z Dubienki. Ujęty w czasie potyczki na mocy wyroku sądu wojennego rozstrzelony został w marcu 1863 r. w Krasnymstawie.

Po rewolucji 1905 r. (podczas, której w mieście odbywały się liczne manifestacje i strajki szkolne) na terenie miasta rozpoczęła działalność Polska Macierz Szkolna. Działalność tej organizacji doprowadziła do utworzenia biblioteki z czytelnią i amatorskiego teatru.

I wojna światowa przyniosła miastu kolejne pożary, co doprowadziło Krasnystaw do częściowego spalenia. 18 lipca 1915 r. wojska austriackie z grupy szturmowej gen. Arza wyrzuciły ostatecznie Rosjan z Krasnegostawu.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Krasnystaw znalazł się w województwie lubelskim i został stolicą powiatu. Miasto zajmowało obszar 58,2 km², liczba ludności wynosiła 10 435 mieszkańców. Przeważali katolicy - 81,9%. Żydzi stanowili 17,2 %.

Ludności Krasnegostawu nie ominęła pożoga wojenna. W pierwszych dniach września samoloty Luftwaffe zbombardowały stację kolejową i most na Wieprzu. W połowie września oddziały Wehrmachtu zajęły miasto, przeprawiły się przez Wieprz i opanowały prawy brzeg. Oddziały Wojska Polskiego stoczyły z nimi na wzgórzach Przedmieścia Zastawie i Góry zaciekłą walkę. Najbardziej spektakularną akcję ruch oporu przeprowadził w nocy z 19 na 20 września 1943 r. oddział BCh pod dowództwem Stanisława Sokołowskiego ps.,,Rolnik". Uwolniono wówczas około 300 więźniów z krasnostawskiego więzienia. W lecie 1944 r. oddziały AK i BCh obwodu krasnostawskiego zostały zaangażowane do realizacji planu pod kryptonimem "Burza". Oddziały AK i BCh wspólnie wyzwoliły Krasnystaw wyprzedzając wojska radzieckie. Dwa bataliony BCh dowodzone przez ppłk Jana Wojtala i mjr Stanisława Sokołowskiego w dniach 24 - 26 lipca 1944, zadały Niemcom duże straty. 28 lipca 1944 r. do Krasnegostawu wkroczyła Armia Czerwona, a następnie w sierpniu pojawiło się NKWD, komendantem miasta został mjr Wasilewski.

Po wojnie nastał czas odbudowy miasta ze zniszczeń wojennych, czas reformy rolnej i rozbudowy przemysłu. W 1951 roku oddano do użytku Fermentownię Tytoniu, następne inwestycje mają miejsce w latach 1969 – 1980. Powstają wtedy nowe zakłady pracy, między innymi: Zakłady Wyrobów Sanitarnych (Cersanit I S.A.), Zakłady Odzieżowe "Cora" (CORA-TEX S.A.), Cukrownia Krasnystaw, nowy szpital, przychodnia zdrowia, siedziba Liceum Ogólnokształcącego i wiele innych obiektów administracyjnych, handlowych i oświatowych. W roku 1980 rozpoczęto budowę obwodnicy, stanowiącej część drogi ekspresowej Warszawa-Kijów, którą ukończono w 1989 roku. W tym okresie rozpoczynają się również prace renowacyjne starówki krasnostawskiej, budowa oczyszczalni ścieków, i sieci gazu ziemnego.

Równie odległymi korzeniami historycznymi może pochwalić się wiele miejscowości i osad z terenu powiatu. Większość swój rodowód wywodzi z wieku XIV i XV. Na przykład o Fajsławicach wzmiankują dokumenty już w 1409 r., nazwa Gorzkowa pojawia się w źródłach historycznych w 1359 r., Izbicy – w 1419 r., a Rudnika w 1492 r. XII-wieczne kroniki wymieniają Łopiennik przy okazji zwycięstwa księcia Leszka Czarnego nad Jaćwingami. Wieś Siennica to rodowe gniazdo Siennickich herbu Bończa. Kraśniczyn, niegdyś miasteczko, słynął jako osada handlowa na trakcie z Krasnegostawu do Horodła.

Także wiele innych dzisiejszych wsi (Gorzków, Izbica, Żółkiewka) chlubiło się niegdyś prawami miejskimi, które utraciły albo na skutek zniszczeń wojennych na przestrzeni wieków, albo upadku gospodarczego, czy też carskiej represji po Powstaniu Styczniowym.

Ostatnim starostą krasnostawskim doby przedrozbiorowej był August Kicki, który objął urząd w 1786 r. Był kawalerem Orderu Orła Białego i Św. Stanisława. Od 1788 r. piastował mandat posła Sejmu Czteroletniego z ziemi chełmskiej województwa ruskiego. Pracował w deputacji sejmowej przygotowującej projekt prawa o miastach, był członkiem Towarzystwa Przyjaciół Konstytucji.

3.2. Warunki naturalne

3.2.1. Warunki geograficzne

Powiat krasnostawski znajduje się w środkowo - południowej części województwa lubelskiego. Zajmuje powierzchnię 1 137,9 km². W jego skład wchodzi 11 gmin:

- gmina miejska Krasnystaw,
- gminy wiejskie: Fajsławice, Gorzków, Izbica, Krasnystaw, Kraśniczyn, Łopiennik Górny, Rejowiec, Rudnik, Siennica Różana, Żółkiewka.

Ich rozmieszczenie w powiecie prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek nr 1.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Z powiatem krasnostawskim sąsiadują powiaty: świdnicki, chełmski, zamojski, biłgorajski, lubelski.

Przez teren powiatu przebiegają ważne szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa nr 17: Warszawa Lublin Krasnystaw Zamość Tomaszów Lubelski Hrebenne (granica państwowa z Ukraina,
- drogi wojewódzkie: nr 812: Biała Podlaska Włodawa Chełm Rejowiec Krasnystaw, nr 842: Rudnik Szlachecki Wysokie Krasnystaw.
- połączenia kolejowe: z Krasnegostawu do Zamościa i Rawy Ruskiej, a z Rejowca dodatkowo do wielu miast w Polsce, głównie w regionie południowo wschodnim.

W odległości 56 km od Krasnegostawu znajduje się przejście graniczne w Dorohusku, zaś w odległości 83 km przejście w Zosinie. Stolica powiatu położona jest w bliskiej odległości od następujących miast: Chełm - 30 km, Zamość - 31 km, Lublin - 55 km.

Obszar powiatu krasnostawskiego jest silnie zróżnicowany. Zachodnia część powiatu to Wyniosłość Giełczewska, z rozległymi wzniesieniami o łagodnych stokach i licznymi wąwozami o stromych zboczach.

Wschodnia część powiatu położona jest na terenie Działów Grabowieckich nad rzeką Wojsławką. Występują tu głębokie wąwozy i jary o stromych zboczach, często porośniętych lasami. W tym miejscu, na granicy powiatów krasnostawskiego i zamojskiego, utworzono Skierbieszowski Park Krajobrazowy.

Od strony północno-wschodniej zróżnicowany krajobraz powiatu podkreślają Pagóry Chełmskie, a od północy Obniżenie Dorohuckie, wchodzące w skład regionu Polesia Lubelskiego.

Powiat ma charakter wybitnie rolniczy. Użytki rolne zajmują 70,2% jego powierzchni, a lasy i grunty leśne kolejne 16,0%.

3.2.2. Lokalne walory i ich promocja

Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie angażuje się w działania mające na celu promocję lokalnych walorów. W ramach Starostwa funkcjonuje Wieloosobowe Stanowisko Pracy ds. Promocji i Rozwoju Powiatu. Do jego zadań należy m.in. wydawanie materiałów reklamowych promujących powiat głównie pod względem turystycznym, ale również i gospodarczym (przewodnik turystyczny, foldery, ulotki).

W budżecie powiatu krasnostawskiego na 2004 r. na cele promocyjne zaplanowano około 23 tys. złotych.

Prócz atrakcyjnego ukształtowania powierzchni, walory turystyczne powiatu podnosi stosunkowo niskie uprzemysłowienie powiatu oraz całego regionu.

Atrakcje przyrodnicze powiatu:

- Skierbieszowski Park Krajobrazowy, o powierzchni 14 418 ha, położony w gminach: Izbica, Kraśniczyn i Krasnystaw. Malowniczy i bogato rzeźbiony teren urozmaicają liczne wąwozy i jary, które rozcinają lessowe podłoże. Na słonecznych zboczach wykształciły się zarośla kserotermiczne i murawy stepowe. Osobliwością jest występujący tu suseł perełkowany, a także źródła, z których krystalicznie czysta woda po przepłynięciu kilkunastu metrów znika pod ziemią.
- Rezerwat przyrody "Wodny Dół" o pow. 185,85 ha, położony na terenie gminy Krasnystaw. Występuje tu bardzo gęsta sieć wąwozów, które liczą nawet do kilkuset metrów długości i do 30 metrów głębokości. W lasach występuje lipa drobno-i szerokolistna, jawor, buk, klon oraz wiąz górski. Na terenie rezerwatu występuje też, bardzo rzadka w Polsce roślina, cieszynianka wiosenna.
- Rezerwat przyrody "Głęboka Dolina" pow. 289,12 ha, położony na terenie gminy Kraśniczyn. Chroni gęstą sieć malowniczych wąwozów, porośniętych przez wielogatunkowe lasy z wiązem górskim i lipą drobnolistną na czele.
- Pomniki przyrody w liczbie 187, w tym: 66 drzew pojedynczych, 19 grup drzew i jedna aleja. Najstarsze i najbardziej okazałe to:
  - lipa drobnolistna (340 cm) przy ul. Poniatowskiego w Krasnymstawie,
  - lipa drobnolistna (570 cm) we wsi Drewniki gm. Kraśniczyn.

Dobra kultury materialnej:

• w mieście Krasnystaw:

- Nowy kościół św. Trójcy i klasztor Augustianów, przy ul. Okrzei, wzniesiony w latach 1824 1839.
- Zespół zabudowy staromiejskiej z kamienicami z XVII-XIX w. (otaczającymi kwadratowy rynek), z Domem Sejmikowym zbudowanym w 1928 r.
- Barokowy Kościół p.w. Św. Franciszka Ksawerego –wzniesiony w latach 1695 1717 według projektu Jana Delamars.
- Gmach Kolegium Jezuickiego wzniesiony w latach 1708 1730, gdzie mieści się dziś Muzeum Regionalne.

• w gminie Fajsławice:

- Kościół p.w. Św. Jana Nepomucena z końca XVIII w., wraz z dzwonnicą z przełomu XVII i XIX w.
- Zespół dworsko-parkowy, w skład którego wchodzą: dwór z drugiej połowy XVII w., oficyna, kuchnia, gorzelnia, brama murowana i park.

- Pomnik Powstańców Styczniowych na miejscowym cmentarzu.
- Zespół dworsko-parkowy w Siedliskach, z dworem z pierwszej połowy XIX w., oficynami, stajnią, gorzelnią, młynem i parkiem krajobrazowym.
- Zespół dworski w Suchodołach, z dworem z 1816 r., spichlerzem, budynkami towarzyszącymi oraz pozostałością parku krajobrazowego.

• w gminie Gorzków:

- Kościół p.w. Św. Stanisława w Orchowcu, datowany na 1404 rok.
- Zespół dworski z pozostałością parku.

• w gminie Izbica:

- Zespoły pałacowo parkowe w Tarnogórze, Stryjowie i Orłowie Murowanym z pierwszej połowy XIX w.
- Świątynia p.w. Św. Zofii w Tarnogórze, zbudowana w 1544 r.

• w gminie Krasnystaw:

wieś Krupe:

- Ruiny późnorenesansowego zamku z końca XVI w.
- Dwór wzniesiony w latach 1779 1782 przez Mikołaja Reja.
- Cerkiew prawosławna, wozownia, plebania.

wieś Krynica:

- "Arianka"- murowany grobowiec w kształcie piramidy z I połowy XIX w., wraz z wzniesieniem, na którym jest usytuowane mauzoleum słynnego działacza sejmowego – arianina Pawła Orzechowskiego.

wieś Białka:

- Zespół zabudowy Stada Ogierów, wraz z dworem z drugiej połowy XIX w., z budynkami gospodarczymi i czworakami oraz 9,5 ha parkiem. Jest to miejsce z bogatą ofertą turystyczną (wczasy w siodle, kryta ujeżdżalnia).

Tuligłowy: wiatrak "Koźlak" z II połowy XIX w.

• w gminie Kraśniczyn:

- Zajazd murowany z 1895 r. - przykład budownictwa małomiasteczkowego o cechach klasycystycznych.

- Kościół rzymsko-katolicki p.w. Wniebowzięcia Matki Boskiej – dawna cerkiew unicka wzniesiona w latach 1840- 1857.

wieś: Bończa

- Dwór z początku XIX w., otoczony parkiem krajobrazowym.
- Kościół p.w. Św. Biskupa Stanisława pierwotnie zbór kalwiński wzniesiony ok. 1577 r., przez Mikołaja Siennickiego oraz barokowa dzwonnica.
- Cerkiew prawosławna p.w. Matki Boskiej Dobrej Opieki, wzniesiona w II połowie XIX w. Wewnątrz zachowany ikonostas i wyposażenie z XVIII i XIX w.
- Kapliczka z początku XX w., z rzeźbą ludową.

wieś: Surhów

- Zespół pałacowo parkowy z pierwszej połowy XIX w. W pomieszczeniach ciekawe malowidła wykonane przez malarza włoskiego Mikołaja Montiego.
- Kościół p.w. Narodzenia Matki Boskiej i Św. Łukasza Ewangelisty, wzmiankowany już w XVI w., z wyposażeniem z XVIII – XIX w., a także mur cmentarny z kapliczkami z przełomu XVIII i XIX w.
- w gminie Łopiennik Górny:
  - Kurhany średniowieczne pozostałości bitwy stoczonej z Jadźwingami na polach Łopiennika przez króla Leszka Czarnego.
  - Kopiec usypany w 1834 r. przy szosie jako pamiątka ukończenia budowy szosy z Lublina do Zamościa, na nasypie słup kamienny i zegar słoneczny.
  - Kościół p.w. Św. Bartłomieja neogotycki kościół zbudowany w latach 1909 1912.
     Stoi na miejscu wcześniejszych kościołów drewnianego z XVII w. i murowanego z lat 1827 1832.
  - wieś Borowica: Kościół p.w. Przemienia Pańskiego wzniesiony w latach 1797 1799, zaprojektowany przez architekta króla Stanisława Augusta Jakuba Kubickiego. Wspaniały obiekt architektury drewnianej o dużych walorach architektonicznych, wykonany z modrzewia.
  - wieś Olszanka: Pałac klasycystyczny z I połowy XIX wieku, dwupiętrowy, otoczony parkiem.
  - wieś Żulin: grodek wzniesiony w zachodniej części wzgórza, datowany na późne średniowiecze.
- w gminie Rejowiec:

- Pałac zbudowany w I połowie XIX w. w stylu klasycystycznym, przebudowany. W obrębie zespołu pałacowo parkowego oficyna, czworak, obok rozległy zespół folwarczny z XIX w., z cukrownią.
- Cerkiew parafialna unicka p.w. Michała Archanioła z 1796 r., obok dzwonnica murowana z 1875 r.
- Dom mieszkalny z XVIII w., zwany ratuszem, w centrum osady.
- Kościół p.w. Św. Józefa zbudowany w latach 1906 1907 w stylu neogotyckim.

w gminie Siennica Różana:

- Dwór wzniesiony na przełomie XVIII i XIX w., murowany z kamienia i cegły
- Kościół parafialny wzniesiony w latach 1840 1844 z fundacji Jana Poletyłły. Neogotycki, murowany, jednonawowy. Wewnątrz ołtarze rokokowe z XVIII w. Przy kościele murowana dzwonnica z 1882 r. w formie parawanowej oraz cztery kapliczki umieszczone w murze otaczającym.
- Zajazd zbudowany ok. 1830 r., murowany.
- Park dworski pozostałości parku krajobrazowego z XIX w., z okazałymi starymi drzewami i alejami kasztanowymi.

wieś Żdżanne: kościół p.w. Michała Archanioła zbudowany z cegły w 1806 r. Późnobarokowy, wnętrze w stylu neogotyckim, z nagrobkiem fundatorki Katarzyny Bonieckiej Kwaśniewskiej. Przy kościele dzwonnica z 1804 r.

• w gminie Żółkiewka:

- Kościół p.w. Św. Wawrzyńca, murowany, z ok. 1770 r., obok późnobarokowa dzwonnica – brama z końca XVIII w.
- Cerkiew p.w. Św. Michała Archanioła wzniesiona ok. 1865 r., przeniesiona z Rogatowa w powiecie gorlickim.
- Zespoły dworskie w Żółkiewce, Dąbiu i Olchowcu.

wieś Wólka: kapliczka św. Jana Nepomucena, murowana ok. 1788 r. oraz zespół dworski z I połowy XIX w.

wieś Chłaniów: kościół p.w. Św. Mateusza Apostoła Ewangelisty, zbudowany z drewna ok. 1742 r.

Szlaki turystyczne

W dotarciu do wymienionych atrakcji turystycznych powiatu pomagają znakowane szlaki, tak piesze, jaki samochodowe. Ich bogactwo stanowi istotny atut powiatu.

N terenie powiatu wyznaczonych jest pięć pieszych szlaków turystycznych:

- 1. Szlak Ariański rozpoczynający się w Pawłowie (pow. chełmski), biegnący przez Marysin, Hruszów (gm. Rejowiec), Wzgórze Ariańskie, Krynicę, Krupe, Siennię Nadolną (gm. Krasnystaw), Surhów, Brzeziny i Drewniki (gm. Kraśniczyn) i kończący się w Skierbieszowie (pow. zamojski).
- 2. Szlak Tadeusza Kościuszki rozpoczynający się w Mościskach k. Dubienki (pow. chełmski) przecinający Bończę, Wolicę, Czajki, Brzeziny, Surhów (gm. Kraśniczyn), Kryniczki, Orłów Murowany, Topolę (gm. Izbica), Małochwiej Duży, Kol. Zastawie (gm. Krasnystaw), Lubańki i kończący się w Krasnymstawie (dworzec PKP).
- 3. Szlak Nadwieprzański po Wyniosłości Giełczewskiej, rozpoczynający się w Krasnymstawie Fabrycznym PKP, biegnący przez Wincentów (gm. Krasnystaw), Borowicę, Łopiennik Górny, Olszankę (gm. Łopiennik), Kol. Jaślików, rezerwat "Wodny Dół", Białkę, Rońsko (gm. Krasnystaw), do dworca PKP w Krasnymstawie.
- 4. Szlak Mikołaja Reja, rozpoczynający się w Rejowcu Fabrycznym, ciągnący się przez Rejowiec, Adamów, Popówkę, Kobyle (gm. Rejowiec), Wzgórze Ariańskie, Krynicę, Krupe, Kolonię Siennica Nadolna, Siennicę Nadolną (gm. Krasnystaw), Lubańki do dworca PKP w Krasnymstawie.
- 5. Szlak Stawów Kańskich, rozpoczynający się w Rejowcu Fabrycznym PKP, biegnący przez Pawłów, Obszar Chronionego Krajobrazu, wokół stawów do Kaniego, dalej przez Liszno (pow. chełmski), Czechów Kąt, Żulin (gm. Łopiennik) do Krynicy (gm. Krasnystaw).

Trasy turystyczne samochodowe:

- 1. Chełm Białka k. Krasnegostawu (długość 37 km) przez Zawadówkę, Rejowiec, Krupe, Krasnystaw.
- 2. Krasnystaw Hrubieszów (długość 62 km) przez Kraśniczyn, Bończę, Wojsławice, Uchanie.

3.3. Sfera społeczna

Rozwój mieszkańców powiatu w sferze społecznej polega na stałym wzroście ich poziomu wykształcenia, świadomości obywatelskiej oraz osobistej kulturze. Wyrazem rozwoju dokonującego się w tej sferze powinien być wzrastający poziom poczucia odpowiedzialności za sprawy o charakterze publicznym.

3.3.1. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w dniu 31.12.2002 roku powiat krasnostawski liczył 78 102 mieszkańców.

Analizując zmiany liczby ludności w latach 1999 - 2002 obserwuje się stały spadek liczby ludności powiatu. Największy spadek zanotowano w 2002 roku - o 2,5%. Ostatecznie można stwierdzić, że w analizowanym okresie liczba ludności spadła aż o 3 011 osób, co stanowi 3,7% w stosunku do roku 1999. Można także zauważyć, że współczynnik liczby kobiet na 100 mężczyzn pozostaje na względnie stałym poziomie 106. W tabeli nr 1 podano pełne dane o liczbie ludności powiatu.

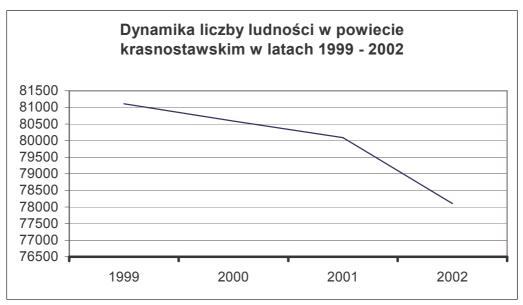
Tabela nr 1.

_		Ludność w powiecie krasnostawski, stan na 31 grudnia						
Lp.	Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002			
1	Ludność	81 113	80 589	80 091	78 102			
2	W tym kobiety	41 675	41 363	41 082	40 239			
3	Ludność na 1 km²	71	71	70	69			

Źródło: Roczniki Statystyczne Województwa Lubelskiego 2002 i 2003

Spadek liczby ludności powiatu krasnostawskiego w latach 1999 - 2001 został przedstawiony na rysunku nr 2.

Rysunek nr 2.

Źródło: Roczniki Statystyczne Województwa Lubelskiego 2002 i 2003, opracowanie własne

Tabela nr 2 prezentuje liczbę mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych w porównaniu do liczby mieszkańców województwa lubelskiego oraz liczby mieszkańców kraju wg stanu na koniec grudnia 2002 roku.

Tabela nr 2.

Wyszczególnienie	Ogółem	Ludność w wieku				
wyszczegomienie	Ogotem	Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym		
Kraj	38 218 531	8 663 685	23 789 807	5 765 039		
woj. lubelskie	2 196 992	522 711 1 317 597		356 684		
powiat krasnostawski	78 102	17 395	44 657	16 050		
Kraj	100%	22,7%	62,3%	15,1%		
woj. lubelskie	100%	23,8% 60,0%		16,2%		
powiat krasnostawski	100%	22,3%	57,2%	20,6%		

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Dane zawarte w tabeli wskazują na znaczne zróżnicowanie w strukturze wiekowej mieszkańców powiatu w porównaniu z województwem oraz całym krajem. Świadczą o tym wskaźniki udziału poszczególnych grup wiekowych w ogóle mieszkańców. Wyraźnie mniejszy jest w powiecie odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu ze średnią wojewódzką i (w mniejszym stopniu) krajową. Jeszcze widoczniejsze są różnice w udziale pozostałych kategorii wiekowych: w powiecie mniejsza jest grupa produkcyjna (od średniej ogólnopolskiej nawet o 5,1 punktu procentowego) i o wiele większa poprodukcyjna:

odpowiednio 5,5 p.p. Wynika z tego, że powiat krasnostawski ma niekorzystny, większy udział grup nieprodukcyjnych niż średnio w kraju i województwie.

Warto także zbadać strukturę grupy przedprodukcyjnej. Zamieszczono ją w tabeli nr 3.

Tabela nr 3.

Wiek	Razem	Razem	Razem=100	w tym	1 (%)
Wiek	Kazem	(%)	Kazem-100	miasto	wieś
0-2	2 038	11,7	100%	25,2	74,8
3-6	3 253	18,7	100%	24,0	76,0
7-14	8 401	48,3	100%	24,9	75,1
15-17	3 703	21,3	100%	100% 29,8	
Ogółem	17 395	100,00	100%	25,8	74,2

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Analiza grupy osób w wieku przedprodukcyjnych wskazuje na zdecydowanie większy udział osób w wieku 7 - 14 lat – około 48% grupy, która wejdzie na rynek pracy za 4 do 11 lat. Nie mniej istotny jest procent młodzieży w wieku 15 - 17 - aż 21,3%. Daje to około 7% na każdy rocznik. Podczas gdy w grupie 7 - 14 wynosi on około 6%. W najbliższych latach można więc spodziewać się dalszego zmniejszania udziału grupy przedprodukcyjnej.

Na podstawie zaprezentowanych danych można sformułować kilka zasadniczych dla powiatu wniosków:

- Powiat charakteryzuje pozytywna z punktu widzenia dochodów ludności sytuacja demograficzna. Wyższy niż średnio w kraju odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym zapewnia stałe źródło dochodu (emerytury) dla wielu rodzin.
- Mniejszy niż średnia krajowa i wojewódzka jest udział grupy przedprodukcyjnej, co zmniejsza zagrożenie wzrostem stopy bezrobocia w najbliższych latach. Należy jednak podkreślić, że w przeciągu najbliższych 3 lat, ponad 3 000 osób przejdzie do grupy produkcyjnej.
- Mniejszy jest również udział grupy produkcyjnej w powiecie, co *de facto* poprawia kondycję ekonomiczną wielu gospodarstwa domowych. Wyższy udział nieuchronnie powodowałby wyższą stopę bezrobocia.
- Reasumując, sytuacja demograficzna, mimo stwarzania korzystnej sytuacji dochodowej miejscowej ludności uznana została za niekorzystną, gdyż będzie prowadziła do szybkiego starzenia się społeczności powiatu krasnostawskiego. Niekorzystne jest również zjawisko stałego w ostatnich latach zmniejszania się liczby ludności.

Do czynników kształtujących liczbe ludności należa przyrost naturalny i migracja.

W 2002 roku przyrost naturalny wyniósł w powiecie krasnostawskim -403 osoby, co daje - 0,51% (w porównaniu z latami poprzednimi, od 1999 roku przyrost naturalny powoli maleje). Województwo lubelskie posiadało wskaźnik przyrostu naturalnego o wartości ujemnej - 0,09%. Dla porównania wskaźnik ten dla całego kraju osiągnął wartość ujemną -0,01%.

Dane dotyczące przyrostu naturalnego oraz migracji ludności w powiecie zamieszczono w tabeli nr 4.

Tabela nr 4.

Dak	Powiat krasnostawski							
Rok	1999	2000	2001	2002				
Liczba ludności	81 113	80 589	80 091	78 102				
Urodzenia żywe	764	748	718	661				
Zgony	1080	1 103	1 114	1 064				
Przyrost naturalny	-316	-355	-396	-403				
Napływ ludności	1 088	864	797	706				
Odpływ ludności	1 252	1 064	868	945				
Saldo migracji	-164	-200	-71	-239				

Źródło: Roczniki Statystyczne Województwa Lubelskiego 2002 i 2003

Podstawowe dane o powiecie krasnostawskim i gminach wchodzących w jego skład przedstawia tabela nr 5.

Tabela nr 5.

Wyszczególnienie	Ogółem	Przyrost naturalny (%)	Saldo migracji (%)
Woj. lubelskie	2 196 992	-0,01%	-0,18
Powiat krasnostawski	78 102	-0,51	-0,31
Miasto Krasnystaw	19 704	-0,14	-0,30
Fajsławice	5 146	-0,42	-0,25
Gorzków	4 260	-0,92	-0,42
Izbica	9 245	-1,03	+0,01
g. Krasnystaw	9 247	-0,38	+0,27
Kraśniczyn	4 493	-0,86	-0,22
Łopiennik Górny	4 520	-0,78	-0,55
Rejowiec	6 927	-0,29	-0,82
Rudnik	3 681	-0,40	-0,27
Siennica Różana	4 468	-0,48	-0,27
Żółkiewka	6 411	-0,73	-0,94

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Cechą charakterystyczną dla powiatu i wchodzących w jego skład gmin w analizowanych latach 1999 - 2002 jest natężenie negatywnych procesów demograficznych: zdecydowany spadek przyrostu naturalnego i wysokie ujemne saldo migracji, co prowadzi do spadku liczby ludności. zjawisko to zostało zaobserwowane już we wcześniejszej części opracowania, teraz wskazano procesy mające na to wpływ. Każda z gmin ma niższy wskaźnik przyrostu naturalnego niż województwo lubelskie oraz Polska ogółem. Również ujemne saldo migracji jest niemal dwukrotnie wyższe niż w województwie.

Analizując sytuację demograficzną gmin zwraca uwagę fakt relatywnie dobrego wskaźnika przyrostu naturalnego w gminie miejskiej Krasnystaw, choć równocześnie uzyskała ona jeden z gorszych wskaźników migracji. Pozytywnie wyróżnia się gmina wiejska Krasnystaw (najwyższy wskaźnik migracji), negatywnie zaś gminy Łopiennik Górny i Żółkiewka, które jako jedyne zanotowały zarówno wskaźnik przyrostu naturalnego i migracji na poziomie niższym niż pół procenta.

W przypadku części gmin istnieje groźba nasilania się już występującego zjawiska depopulacji, powodującego poważne zagrożenie dla rozwoju gospodarczego tych gmin. Zapobieżenie im powinno stanowić jedno z głównych priorytetów działań władz samorządowych.

Poniższa tabela pozwala przeanalizować pozycje powiatu, pod względem liczby ludności i salda migracji, na tle innych tego typu jednostek w województwie lubelskim.

Tabela nr 6.

Powiat	Saldo migracji	Liczba ludności	Saldo migracji na 100 mieszkańców
Lubelski	793	136 722	0,58
Zamojski	-13	111 541	-0,01
Świdnicki	-24	72 466	-0,03
Łęczyński	-24	57 196	-0,04
Chełmski	-63	74 563	-0,08
Bialski	-187	115 348	-0,16
Puławski	-231	117 928	-0,20
Lubartowski	-186	91 321	-0,20
Kraśnicki	-211	100 874	-0,21
Biłgorajski	-223	104 874	-0,21
Radzyński	-160	62 171	-0,26
Krasnostawski	-239	78 102	-0,31
Włodawski	-149	40 828	-0,36
Rycki	-227	61 088	-0,37
Tomaszowski	-348	90 295	-0,39
Opolski	-254	63 802	-0,40
Parczewski	-154	37 391	-0,41
Janowski	-207	48 518	-0,43
Łukowski	-501	109 327	-0,46
Hrubieszowski	-487	70 649	-0,69

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Powiaty uszeregowano pod względem malejącego salda migracji. Jak widać, powiat krasnostawski posiada jedno z niższych sald migracji na tle województwa. Został sklasyfikowany na 12-tym miejscu w gronie 20 powiatów województwa lubelskiego. Zauważyć można również, że pod względem liczby ludności znajduje się on w grupie powiatów średnich.

Prognozę liczby ludności do roku 2030 w powiecie krasnostawskim, opracowaną przez demografów Głównego Urzędu Statystycznego w 2003 r., przedstawiono w tabeli nr 7.

Tabela nr 7.

Ludność	2002*	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Ogółem	78 102	76 396	74 170	72 590	71 337	70 030	68 395
Miasto	19 704	19 633	19 511	19 452	19 280	18 988	18 402
Wieś	58 398	56 763	54 659	53 138	52 057	51 042	49 993
		Dynami	ka w % (ro	k bazowy -	2002)		
Ogółem	100,0	97,8	95,0	92,9	91,3	89,7	87,6
Miasto	100,0	99,6	99,0	98,7	97,8	96,4	93,4
Wieś	100,0	97,2	93,6	91,0	89,1	87,4	85,6

^{*} Dane rzeczywiste

Źródło: Prognoza Demograficzna na lata 2003 - 2030, GUS

Prognoza przewiduje utrzymanie, czy wręcz pogłębienie się, już dziś widocznego trendu spadku liczby ludności powiatu, tak w Krasnymstawie, jak i gminach wiejskich. Do roku 2005 spadek ma wynieść 1 706 osób, w zdecydowanej większości na wsi. W perspektywie dłuższej, w 2030 r., ubytek ludności wyniesie blisko 10 000 osób (13,4%) i będzie znacznie głębszy na wsi (spadek o 14,4%) niż w mieście (6,6%).

Z punktu widzenia strategii rozwoju oraz problemów zagospodarowania przestrzennego, istotne są planowane zmiany struktury grupy przedprodukcyjnej, produkcyjnej oraz poprodukcyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców. Porównanie takie prezentuje tabela nr 8.

Tabela nr 8.

Wiek mieszkańców	2002*	2015	2030
Przedprodukcyjny	22,3%	16,4%	15,2%
Produkcyjny	57,2%	61,3%	57,5%
Poprodukcyjny	20,6%	22,3%	27,3%

^{*} Dane rzeczywiste

Źródło: Prognoza Demograficzna na lata 2003 - 2030, GUS

Zgodnie z zaprezentowanymi danymi, do roku 2030 konsekwentnie będzie zwiększać się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Szczególnie dynamiczny wzrost nastąpi po roku 2015. Udział grupy produkcyjnej w 2015 roku będzie wyraźnie większy niż w roku 2002, ale ponownie zacznie spadać, by w 2030 r. powrócić niemal do punktu wyjścia. Wszystkie zmiany opisane w grupie osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym będą wiązały się ze znacznym zmniejszeniem grupy osób w wieku przedprodukcyjnym.

Sytuacje demograficzną powiatu krasnostawskiego w najbliższych latach będą charakteryzowały dwa podstawowe zjawiska:

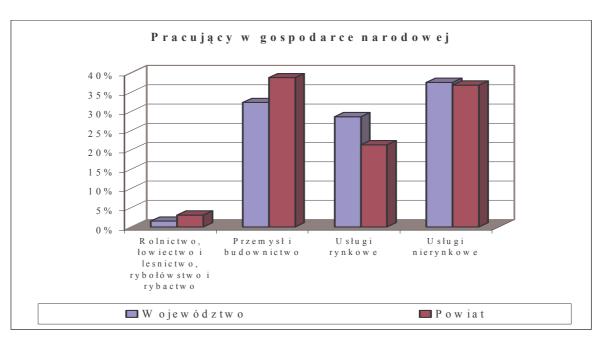
- zmniejszanie się liczby mieszkańców,
- starzenie się populacji.

Uwzględnienie wagi wiążących się z tym problemów będzie jednym z podstawowych wyzwań stojących przed władzami Starostwa Powiatowego w Krasnymstawie oraz gmin z terenu powiatu.

3.3.2. Rynek pracy i bezrobocie

Ogółem w powiecie krasnostawskim w 2002 r. było 10 052 osób pracujących¹. Rysunek nr 3 prezentuje pracujących według sekcji w powiecie na tle województwa.

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Te same dane, w formie tabelarycznej przedstawione są poniżej.

25

¹ Bez zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 9 osób, z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Tabela nr 9

Pracujący	Ogółem	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybołówstwo		Przemysł i budownictwo		Usługi rynkowe		Usługi nierynkowe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
w woj. lubelskim	337 654	5 162	1,5	109 100	32,3	96 690	28,6	126 702	37,5
w pow. krasnostawskim	10 052	311	3,0	3 897	38,7	2 143	21,3	3 701	36,8

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Podsumowując należy stwierdzić, iż występują pewne dysproporcje w procentowym udziale pracujących w poszczególnych sekcjach w powiecie i województwie, szczególnie w grupach przemysł i budownictwo oraz usługach rynkowych.

Poniższa tabela uwzględnia wszystkich pracujących, wg stanu na 31.12.2002, dostarczając kolejne dane o gospodarce powiatu krasnostawskiego.

Tabela nr 10.

		w tym						
Wyszczególnienie	Ogółem	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybołówstwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe			
Polska	9745642	2143576	2886115	2548000	2167951			
Woj. lubelskie	612219	2776630	1091100	98785	126704			
Powiat krasnostawski	23392	13622	3897	2172	3701			
		w od	setkach					
Polska	100%	22,0	29,6	26,1	22,3			
Woj. lubelskie	100%	45,3	17,8	16,1	20,8			
Powiat krasnostawski	100%	58,2	16,7	9,3	15,8			

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Niemal 60% mieszkańców powiatu jest zatrudnionych w rolnictwie. Jest to wskaźnik znacznie większy niż w województwie, które z kolei również ma charakter zdecydowanie rolniczy. Analogicznie, zatrudnienie w usługach i w przemyśle jest w powiecie krasnostawskim mniejsze.

Według Powiatowego Urzędu Pracy w Krasnymstawie, 30 kwietnia 2004r. liczba bezrobotnych w powiecie krasnostawskim wynosiła 6 160, w tym jedynie 362 osób z prawem

do zasiłku dla bezrobotnych. Stopa bezrobocia w powiecie krasnostawskim w dniu 30.04.2004 r. kształtowała się na poziomie 13,8 %.

Tabela nr 11.

Rok	1999	2000	2001	2002	2003
Liczba bezrobotnych	5142	5505	5932	6274	6141
W tym z prawem do zasiłku	900	453	535	429	372
Liczba ofert pracy	1347	1517	1572	1542	1722

Źródło: PUP Krasnystaw

Tabela nr 12 zawiera informacje dotyczące bezrobocia w powiecie krasnostawskim w latach 2001 – 2003.

Tabela nr 12.

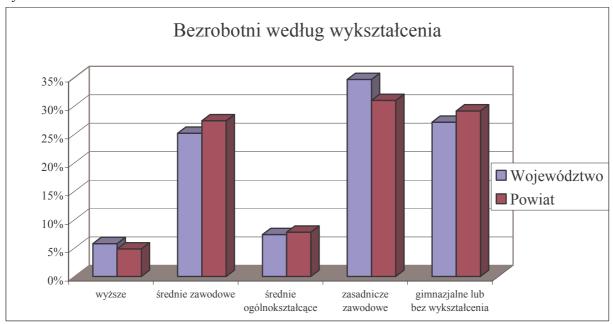
			W tym				
Lata	Stopa bezrobocia	Liczba bezrobotnych ogółem	Kobiety	Mieszkający na wsi	Zwolnieni z zakładu pracy	Dotychczas niepracujący	Absolwenci
2001	13,4%	5932	2915	4242	245	2764	468
2002	14,0%	6274	2978	4494	228	3035	416
2003	13,8%	6141	2929	4430	214	3035	466

Źródło: PUP Krasnystaw

Jak wynika z powyższych danych, liczba bezrobotnych podlegała stałemu wzrostowi aż do roku 2003, kiedy to nastąpił spadek. Niepokojący jest również fakt, że zaledwie 6,1% spośród bezrobotnych posiada prawo do zasiłku. Odsetek ten stale spada.

Istotnym czynnikiem różnicującym zagrożenie bezrobociem jest poziom wykształcenia. Rysunek nr 4 przedstawia strukturę zarejestrowanych bezrobotnych pod względem poziomu wykształcenia na dzień 30 kwietnia 2004 r. w powiecie krasnostawskim na tle województwa i kraju.

Rysunek nr 4.

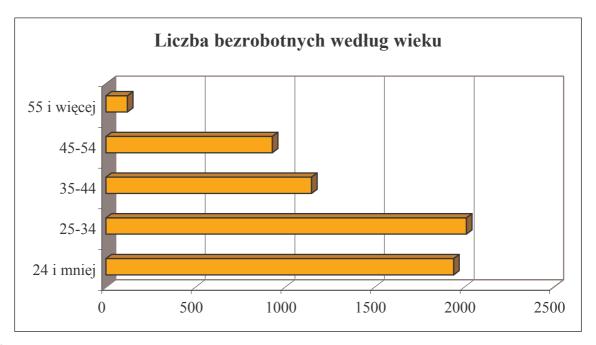
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Wśród bezrobotnych w powiecie dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (30,93%) oraz gimnazjalnym i bez wykształcenia (29,09%). Najmniej liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem co najmniej średnim, w tym szczególnie z wyższym (4,84%). Struktura wykształcenia bezrobotnych w powiecie jest podobna do struktury w województwie. Nieznacznie niższy jest udział bezrobotnych z wykształceniem zawodowym, zaś z średnim zawodowym o 2 punkty procentowe wyższy.

Na rynku pracy zauważa się wzrost znaczenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji pracowników. Znaczna część osób bezrobotnych, kształcona i zdobywająca doświadczenie w warunkach dawniej funkcjonujących przedsiębiorstw, nie odpowiada wymaganiom aktualnego rynku pracy.

Bezrobocie w dużym stopniu dotknęło ludzi młodych w wieku 18 - 24 lat. W dniu 30.04.2004 r. stanowili oni 31,5% ogółu bezrobotnych w powiecie. Strukturę wieku bezrobotnych prezentuje rysunek nr 5.

Rysunek nr 5.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wspomniana już w opracowaniu sytuacja makroekonomiczna. Niska rentowność przedsiębiorstw sprawiała, że firmy skupiały się na cięciu kosztów, a nie inwestycjach. Ponadto, jeśli już dokonywano inwestycji to raczej w kapitał, a nie zatrudnianie nowych pracowników (w związku ze znacznie wyższymi kosztami kapitału ludzkiego w porównaniu do kapitału).

Bardzo ważnym czynnikiem, który w istotny sposób określa sytuację bezrobotnych jest również okres pozostawania bez pracy. Im dłuższa przerwa, tym mniejsze szanse na ponowne zatrudnienie. Rosnące wymagania pracodawców, zmiany techniki i organizacji pracy są czynnikami wskazującymi, że okres pozostawania bez pracy powinien być jak najkrótszy. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie (na dzień 31.12.2003 r.) aż 55,5% pozostawało bez pracy ponad 12 miesięcy. Sytuacja ta jest również zła z tego powodu, że *gros* tych osób traci, oprócz umiejętności, także zapał do poszukiwania pracy i wiarę w znalezienie jej.

Istotne jest również zestawienie zawodów, których posiadacze najczęściej są bezrobotni. Taka informacja powinna być uwzględniana przy tworzeniu kierunków nauczania oraz wyborze zawodu przez młodzież.

Bezrobotni z podziałem na zawody wybrane zawody w 2003 r.:

Bez zawodu – 886 osób,

Inżynier ogrodnictwa − 10,

Inżynier rolnictwa - 20,

Inżynierzy pokrewni – 19,

Pedagog szkolny – 32,

Ekonomista -63,

Politolog -31,

Specjalista administracji publicznej – 65,

Technik budownictwa − 75,

Technik mechanik – 267,

Technik technolog odzieży – 62,

Technik rolnik i ogrodnik 180,

Technik ekonomista – 160,

Fryzjer - 37,

Sprzedawca - 80,

Murarz - 95,

Ślusarz - 185

Tokarz - 58,

Mechanik samochodowy – 160,

Piekarz – 34

Krawiec - 98.

Dla łagodzenia skutków bezrobocia Urząd Pracy podejmuje wszystkie działania aktywizacyjne przewidziane prawnie dla tego typu instytucji. Należą do nich:

- pośrednictwo,
- szkolenia,
- poradnictwo, informacja zawodowa i kluby pracy,
- aktywizacja zawodowa absolwentów,
- prace interwencyjne,
- roboty publiczne,

- pożyczki,
- programy specjalne,
- aktywizacja osób niepełnosprawnych.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy (m. in. małe możliwości rozwojowe istniejących już firm, zwolnienia z przyczyn ekonomicznych), nie ulegnie poprawie bez intensywnego rozwoju gospodarczego, który może w istotny sposób wpłynąć na obniżenie stopy bezrobocia w powiecie. Sprzyjać temu może obserwowany obecnie początek ożywienia gospodarczego, aczkolwiek właściwym wydaje się wsparcie w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw.

3.3.3. Kultura i sport

Kultura

Rozpowszechnianiem kultury na terenie powiatu krasnostawskiego zajmują się różnego rodzaju instytucje oraz ośrodki kultury. Do najbardziej aktywnych placówek kulturalnych należą:

- 1 . Miasto Krasnystaw:
- Krasnostawski Dom Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Powiatowa Biblioteka Publiczna,
- Muzeum Regionalne,
- Młodzieżowy Dom Kultury,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia

Najważniejsze imprezy w mieście Krasnystaw: koncert GLORIA VITAE, plener malarski Krasnostawskie krajobrazy, V Wojewódzki Konkurs Norwidowski, Ogólnopolskie Święto Chmielarzy i Piwowarów CHMIELAKI, Polskie monety próbne i obiegowe 1990- 2003, Krasnystaw w świetle badań archeologicznych, Kowalstwo artystyczne, Historia miasta i okolic XIV- XX w., Dni Krasnegostawu.

2. Gmina Krasnystaw

Placówki kulturalne:

- Gminny Ośrodek Kultury w Siennicy Nadolnej,
- Wiejskie Domy Kultury w Małochwieju Małym, Zakręciu i Latyczowie,
- Świetlice wiejskie w Czarnoziemiu, Niemienicach i Wincentowie,

- Świetlica środowiskowa i Punkt Informacji Europejskiej w Siennicy Nadolnej.

Imprezy: akademie okolicznościowe, festyny ludowe, dożynki wiejskie, plenery malarskie, zabawy, dyskoteki .

Zespoły Artystyczne: Kapela Ludowa z Małochwieja Małego; kapela ludowa CUKROWNIACY z Siennicy Nadolnej, Kabaret CZARNY SALCESON, Zespół śpiewaczy TONACJA; KGW z Małochwieja Dużego, Trio wokalno - instrumentalne z Siennicy Nadolnej.

3. Gmina Rejowiec

Placówki i stowarzyszenia kulturalne:

- Gminny Ośrodek Kultury,
- Towarzystwo Regionalne REJOWIEC,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Leonowie.

Imprezy: Regionalny Przegląd Piosenki i Przyśpiewki, Przegląd teatrów dziecięcych i młodzieżowych, międzynarodowe warsztaty plastyczne, eliminacje do Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych, obchody świąt państwowych, dożynki, konkursy.

4. Gmina Siennica Różana

Placówki kulturalne:

- Gminny Ośrodek Kultury w Siennicy Różanej,
- Biblioteka Gminna.
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Siennickiej.

Imprezy: plenery malarskie, wystawy fotograficzne, powiatowe święto ludowe, przegląd piosenki biesiadnej, spotkania przy muzyce, majówka na rowerach, wieczorki poezji, imprezy okolicznościowe, dożynki gminne.

5. Gmina Łopiennik Górny

Placówki kulturalne:

- Gminny Ośrodek Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łopienniku Górnym, Filia w Żulinie

Imprezy: powiatowy przegląd pieśni i piosenki religijnej, zawody sportowo - pożarnicze, dożynki gminne, przegląd twórczości ludowej, konkursy tematyczne.

6 Gmina Żółkiewka

Placówki kulturalne:

- Ośrodek Kultury Samorządowej,
- Biblioteka Gminna, Filia w Wierzchowinie,
- Regionalne Towarzystwo Przyjaciół Żółkiewki.

Imprezy: gminny festiwal kolęd jasełek i pastorałek, gminne święto kobiet, Żółkiewskie spotkania z twórczością ludową, powiatowy festyn rodzinny, Biesiada Nad Wodą, dożynki gminne, konkurs recytatorski, Dzień Dziecka.

7 Gmina Izbica

Placówki kulturalne:

- Samorządowy Ośrodek Kultury i Filie,
- Gminna Biblioteka Publiczna.

Imprezy: festyny ludowe, obchody świąt i rocznic państwowych, obchody jubileuszy Orkiestry Dętej i Biblioteki, zajęcia w kołach i sekcjach zainteresowań, dożynki powiatowe i gminne, udział w konkursach artystycznych powiatu krasnostawskiego.

Sport

Na terenie powiatu działają następujące kluby sportowe:

- Parafialny Klub Sportowy BRAT w Siennicy Nadolnej,
- Krasnostawski Klub Sportowy SOKÓŁ,
- Gminno Ludowy Klub BŁĘKITNI w Fajsławicach,
- Parafialno Gminny Klub Sportowy FRASSATI w Fajsławicach,
- Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Krasnymstawie,
- Ludowy Klub Sportowy w Białce,
- Gminno Szkolny Klub Sportowy TATRAN w Kraśniczynie,
- Gminny Klub Sportowy RUCH w Izbicy,
- Krasnostawskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Krasnymstawie,
- Miejsko Gminny Klub Sportowy "START 1944" w Krasnymstawie,
- Gminno Cukrowniczy Klub Sportowy UNIA w Rejowcu,

- Stowarzyszenie Międzygminny Klub Sportowy w Rudniku,
- Międzyszkolny Klub Sportowy "Junior" w Krasnymstawie,
- Ludowy Międzyszkolny Klub Sportowy w Krasnymstawie,
- Uczniowski Klub Sportowy przy SP Nr 4 w Krasnymstawie,
- Uczniowski Klub Sportowy przy SP Nr 1 w Krasnymstawie,
- Uczniowski Klub Sportowy ŻACZEK przy SP w Boniewie,
- Szkolny Klub Sportowy MŁODZIK,
- Uczniowski Klub Sportowy POLANA przy Zespole Szkół w Siennicy Różanej,
- Uczniowski Klub Sportowy AMICUS w Łopienniku Górnym,
- Gminny Klub Sportowy HETMAN w Żółkiewce,
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy w Krasnymstawie,
- Uczniowski Klub Sportowy ZETKA przy ZSP Nr 1 w Krasnymstawie,
- Ludowy Uczniowski klub Sportowy KINGA przy PZ LZS,
- Uczniowski Klub Sportowy ORLĘTA w Krasnymstawie,
- Klub Szachowo Warcabowy KRASNOSTAWIANIE,
- Ludowy Międzyszkolny Klub Sportowy przy ZSP Nr 2 w Krasnymstawie,
- Uczniowski Klub Sportowy VICTORIA,
- Uczniowski Klub Sportowy KOBRA,

3.3.4. Oświata i wychowanie

Na terenie powiatu krasnostawskiego w roku szkolnym 2002/2003 funkcjonowało 50 szkół podstawowych, w których uczyło się 6 254 uczniów. Od roku szkolnego 2000/2001 ubyło 365 uczniów oraz 5 placówek szkolnych. Podstawowe dane o szkolnictwie podstawowym w powiecie przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 13

Rok	Liczba szkół		Liczba uczniów		Liczba uczniów na 1 nauczyciela		Liczba uczniów na 1 szkołę	
szkolny	woj. lubelskie	powiat krasnost.	woj. lubelskie	powiat krasnost.	woj. lubelskie	powiat krasnost.	woj. lubelskie	powiat krasnost.
2000/2001	1 307	55	195 697	6 619	13,3	12,7	149,7	120,3
2001/2002	1 243	50	188 867	6 504	14,3	13,3	151,9	130,1
2002/2003	1 231	50	181 285	6 254	13,5	13,2	147,3	125,1

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Z danych zawartych w tabeli wynika, że powiat krasnostawski ma bardzo zbliżony do wojewódzkiego wskaźnik liczby uczniów przypadających na 1 nauczyciela, natomiast szkoły liczą przeciętnie mniej uczniów.

Inaczej niż w przypadku szkół podstawowych, szkół gimnazjalnych w ostatnich latach przybywało i we wrześniu 2002 r. było ich 23. Dane o szkolnictwie gimnazjalnym przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 14.

Rok szkolny	Liczba szkół		Liczba uczniów		liczba uczniów na 1 nauczyciela		liczba uczniów na 1 szkołę	
	woj.	powiat krasnost.	woj. lubelskie	powiat krasnost.	woj. lubelskie	powiat krasnost.	woj. lubelskie	powiat krasnost.
2000/2001	380	18	72 190	2 406	16,7	17,2	190,0	133,7
2001/2002	389	20	106 103	3 547	17,8	19,2	272,8	177,4
2002/2003	407	23	103 879	3 466	16,3	17,5	255,2	150,7

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

W szkołach gimnazjalnych na 1 nauczyciela przypada więcej uczniów, szkoły liczą też więcej uczniów. Na tle średniej z województwa lubelskiego widać wyraźnie, że gimnazja powiatu są znacznie mniejsze - liczą przeciętnie 151 osób, o 41% mniej niż w województwie.

Z punktu widzenia strategicznych kierunków rozwoju powiatu krasnostawskiego, kluczowe znaczenie ma nauczanie ponadgimnazjalne. Należy pamiętać, iż szkolnictwo to leży w gestii Starostwa Powiatowego i będzie możliwe do modelowania na poziomie strategii realizowanej przez władze powiatowe.

W ramach powiatowej oświaty publicznej funkcjonuje w powiecie krasnostawskim 9 szkół ponadgimnazjalnych:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Wł. Jagiełły w Krasnymstawie,
- II Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida w Krasnymstawie,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. T. Kościuszki w Krasnymstawie,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjanych Nr 2 im. B Głowackiego w Krasnymstawie,
- Zespół Szkół Publicznych im. M. Reja w Rejowcu,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Żółkiewce,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Tarnogórze,
- Zespół Szkół w Siennicy Różanej,
- Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Krasnymstawie,

Ofertę edukacyjną uzupełnia Młodzieżowy Dom Kultury w Krasnymstawie.

Tabela nr 15 prezentuje dane dotyczące szkół ponadgimnazjalnych funkcjonujących na terenie powiatu krasnostawskiego w roku szkolnym 2002/2003.

Tabela nr 15

Szkoły	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba absolwentów
Zasadnicze zawodowe	3	340	217
Licea profilowane	2	62	X
Średnie zawodowe	13	1 771	415
Średnie ogólnokształcące	9	1 645	457

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli, wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych najwięcej jest uczniów szkół średnich zawodowych. Jednak najwięcej absolwentów pochodzi ze szkół ogólnokształcących.

Na terenie powiatu krasnostawskiego działa jedna szkoła wyższa. Jest to filia Akademii Rolniczej w Lublinie, która od 1 października 2000 r. realizuje w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Krasnymstawie zajęcia dydaktyczne na Zaocznych Studiach Zawodowych, na kierunku Technika Rolnicza i Leśna, specjalność Technika Komputerowa w Inżynierii Rolniczej.

Dla oceny potencjału ludzkiego powiatu krasnostawskiego - jego szans konkurowania na nowoczesnym rynku pracy, zmuszającym do elastyczności, zmian zawodu, istotne jest

uzyskanie informacji o strukturze wykształcenia. Podstawowe dane na ten temat (dla ludności w wieku 13 lat i więcej, wg stanu na koniec 2002 r., prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 16.

Poziom kształcenia	Województwo lubelskie (%)	Powiat krasnostawski (%)
wyższe	9,4	5,8
policealne	3,5	3,6
średnie	27,6	24,2
zasadnicze zawodowe	20,2	19,6
podstawowe ukończone	33,4	39,6
podstawowe nieukończone	5,3	7,0
nieustalony	0,6	0,2

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002

Struktura wykształcenia wskazuje na bariery, jakie mogą się pojawić przed próbami wdrażania zasad nowoczesnej gospodarki. Przedstawione dane mogą zniechęcać do lokowania nowoczesnych zakładów wymagających wysoko wykwalifikowanej siły roboczej, trudne wyzwanie stoi przed powiatem również w perspektywie mających zachodzić zmian w rolnictwie.

Wśród mieszkańców powiatu krasnostawskiego w wieku od 13-go roku życia, aż 47% ma co najwyżej wykształcenie podstawowe (w województwie - 39%), zasadnicze zawodowe - 20% (województwo - tyle samo), a co najmniej średnie - 34 % (województwo - 40%). Powiat na tle województwa prezentuje się więc niekorzystnie.

Ostatnim elementem analizy szkolnictwa w powiecie jest oszacowanie, na podstawie prognozy demograficznej opublikowanej w 2004 r., przewidywanej liczby uczniów w poszczególnych grupach wiekowych. Analiza ta ma na celu dostarczenie wytycznych do części planistycznej odnośnie zapotrzebowania na określoną wydajność poszczególnych rodzajów szkół. Prognoza szkolnictwa wynika w sposób prosty z przedstawionej wcześniej prognozy demograficznej powiatu.

W tabeli nr 17 zaprezentowano szacunkową prognozę liczby uczniów w poszczególnych grupach wiekowych do roku 2015.

Tabela nr 17

Grupy wiekowe	2002	2005	2010	2015
7-12	6 175	5 352	4 129	3 845
13-15	3 403	3 264	2 587	1 996
16-18	3 927	3 342	2 947	2 299
	Zmiany w % (r	ok bazowy - 20	02)	
7-12	X	-13,3	-33,1	-37,7
13-15	X	-4,1	-24,0	-41,3
16-18	X	-14,9	-25,0	-41,5

Źródło: Prognoza Demograficzna na lata 2003 - 2030, GUS

Na podstawie zestawienia można zauważyć, jak w związku z negatywnymi zjawiskami demograficznymi, zmniejszy się liczba uczniów w grupach szkoły podstawowej, gimnazjum oraz szkół ponadgimnazjalnych. Podział według grup wiekowych odzwierciedla obecny system edukacji zgodnie z którym szkoła podstawowa jest 6 letnia, a gimnazjum i liceum ogólnokształcące - 3 letnie. Największy spadek liczby uczniów dotknie szkoły ponadgimnazjalne: 15% do roku 2005 i 42% do roku 2015. Poważne zmiany liczby uczniów pociągną za sobą konieczność podjęcia zmian w organizacji systemu szkolnictwa na terenie powiatu.

Reasumując wyniki powyższej analizy można stwierdzić, iż:

- Liczba uczniów przypadających na jednego nauczyciela w powiecie krasnostawskim jest zbliżona do średniej w województwie lubelskim.
- Liczba szkół podstawowych i gminazjalnych jest wystarczająca; uwzględniając spadek urodzin w ostatnich latach nastąpi konieczność zamknięcia części z nich. Szkoły te już obecnie są znacznie mniejsze niż w województwie lubelskim.
- Powiat na tle województwa posiada mniej korzystną strukturę wykształcenia: mniejszy odsetek dysponuje wykształceniem co najmniej średnim. Pozytywnym jest fakt, że w chwili obecnej w średnich szkoły zawodowych i ogólnokształcących uczy się znacznie więcej uczniów niż w szkołach zasadniczych zawodowych.

3.3.5. Ochrona zdrowia

Opieka medyczna na terenie powiatu krasnostawskiego składa się z podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnego lecznictwa specjalistycznego, lecznictwa zamkniętego (szpitalnego) oraz pomocy doraźnej wyjazdowej (pogotowie). Poniżej przedstawiono placówki tych typów.

Tabela nr 18.

Tab	ela nr 18.
	Podstawowa opieka zdrowotna
Kras	snystaw (miasto)
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarzy Rodzinnych w Krasnymstawie
1.	ul. Sobieskiego 4 A, 22 – 300 Krasnystaw
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łopienniku - Przychodnia w Krasnymstawie
2.	ul. Sobieskiego 4, 22 – 300 Krasnystaw
3.	Grupowa Praktyka Lekarska w Krasnymstawie Lekarze: Błotniak, Celińska – Brzuchacz, Gawlikowska,
3.	Hemerling, Piłat Sp. p. ul. Sobieskiego 4, 22 – 300 Krasnystaw
4.	Grupowa Praktyka Lekarska w Krasnymstawie Lekarze: Lubaś, Sikora, Wolska Sp. p.,
٦.	ul. Sobieskiego 4, 22 – 300 Krasnystaw
5.	Indywidualna Praktyka Lekarza Rodzinnego Maria Szumigaj ul. Sobieskiego 4, 22 – 300 Krasnystaw
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krasnymstawie - Przychodnia
0.	ul. Browarna 6, 22 – 300 Krasnystaw
7.	Indywidualna Praktyka Położnej Środowiskowo – Rodzinnej – Barbara Mróz
/.	ul. Sobieskiego 4, 22 – 300 Krasnystaw
8.	Indywidualna Praktyka Położnej Środowiskowo – Rodzinnej – Ewa Pęcak
0.	ul. Sobieskiego 4, 22 – 300 Krasnystaw
9.	Indywidualna Praktyka Położnej Środowiskowo – Rodzinnej – Janina Policha
9.	ul. Sobieskiego 4, 22 – 300 Krasnystaw
Gmi	na Krasnystaw
10.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Spes" s.c. w Siennicy Nadolnej, Osiedle Cukrowni 15 G,
10.	22 – 302 Siennica Nadolna
Gmi	na Fajslawice
11.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Fajsławicach 22 – 355 Fajsławice 107 A
Gmi	na Gorzków
12.	Indywidualna Praktyka Lekarza Rodzinnego Tadeusz Basiński 22 – 315 Gorzków, ul. Nadrzeczna 1
13.	Indywidualna Praktyka Lekarza Rodzinnego Grażyna Brych - Pietraś 22 – 315 Gorzków, ul. Nadrzeczna 1
14.	Indywidualna Praktyka Lekarza Rodzinnego Julitta Kaszycka - Policha 22 – 315 Gorzków,
17,	ul. Nadrzeczna 1
Gmi	na Izbica
15.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Izbicy ul. Rynek 29, 22 –375 Izbica
16.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Orłowie Murowanym, 22 –376 Orłów Murowany 3
	na Kraśniczyn
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kraśniczynie, ul. Kościuszki 14, 22 – 310 Kraśniczyn
Gmi	na Łopiennik
18.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łopienniku Nadrzecznym,
	22 – 351 Łopiennik Nadrzeczny 101
Gmi	na Rejowiec

10	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Inter – Med" w Rejowcu Osadzie
19.	ul. Kościuszki 111, 22 – 360 Rejowiec Osada
20	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Rej – Med" w Zawodówce
20.	22 – 363 Zawadówka 15
Gmi	na Rudnik
21.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia s.c. w Rudniku, 22-330 Rudnik 64
Gmi	na Siennica Różana
	77 14

22. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siennicy Różanej 22 – 304 Siennica Różana 259

Gmina Żółkiewka

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żółkiewce

ul. Żółkiewskiego 18, 22 – 335 Żółkiewka

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Tabela nr 19.

Ambulatoryjne lecznictwo specjalistyczne Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Krasnymstawie - Przychodnia 1. ul. Sobieskiego 4 22-300 Krasnystaw, poradnie: •diabetologiczna endokrynologiczna •gastroenterologiczna •hematologiczna •dermatologiczna •neurologiczna onkologiczna gruźlicy •pulmonologiczna dla dzieci reumatologiczna neonatologiczna •ginekologiczno – położnicza •chirurgii ogólnej •chirurgii naczyniowej •urazowo – ortopedyczna •wad postawy preluksacyjna okulistyczna otolaryngologiczna •urologiczna •zdrowia psychicznego psychologiczna •terapii uzależnień od alkoholu •terapii uzależnień od środków odurzających rehabilitacyjna 2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krasnymstawie - Przychodnia ul. Browarna 6, 22 – 300 Krasnystaw, poradnie: •ginekologiczno – położnicza okulistyczna

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Tabela nr 20.

Lecznictwo zamknięte (szpital) 1. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Krasnymstawie - Szpital 22-300 Krasnystaw, ul. Głowackiego 3, oddziały: •chorób wewnętrznych dziecięcy •ginekologiczno – położniczy chirurgiczny okulistyczny neonatologiczny •anestezjologii i intensywnej terapii •szpitalny oddział ratunkowy ul. Okrzei 17: • gruźlicy i chorób płuc • opieki długoterminowej ul. Sobieskiego 4 C: • neurologiczny reumatologiczny

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Tabela nr 21.

	Pomoc doraźna wyjazdowa (pogotowie)								
1.	Stacja Ratownictwa Medycznego SP ZOZ w Chełmie								
	Dział Pomocy Doraźnej w Krasnymstawie, ul. Piłsudskiego 97, 22 – 300 Krasnystaw								
	Zespół Wyjazdowy w Żółkiewce, 22-335 Żółkiewka								

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Według danych Urzędu Statystycznego w Lublinie na koniec 2002 r., w szpitalu krasnostawskim, dysponującym 370 łóżkami, leczyło się 12 596 pacjentów (tendencja wzrostowa od 2000 r.).

Na terenie powiatu działają także 23 apteki, 8 z nich zlokalizowanych w mieście Krasnystaw oraz szereg gabinetów stomatologicznych. Wg stanu na koniec grudnia 2002 r., na 1 apteką przypadało 3 550 mieszkańców i było to wyraźnie mniej niż średnio w województwie – 3047 osób.

Dostępność opieki medycznej na terenie powiatu jest silnie zróżnicowana, co daje się zauważyć na podstawie poniżej zaprezentowanych danych dotyczących liczby porad w placówkach ambulatoryjnych opieki zdrowotnej w 2002 r.

Tabela nr 22.

W	Porad w placówkach ambulat	oryjnej opieki zdrowotnej		
Wyszczególnienie	w liczbach bezwzględnych	na 1 mieszkańca		
Woj. lubelskie	13 109 039	6,0		
Powiat krasnostawski	470 794	6,0		
Miasto Krasnystaw	226 048	11,5		
Fajsławice	23 643	4,6		
Gorzków	29 300	6,9		
Izbica	35 164	3,8		
g. Krasnystaw	22 413	2,4		
Kraśniczyn	20 175	4,5		
Łopiennik Górny	25 222	5,6		
Rejowiec	27 930	4,0		
Rudnik	16 090	4,4		
Siennica Różana	18 411	4,1		
Żółkiewka	26 398	4,1		

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Mieszkańcy powiatu korzystają z porad ambulatoryjnych równie często jak wszyscy mieszkańcy województwa lubelskiego. Pokaźne rozpiętości występują między poszczególnymi gminami, a przede wszystkim na linii miasto – wieś. Mieszkańcy gmin wiejskich korzystają z placówek miasta, prawdopodobnie dlatego najniższy wskaźnik analizowanych porad uzyskała gmina wiejska Krasnystaw.

3.3.6. Pomoc społeczna

Obowiązek wykonywania zadań pomocy społecznej spoczywa na gminach oraz na administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą. Do zadań powiatu należą: prowadzenie i finansowanie rodzin zastępczych, prowadzenie i finansowanie placówek opiekuńczowychowawczych (Domy Dziecka, Rodzinne Domy Dziecka, Świetlica Terapeutyczna), prowadzenie i finansowanie Domów Pomocy Społecznej oraz kierowanie osób ubiegających się o umieszczenie w takiej placówce.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób objętych pomocą społeczną w poszczególnych gminach powiatu krasnostawskiego w latach 2001 - 2003 roku.

Tabela nr 23.

		2001			2002			2003	
MOPS/GOPS	Liczba rodzin	Liczba osób	Wydatki w tys. zł	Liczba rodzin	Liczba osób	Wydatki w tys. zł	Liczba rodzin	Liczba osób	Wydatki w tys. zł
Fajsławice	255	644	205	344	829	275	354	936	249
Gorzków	87	108	207	86	104	222	84	198	204
Izbica	524	556	949	549	644	897	644	771	893
Krasnystaw Gmina	390	410	893	484	845	1 188	503	808	1 041
Krasnystaw Miasto	1 082	2 955	2 538	1 154	3 233	2 966	1 163	3 236	2 600
Kraśniczyn	243	367	623	276	415	726	302	478	652
Łopiennik	163	166	336	257	474	400	261	487	359
Rejowiec	411	1 459	1 017	474	1 660	1 035	511	1 818	904
Rudnik	515	871	473	575	893	492	447	661	389
Siennica Różana	162	669	346	196	853	410	213	890	358
Żółkiewka	197	296	325	211	279	429	227	291	354
Ogółem	4 029	8 501	7 912	4 606	10 229	9 040	4 709	10 574	8 003

Źródło: MOPS, GOPS z terenu powiatu krasnostawskiego

Najwięcej osób skorzystało z pomocy w gminie miejskiej oraz wiejskiej Krasnystaw, a także w Izbicy. Najmniej w gminie Gorzków i Fajsławice.

W poniższej tabeli zestawiono przyczyny przyznawania świadczeń z ilością rodzin korzystających z pomocy w 2003 roku.

Tabela nr 24.

		2003																						
MOPS /GOPS	A	*	1	3	Ó	C	I	)	1	E	]	F	·	J	1	I	]	I	Į	I	ŀ	ζ.	I	L
	1*	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Fajsławice	76	317	0	0	0	0	0	0	20	98	41	172	53	199	32	143	65	337	14	53	0	0	2	7
Gorzków	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	16	16	45	48	12	12	4	4	1	1	0	0	0	0
Izbica	281	640	0	0	0	0	0	0	38	178	261	936	152	677	109	359	60	324	0	0	0	0	2	10
Krasnystaw G	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	197	790	196	589	135	506	0	0	0	0	0	0	0	0
Krasnystaw M	666	1915	3	5	6	6	0	0	40	172	535	1845	696	1693	309	933	146	590	138	402	3	19	1	4
Kraśniczyn	73	296	1	1	1	1	0	0	45	205	109	406	118	213	76	249	63	296	6	15	0	0	2	4
Łopiennik	42	105	0	0	0	0	0	0	17	81	83	249	55	176	35	145	39	156	9	19	0	0	1	2
Rejowiec	232	898	40	155	1	1	0	0	26	124	136	44	295	1190	118	362	135	670	81	226	0	0	4	11
Rudnik	10	21	0	0	0	0	0	0	24	87	96	384	117	420	193	744	28	180	25	88	0	0	0	0
Siennica Róż	41	181	0	0	0	0	0	0	10	52	91	410	77	247	17	67	63	387	4	20	0	0	0	0
Żółkiewka	193	767	0	0	0	0	4	41	17	90	101	442	69	257	23	89	9	63	8	38	0	0	0	0
Razem	1614	5140	44	161	8	8	4	41	243	1093	1666	5694	1873	5709	1059	3609	612	3007	286	862	3	19	12	38

^{*}A - Ubóstwo, B - Sieroctwo, C - Bezdomność, D - Rodziny wielodzietne, E - Potrzeba ochrony macierzyństwa, F - Bezrobocie, G - Niepełnosprawność, H - Długotrwała choroba, I - Bezradność w sprawach opiekuńczowychowawczych, J - Alkoholizm, K - Narkomania, L - Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego.

Źródło: MOPS/GOPS z powiatu krasnostawskiego

Najczęstsze przyczyny przyznawania świadczeń przez ośrodki pomocy społecznej to niepełnosprawność, bezrobocie i długotrwała choroba.

Z powodu niepełnosprawności korzystało 5 709 osób, czyli 7,3% ludności powiatu. W obliczu pozostającego na wysokim poziomie bezrobocia, spadającego odsetka osób bez pracy i bez prawa do zasiłku, można się spodziewać powiększania skali ubóstwa w powiecie. Będzie to miało przełożenie na skalę potrzeb finansowych ośrodków pomocy społecznej w powiecie.

3.3.7. Mieszkalnictwo

Jak wynika z danych statystycznych, sytuacja mieszkaniowa w powiecie krasnostawskim w nieznacznie odbiega od sytuacji w województwie lubelskim. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2002 r. powiecie wyniosła 76,4 m², w województwie natomiast 73,3 m². Powierzchnia użytkowa na 1 osobę wyniosła w powiecie 23,4 m², w województwie zaś 21,5 m². Przeciętna liczba osób w mieszkaniu w powiecie wyniosła 3,26, w województwie 3,40. Wszystko to oznacza, że sytuacja mieszkaniowa jest w powiecie względnie korzystna.

Podstawowe dane o mieszkalnictwie w powiecie, na tle województwa oraz całego kraju przedstawia poniższa tabela.

^{1 -} Liczba rodzin objętych pomocą, 2 - Liczba osób objętych pomocą.

Tabela nr 25

					Przeciętna						
Wyszczegól- nienie	Mies	zkania	Izby w	Powierz. użytkowa mieszkań w	Liczba izb w	Liczba o	sób na	Powierzchnia użytkowa w m²			
	Ogółem w tys.	własność gminy w %		tys. m²	mieszk.	1 mieszk.	1 izbę	1 mieszk.	Na 1 os.		
Polska	11632,7	11,6	43 004,4	797 055	3,69	3,25	0,88	68,6	21,0		
Woj. Lubelskie	638,9	5,1	2 387,3	46 860	3,73	3,40	0,91	73,3	21,5		
Powiat krasnostawski	23,7	2,5	86,8	1 811	3,66	3,26	0,89	76,4	23,4		

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, 2002

Nowych lokali przybywa coraz mniej: w 2000 r.: 89, w 2001: 74 i w 2002: 49, mają natomiast coraz większą powierzchnię: w 2002 r. było to 143,4 m². Wszystkie oddane do użytku mieszkania pochodzą z budownictwa indywidualnego.

Na tle województwa gorzej natomiast wypada w powiecie wyposażenie mieszkań w instalacje:

• wodociąg: 85,8% (powiat) i 89,4% (województwo),

• ustęp: 62,1% i 77,0%,

• łazienkę: 65,5% i 77,5%,

• gaz z sieci: 25,8% i 39,2%,

• centralne ogrzewanie: 60,4% i 72,1%.

W przedstawionym porównaniu powiat krasnostawskim wypada stosunkowo najlepiej pod względem dostarczenia do mieszkań wody. Największy dystans od województwa dzieli go pod względem zgazyfikowania.

3.3.8. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie powiatu krasnostawskiego działa komenda powiatowa oraz sześć posterunków ulokowanych w gminach.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie komisariatów policji, liczby przestępstw stwierdzonych i współczynnika wykrywalności.

Tabela nr 26.

Jednostka		zestępsty wierdzoi		Współczynnik wykrywalności przestępstw			
	2001	2002	2003	2001	2002	2003	
Posterunek Policji w Gorzkowie	-	-	76	-	-	82,9%	
Posterunek Policji w Łopienniku Górnym	-	-	145	-	-	82,2%	
Posterunek Policji w Izbicy	-	-	203	-	-	88,7%	
Posterunek Policji w Siennicy Różanej	-	-	85	-	-	76,5%	
Posterunek Policji w Rejowcu	-	-	198	-	-	75,5%	
Posterunek Policji w Żółkiewce		-	101	-	-	88,5%	
Komenda Powiatowa Policji w Krasnymstawie	1735	1844	1827	74,3%	77,6%	78,4%	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Istotne jest również porównanie danych dotyczących przestępczości w powiecie z województwem i krajem.

Tabela nr 27.

Wyszczególnienie	Powiat	Województwo	Polska
	Rok 2002		
Liczba przestępstw ogółem	1 844	65 757	1 404 229
(na 1000 mieszk.)	23,61	29,90	36,73
w tym o charakterze kryminalnym	1 109	42 802	1 083 854
(na 1000 mieszk.)	14,20	19,48	28,36
Liczba ludności	78 102	2 197 000	38 218 500
	Rok 2001		
Liczba przestępstw ogółem	1 735	64 022	1 390 089
(na 1000 mieszk.)	21,66	28,71	35,97
w tym o charakterze kryminalnym	1 163	44 762	1 107 073
(na 1000 mieszk.)	14,52	20,09	28,66
Liczba ludności	80 091	2 227 600	38 632 500

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003 oraz Rocznik Statystyczny Województw 2003

Województwo lubelskie charakteryzuje się znacznie wyższym wskaźnikiem wykrywalności przestępstw - 66,8%, niż Polska - 54,9% (w 2002 r.). Na podstawie przedstawionych danych można odnieść wrażenie, że bezpieczeństwo w powiecie jest na dobrym, ponadprzeciętnym poziomie i ulega dalszej, choć powolnej poprawie.

Teren powiatu objęty jest m.in. następującymi programami prewencyjnymi policji:

- 1. "Żyj normalnie". Program o charakterze edukacyjnym. Celem głównym programu jest zapobieganie przestępczości i demoralizacji wśród nieletnich przede wszystkim uczniów szkoły podstawowej. Celami pośrednimi są m.in.: rozwijanie poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie, uświadomienie konieczności przestrzegania norm współżycia, zwiększenie świadomości niebezpieczeństwa wynikającego z lekkomyślności zabaw, kształtowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo i zdrowie własne i innych, wskazywanie niebezpieczeństwa jakie niesie za sobą zażywanie narkotyków, alkoholu lub innych substancji uzależniających. Autorem programu jest Komenda Główna Policji.
- 2. "Program poprawy ochrony obiektów muzealnych i sakralnych oraz innych obiektów, w których gromadzone są dobra kultury". Program o charakterze organizacyjno wykonawczym. Celem głównym jest poprawa ochrony obiektów, w których gromadzone są dobra kultury, natomiast celami pośrednimi m.in. są: poprawa współpracy pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za zabezpieczenie dóbr kultury przed przestępczością utworzenie wspólnego, stałego zespołu wojewódzkiego do zwalczania przestępczości i strat w dobrach kultury, poprawa przepływu informacji o skradzionych i zaginionych dobrach kultury i zwiększenie działalności szkoleniowej i informacyjnej uświadamiającej stopień ryzyka i zagrożenia osobom odpowiedzialnym za stan bezpieczeństwa dóbr kultury narodowej. Inicjatorem programu jest KGP. Podmiotami uczestniczącymi w realizacji programu obok Policji są: przedstawiciele Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Państwowej Straży Pożarnej, Urzędu Celnego i Diecezjalnych Konserwatorów Zabytków.
- 3. "Identyfikacja". Celem głównym programu jest ograniczenie zjawiska kradzieży rowerów, a także innych przedmiotów wartościowych. Celem pośrednim jest ułatwienie jednoznacznej identyfikacji rzeczy utraconej w wyniku przestępstwa. Inicjatorem programu jest KWP w Lublinie. Podmiotami współuczestniczącymi są organy samorządu terytorialnego i firmy ubezpieczeniowe, które przyczyniły się m.in. do zakupu urządzeń służących do znakowania.
- 4. "Bezpieczny Powiat". Celem głównym programu jest poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu, zaś celami pośrednimi są m.in.: poprawa zaufania społeczeństwa do Policji, aktywizacja społeczności lokalnych do wspólnych działań i wypracowanie właściwych form współpracy, informowanie społeczeństwa o sposobach i metodach zabezpieczenia mienia, stworzenie systemów samopomocy sąsiedzkiej oraz utworzenie funduszu na realizację przedsięwzięć programowych. Inicjatorem programu jest KGP. W realizacji powyższego programu biorą udział obok Policji przedstawiciele samorządu terytorialnego, administracji rządowej, instytucji i organizacji, które z racji obowiązku ustawowego bądź statutowego zobowiązane są do działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz osoby fizyczne.

- W ramach powyższego programu realizowane są tzw. programy cząstkowe tj.: "Bezpieczny parking", "Bezpieczny dom", "Bezpieczna ulica", "Bezpieczny biznes". "Bezpieczna droga".
- 5. "Bezpieczne Miasto". Założenia programu i jego cele są identyczne jak w programie "Bezpieczny powiat" przy czym jego zasięg ograniczony jest do terenu miasta (gminy). Po uwzględnieniu założeń wymienionego programu, w tabeli dotyczącej liczby realizowanych programów prewencyjnych zakwalifikowano go jako adresowany zarówno do dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży, a także mający charakter organizacyjnowykonawczy i edukacyjny.
- 6. "Bezpieczna droga do szkoły". Program o charakterze edukacyjnym, którego głównym celem jest poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na drogach. Celem pośrednim jest zmniejszenie liczby wypadków i kolizji drogowych z udziałem nieletnich. Inicjatorem programu jest KGP. Realizacją programu zajmują się policjanci Sekcji RD i policjanci-specjaliści ds. nieletnich.
- 7. "Bezpiecznie w szkole i poza szkołą". Program edukacyjny, którego celem głównym jest wykreowanie bezpiecznych zachowań wśród dzieci i młodzieży. Do celów pośrednich należą m.in.: poszerzenie wśród uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej wiedzy o Policji i metodach zapobiegania przestępczości, zapoznanie z problematyką demoralizacji, przemocy w rodzinie, bezpieczeństwa w ruchu drogowym i przy wykonywaniu prac polowych.
- 8. "Uwaga zagrożenie". Głównym jego celem jest powstrzymanie zjawiska narkomanii, alkoholizmu, wandalizmu i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Celem pośrednim jest m.in.: poprawa świadomości wśród młodzieży na temat skutków i zagrożeń związanych z zażywaniem środków odurzających, spożywaniem alkoholu oraz pozostałych zachowań patologicznych. Inicjatorem tego programu jest Policja i prowadzony jest on wspólnie z pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych, pedagogami szkolnymi i dyrektorami szkół, Sanepidu oraz MOPS (GOPS).
- 9. "Jestem bezpieczny". Program skierowany do uczniów szkół podstawowych. Jego celem głównym jest wykreowanie prawidłowych postaw i zachowań dzieci w sytuacjach dla nich niebezpiecznych. Celami pośrednimi są m.in.: przedstawienie dzieciom specyfiki służby policjanta, wiedzy na temat niebezpieczeństw, z którymi mogą się spotkać, jak mają się zachować w groźnych sytuacjach, aby nie stać się ofiarą przestępstwa. W programie tym znalazły się też zagadnienia dotyczące problematyki alkoholizmu i narkomanii. Koordynatorem programu jest Wydział Prewencji KWP w Lublinie.
- 10. "Spójrz inaczej". Celem głównym programu jest zmniejszenie zjawisk patologicznych mających związek głównie z alkoholizmem, celem pośrednim natomiast jest promowanie "zdrowego stylu życia" i zapoznanie młodzieży szkolnej z możliwościami rozwiązywania problemów bez sięgania po narkotyki i alkohol. Inicjatorem programu jest PARPA (Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).
- 11. "II Elementarz czyli Siedem kroków". Głównym celem tego programu jest ograniczenie zjawisk patologicznych związanych z uzależnieniem od alkoholu i środków odurzających.

Celem pośrednim jest m.in. wskazanie możliwości unikania sytuacji prowadzących do uzależnienia się od alkoholu i narkotyków. Inicjatorem powyższego programu jest Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 12. "Turniej wiedzy o bezpieczeństwie ruchu drogowego". Celem głównym programu jest zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Celem pośrednim jest popularyzacja przepisów ruchu drogowego wśród dzieci i młodzieży szkolnej.
- 13. "Żyj bezpieczniej". Ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na drogach oraz w rejonie szkół. Celem pośrednim jest przekazanie dzieciom wiedzy na temat zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz bezpiecznego zachowania się w groźnych dla nich sytuacjach. Inicjatorem programu jest KGP.
- 14. "Mała narkomania". Głównym celem programu jest ograniczenie zjawiska narkomanii wśród nieletnich. Natomiast celami pośrednimi są m.in.: uświadomienie dzieciom i młodzieży skutków zażywania i uzależnienia się od narkotyków oraz przedstawienie alternatywnych sposobów rozładowania napięć i stresu. Inicjatorem programu jest KGP.
- 15. "Odpowiedzialność prawna nieletnich". Głównym celem programu jest zapoznanie dzieci i młodzieży szkolnej z przepisami prawnymi. Celem pośrednim jest kształtowanie prawidłowych postaw oraz odpowiedzialności w przypadku popełnienia czynu zabronionego. Inicjatorem programu jest Policja.
- 16. "Przeciwdziałanie przemocy wśród młodzieży". Celem głównym programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w szkołach. Celem pośrednim jest natomiast kształtowanie u dzieci i młodzieży szkolnej poszanowania praw innych. Inicjatorem programu jest Policja, a podmiotami współuczestniczącymi w jego realizacji są pedagodzy szkolni

Dla realizacji celów szeroko pojętego bezpieczeństwa w powiecie działają:

- Komisja Bezpieczeństwa i Porządku,
- Komisja Bezpieczeństwa Publicznego, Drogownictwa i Komunikacji Rady Powiatu Krasnostawskiego.

Ww. komisje realizują dla potrzeb bezpieczeństwa niżej wymienione zadania:

- Ocena zagrożeń porzadku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie powiatu.
- Opiniowanie pracy Policji i innych powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek organizacyjnych wykonujących te zadania.
- Opiniowanie projektów innych programów współdziałania Policji i powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu porządku i bezpieczeństwa obywateli.
- Opiniowanie zleconych przez Starostę innych niż ww. Zagadnień dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa na terenie powiatu.

Organem doradczym Starosty w kwestii podejmowania strategicznych decyzji dotyczących bezpieczeństwa jest Powiatowy Zespół Reagowania Kryzysowego, który jest zarazem wykonawcą wszelkich przedsięwzięć w zakresie usuwania skutków powstałych w wyniku sytuacji kryzysowych. Zespół ten liczy 31 osób, które zgodnie z ustalonymi procedurami wykonują zadania bezpośrednio lub pośrednio wpływające na stan bezpieczeństwa publicznego powiatu. Zespół ten pracuje wg ustalonego harmonogramu, odbywając swe posiedzenia 1 raz w kwartale oraz na każdą zaistniałą sytuację kryzysową, która może nastąpić. Zespół pracuje w fazach: zapobiegania, przygotowania, reagowania i odbudowy. Integralnym elementem Zespołu jest jego zaplecze techniczno-organizacyjne w postaci Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. W chwili obecnej urządzenia tegoż Centrum są na poziomie ledwie zauważalnym, bowiem brak jest jakichkolwiek środków na jego wyposażenie tak, by mogło w sposób zakładany prawem funkcjonować.

3.3.9. Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie powiatu krasnostawskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej prowadzi działalność Komenda Państwowej Straży Pożarnej oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Tabela nr 28.

Rok	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy falszywe	Razem
2001	173	305	4	482
2002	233	368	11	612
2003	308	539	5	852

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Analiza zamieszczonych danych wskazuje na stale wzrastające zagrożenie pożarami (o 78% od roku 2001) i innymi zagrożeniami, w których interweniuje straż pożarna (wzrost o 77%). Jest to niepokojący fakt, pociągający za sobą konieczność zwiększania inwestycji sprzętowych i nakładów finansowych jednostek pożarniczych oraz wymagający podjęcia kroków zmierzających do zatrzymania niekorzystnej tendencji.

3.3.10. Klimat społeczny i preferencje społeczności lokalnej

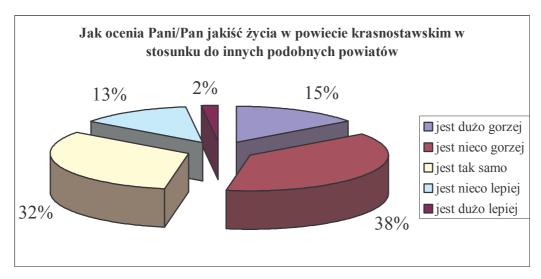
Dla perspektyw i kierunków rozwoju powiatu niezwykle istotny jest klimat społeczny oraz oczekiwania i oceny wyrażane przez jego mieszkańców. Należy podkreślić, iż opinia społeczna stanowi bardzo ważny element w całości prac przygotowawczych nad wyznaczeniem kierunków rozwoju powiatu. Na etapie diagnozy poddano analizie opinie społeczne. Należy podkreślić, iż preferencje społeczności lokalnej nie determinują w sposób prosty kierunków proponowanych przez ekspertów. Często najlepsze obiektywnie kierunki rozwoju nie są postrzegane przez mieszkańców jako właściwe. Badanie opinii społecznej ma

w większym stopniu odpowiedzieć na pytanie, z jakimi reakcjami spotka się proponowana projekcja rozwoju, niż wskazać konkretne jej kierunki.

W tym celu przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców powiatu. Należy podkreślić, że próba badania nie była w pełni reprezentacyjna. Celem badania było zapoznanie się z nastrojami społecznymi i zamierzenie to zostało w pełni zrealizowane. Za sukces należy uznać, ze wśród ankietowanych znaleźli zarówno mieszkańcy miasta, jak i wsi, pracujący na etacie, na własny rachunek oraz bezrobotni, emeryci i młodzież ucząca się, kobiety i mężczyźni. Z tego względu uzyskane wyniki zasługują na uważna analizę. Po przeanalizowaniu ankiet wyciągnięto wnioski na temat oceny, preferencji i oczekiwań społeczności lokalnej odnośnie kierunków rozwoju.

Na wstępie badań przeanalizowano opinie mieszkańców na temat ogólnej sytuacji w powiecie w porównaniu do innych podobnych powiatów. Należy pamiętać, iż opinia taka ma charakter zdecydowanie subiektywny i świadczy raczej o nastrojach społecznych, niż o obiektywnym pozycjonowaniu powiatu. Rysunek poniżej przedstawia wynik tej części badania.

Rysunek nr 6.

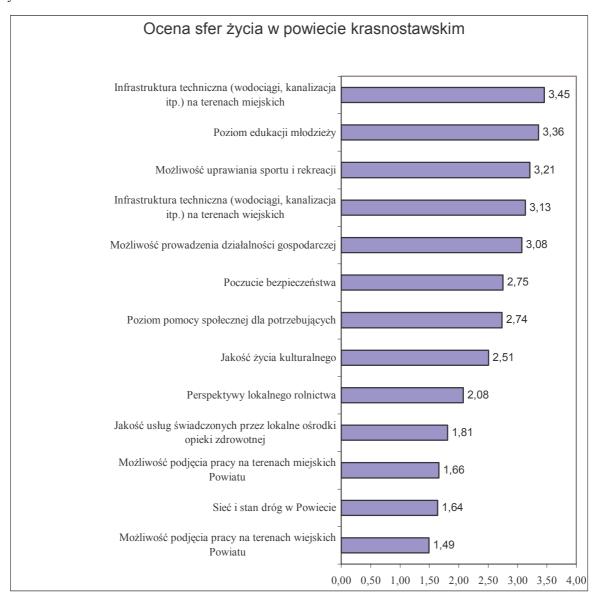

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z analizy, przeważająca większość odpowiedzi wskazuje, iż sytuacja w powiecie jest gorsza niż w innych porównywalnych powiatach. Aż 53% respondentów negatywnie oceniło jakość życia. 32% ankietowanych jest zdania, że ogólna sytuacja jest podobna jak w innych powiatach. 47% ankietowanych oceniło jakość życia w powiecie krasnostawskim jako taką sama lub lepszą - są to osoby oceniający sytuację w powiecie jako względnie pozytywną. Ogólnie sytuacją w powiecie uzyskała syntetyczną ocenę 2,49 pkt.

Uszczegółowieniem zagadnień związanych z oceną sytuacji obecnej jest analiza odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny poszczególnych sfer życia w powiecie. Pytanie zawarte w ankiecie wymagało określenia jakości poszczególnych sfer życia w skali od 1 ("jest bardzo źle") do 5 ("jest bardzo dobrze"). Taka ocena miała na celu precyzyjne określenie jakości życia danej sfery. Wyniki badań przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek nr 7.

Źródło: opracowanie własne

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż najgorzej oceniana sfera życia to "możliwość podjęcia pracy na terenach wiejskich powiatu". Tereny miejskie uzyskały nie wiele lepszą ocenę.

Inne bardzo negatywnie oceniane sfery życia to sieć i stan dróg w powiecie oraz jakość usług świadczonych przez lokalne ośrodki opieki zdrowotnej.

Najlepiej oceniane sfery życia to infrastruktura techniczna oraz poziom edukacji młodzieży, infrastruktura techniczna, możliwość prowadzenia działalności gospodarczej oraz poczucie bezpieczeństwa.

Na szczególną uwagę zasługuje bardzo dobrze oceniany poziom edukacji młodzieży, co może świadczyć o dużym potencjale intelektualnym powiatu. Uwagi mieszkańców wskazują jednak na brak wolnych miejsc pracy dla ludzi młodych, którzy ich zdaniem powinni być zatrudniani w pierwszej kolejności.

Respondenci wskazali również na bardzo dobry stan infrastruktury technicznej (z wyłączeniem stanu dróg), co zdecydowanie odróżnia powiat krasnostawski od innych. Wszystkie inwestycje w infrastrukturę powiatu są oceniane bardzo pozytywnie i uznawane jako niezwykle istotne.

Ogólnie, ocena poszczególnych sfer życia w powiecie krasnostawskim wypada negatywnie – wynik poniżej 3,0.

Kolejnym etapem badania opinii społeczności lokalnej było dokonanie oceny, czego brakuje w powiecie, aby mógł się on właściwie rozwijać (respondenci dokonywali wyboru z przedstawionej im listy). Jest to etap przejściowy pomiędzy analizą stanu istniejącego, a projektowaniem działań rozwojowych. Odpowiedzi wskazują słabe strony powiatu krasnostawskiego, jednocześnie wyznaczając kierunki jego rozwoju:

- 27,0% wskazań: brak znacznych inwestycji gospodarczych,
- 24,3%: dobrych władz lokalnych,
- 19,8%: jasnego planu działania na najbliższe lata,
- 8,1%: odpowiedniego poziomu życia kulturalnego i rekreacji,
- 7,2%: ludzi wykształconych (o dobrych kwalifikacjach),
- 7,2%: odpowiedniej infrastruktury,
- 2,7%: odpowiednich terenów inwestycyjnych,
- 1,8%: tradycji gospodarczych,
- 1,8%: warunków geograficznych.

Respondenci są niemal jednomyślnie zgodni, iż w powiecie najbardziej brakuje inwestycji gospodarczych, dobrych władz oraz jasnego planu działania. Są to trzy najczęściej zauważane braki przez mieszkańców.

Mieszkańcy wiążą nadzieję na poprawę sytuacji na rynku pracy z nowymi inwestycjami gospodarczymi w ich regionie, a ich brak postrzegany jest jako główny powód wysokiej stopy bezrobocia. Taki punkt widzenia większej części społeczności lokalnej prowadzi do zrodzenia się właściwego klimatu wobec inwestorów.

Odpowiedzialność za trudną sytuację społeczeństwa (co jest zjawiskiem obserwowanym w całym kraju) przypisywana jest lokalnym władzom. Nie sposób jednak wprost ocenić czy ta negatywna ocena dotyczy w większym stopniu władz gminnych czy powiatowych, gdyż zakres ich kompetencji nie jest powszechnie znany i odróżniany.

Można przyjąć, iż kolejna potrzeba identyfikowana przez mieszkańców, którą jest brak jasnego planu działania, wiąże się z opracowywaniem "Diagnozy i projekcji sytuacji społeczno-ekonomicznej powiatu krasnostawskiego". Jeżeli uda się stworzyć consensus

społeczny wokół proponowanych kierunków rozwoju, problem ten powinien stracić znaczenie. Bardzo ważne jest również informowanie społeczności lokalnej o planowanych i podejmowanych działaniach zmierzających do poprawy jakości życia w powiecie (przekonanie o braku działań władz wynika głównie z braku dostatecznych informacji na ten temat). W zgłaszanych sugestiach działań, które powinny zostać podjęte, aby poprawić sytuację w powiecie, dominuje postulat stwarzania nowych miejsc pracy oraz ustanowienia lepszych władz.

Zwieńczeniem analizy sytuacji w powiecie jest określenie preferowanych kierunków rozwoju. Wyniki badań (odsetek wszystkich wskazań) w tym zakresie prezentuje rysunek nr 8.

Źródło: opracowanie własne

Opinie wśród respondentów co do głównych kierunków rozwoju powiatu są podzielone. Można przyjąć, iż dominuje zdanie, że główny nacisk powinno się położyć na zrównoważony rozwój powiatu. Świadczy to o pewnych oczekiwaniach mieszkańców co do poprawy komfortu życia poprzez równomierny rozwój wielu jego sfer. Na pierwszym miejscu wśród oczekiwań ludności pojawia się jednak konieczność zapewnienia miejsc pracy dla bezrobotnych. Dlatego również położenie nacisku na rozwój gospodarczy ma wielu zwolenników.

Sugestia iż rozwój rolnictwa jest sprawą najważniejszą, może być wynikiem przekonania mieszkańców co do kluczowej roli rolnictwa w powiecie, jak również opinii o braku perspektyw lokalnego rolnictwa. Trudna sytuacja w rolnictwie jest jednak zjawiskiem na skalę ogólnopolską.

Znacznie mniejsza liczba ankietowanych uważa, iż powiat powinien rozwijać głównie bazę turystyczną czy rekreacyjną. Taka opinia może świadczyć o tym, że zdaniem mieszkańców w pierwszej kolejności należy położyć nacisk na rozwój innych dziedzin życia. Może to również świadczyć o poczuciu ankietowanych, że powiat krasnostawski ma wiele, dotychczas nie wykorzystanych w pełni walorów turystycznych.

3.4. Sfera gospodarcza

3.4.1. Podmioty gospodarcze

Na koniec 2002 r. na terenie powiatu krasnostawskiego działało 3 797 podmiotów gospodarki narodowej tj. 2,35% podmiotów województwa lubelskiego. Najwięcej jednostek tj. 84 % prowadziło działalność w formie zakładów osób fizycznych i spółek cywilnych. Status spółek prawa handlowego posiadało zaledwie 1,87 % podmiotów. Tylko jedno przedsiębiorstwo jest państwowe.

Spośród wszystkich podmiotów aż 93,68% należy do sektora prywatnego i 6,32% do publicznego.

Szczegółowe dane - liczbę podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w 2002 r. (stan w dniu 31 XII) zawiera poniższe zestawienie.

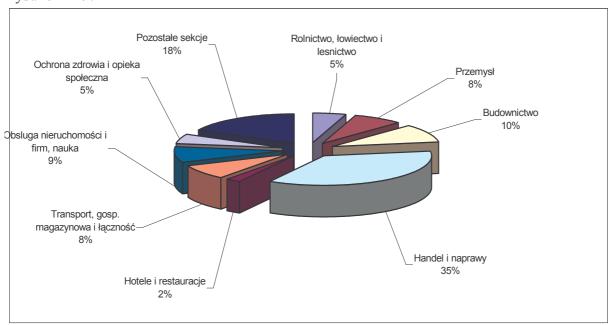
Tabela nr 29.

		Osob	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej					
Wyszczegól-					W tym			Osoby fiz. prowadzące
nienie	Ogółem	Dagam	D 1.1	Spół	ki handlowe			działaln.
	mente	Razem	Razem Przedsięb. państwowe Razem W tym z udziałem kapit. zagr.		spółdz.	gospod.		
Polska	3468218	754100	1951	196681	47352	280547	18682	2714118
Woj. lubelskie	149411	31190	104	6153	746	10862	1283	118221
Powiat krasnostaw.	3797	790	1	70	5	190	55	3007

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Na rysunku nr 9 przedstawiono strukturę podmiotów gospodarczych według wybranych sekcji na koniec 2002 r. łącznie z zakładami osób fizycznych.

Rysunek nr 9.

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Największy udział w ogólnej liczbie podmiotów mają firmy handlowe. Jest to sytuacja niezbyt korzystna, ponieważ podmioty te charakteryzują się znaczną niestabilnością gospodarczą, zarówno jeżeli chodzi o odporność na drobne nawet zmiany koniunktury gospodarczej, jak również w zakresie stabilność rynku pracy (duża fluktuacja zatrudnienia). Pomimo tego w całym kraju ten rodzaj działalności rozwija się najdynamiczniej, ponieważ nie wymaga on z reguły dużych nakładów. Poniżej przedstawiono dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej według sekcji w powiecie krasnostawskim na tle województwa i kraju.

Tabela nr 30.

	Rolnictwo, łowiectwo i rybołówst.	Przemysł	Budowni- ctwo	Handel i naprawy	Hotele i restauracje	Transport, gosp. mag., łączność	Obsługa nierucho- mości, firm, nauka	Ochrona zdrowia i opieka społ.	Pozostałe
Polska	2,64%	11,04%	10,31%	33,68%	3,05%	7,70%	14,82%	4,29%	12,45%
Woj. lubelskie	3,72%	9,05%	9,64%	36,49%	2,55%	7,67%	11,70%	4,91%	14,28%
Powiat krasno- stawski	5,08%	7,53%	9,90%	35,95%	2,05%	8,03%	8,74%	5,11%	17,59%

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

W powiecie krasnostawskim odsetek podmiotów należących do sektora rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo jest zdecydowanie wyższy niż średnio w województwie i kraju. Co prawda, obserwuje się niewielkie różnice w procentowym udziale pozostałych sekcji ale są one niewielkie. Odstępstwo od tej reguły zauważyć można jedynie w przypadku sekcji "obsługa nieruchomości, firm, nauka" co jest oczywistym rezultatem rolniczego charakteru powiatu.

Główni pracodawcy

Na terenie powiatu funkcjonuje kilka dużych przedsiębiorstw:

- Najbardziej znaną markę, nie tylko w kraju ale i za granicą, ma CERSANIT S.A., notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie spółka produkująca ceramiczne wyroby sanitarne. Zajmuje się także handlem i usługami w tej branży. CERSANIT to największy producent w kraju, jak również znaczący eksporter do Francji Niemiec, Danii, Litwy i Estonii. Firma zatrudnia ok. 700 osób.
- Liczącą się w przemyśle lekkim pozycję zajmuje ZAKŁAD PRZEMYSŁU ODZIEŻOWEGO "CORA-TEX" w Krasnymstawie. Szyje ubiory i okrycia damskie (płaszcze, kurtki, żakiety, kostiumy, spódnice, spodnie), z przeznaczeniem na rynek krajowy i na eksport, m.in. Na wymagające rynki Kanady, USA, Niemiec, Francji, Holandii, Danii, Szwecji i Włoch. Daje pracę ponad 450 osobom.
- Dobrze znaną firmą jest "KARTONEX" Sp. z o.o. w Krasnymstawie producent opakowań tekturowych. Firma świadczy również usługi poligraficzne i dziewiarskie. Ma status Zakładu Pracy Chronionej. Zatrudnia ok. 180 osób.

- Spółka "HARDWOOD SAWMILL" w Zawadówce wytwarza drewniane wyroby podłogowe: parkiety i mozaiki, deski podłogowe klejone i klejone elementy schodów.
- Ważną rolę w zagospodarowaniu produktów krasnostawskiego- i nie tylko- rolnictwa, uprawianych na tutejszych żyznych glebach buraków cukrowych odgrywa CUKROWNIA "KRASNYSTAW".
- Dużą renomą wśród konsumentów cieszy się OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA w KRASMYSTAWIE, która przejęła mleczarnie w Lublinie i Zamościu opanowując tym samym znaczną część rynku południowej Polski. Artykuły mleczarskie trafiają nie tylko na rynek krajowy ale i na eksport. OSM Krasnystaw to lider w branży mleczarskiej, uhonorowany wieloma wyróżnieniami, m.in. GODŁEM TERAZ POLSKA.
- FERMENTOWNIA TYTONIU w Krasnymstawie skupuje od rolników i przetwarza na potrzeby Zakładów Tytoniowych w Lublinie tytoń przemysłowy.

Najlepiej rozwinięte jest przetwórstwo rolno- spożywcze, gdzie prym wiodą Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Krasnystaw oraz Cukrownia "Krasnystaw" S.A.

Inne większe zakłady przemysłowe to:

- EURO-EAST (sadownictwo)
- "TRITICARR" Elewator Zbożowy Krupiec

3.4.2. Zaplecze biznesu

Na terenie powiatu prowadzą działalność następujące banki umożliwiające lokalnym przedsiębiorcom prowadzenie rachunków bankowych, zaciąganie kredytów itp.

- PKO BP S.A., Oddział Krasnystaw,
- Pekao S.A., Oddział Krasnystaw,
- Bank Spółdzielczy w Krasnymstawie,
- Wschodni Bank Cukrownictwa S.A., Oddział Krasnystaw,
- Kredyt Bank S.A., Oddział w Krasnymstawie

Na terenie powiatu działa szereg organizacji pozarządowych wspierających rozwój przedsiębiorczości i rozwój lokalny. Do najważniejszych należą:

- Agencja Rozwoju Lokalnego, oddział Lubelskiej Fundacji Rozwoju. Jej zadania koncentrują się na efektywnym wspieraniu rozwoju lokalnego, stymulowaniu lokalnych inicjatyw społeczno-gospodarczych, poprzez m.in.:
  - udział w realizacji programów pomocowych

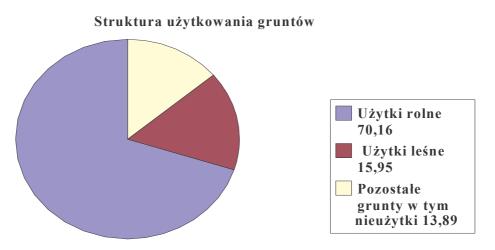
- doradztwo gospodarcze
- realizację projektów doradczych
- szkolenia.
- Fundacja Akademii Rolniczej im. Wincentego Witosa.
- Stowarzyszenie Kupców Krasnostawskich.
- Krasnostawskie Towarzystwo Regionalne.
- Towarzystwo Przyjaciół Fajsławic.
- Towarzystwo Regionalne w Rejowcu.
- Stowarzyszenie Turystyczne w Krasnymstawie.
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.
- Stowarzyszenie Sportowe, Powiatowy Szkolny Związek Sportowy
- Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe

3.4.3. Rolnictwo

Rolnictwo to podstawowy dział gospodarki rzutujący na poziom gospodarczy powiatu krasnostawskiego, o wysokim udziale ludności wiejskiej - 74,8 % w całej populacji powiatu.

Powiat krasnostawski zajmuje powierzchnię 113 787 ha, w tym użytki rolne to 79 832 ha, (70,16 %), użytki leśne to 18 149 ha (15,95%) oraz pozostałe grunty, w tym nieużytki to 15 806 ha, co stanowi 13,89 % ogólnej powierzchni. W sposób graficzny prezentuje to poniższy wykres.

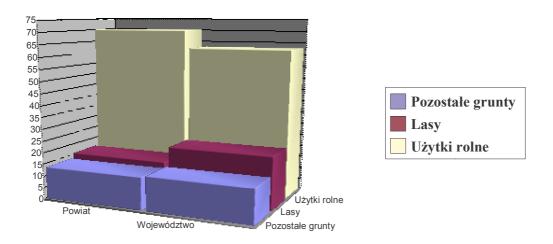
Rysunek nr 10.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Powierzchnia powiatu krasnostawskiego stanowi 4,53 % powierzchni ogólnej województwa lubelskiego w tym użytki rolne stanowią 5,06 % natomiast użytki leśne 3,21 %, a pozostałe grunty i nieużytki 4,27 %. Porównanie struktury użytkowania gruntów - powiatu oraz województwa - przedstawia poniższy wykres.

Rysunek nr 11.

Źródło: Starostwo Powiatowe

Liczba gospodarstw rolnych w 2002 r. wynosiła 15 184 w tym w grupach obszarowych użytków rolnych:

- 0 1 ha 808
- 1 2 ha 1 902
- 2 3 ha 1 199
- 3 5 ha 2 064
- 5 7 ha 1564
- 7 10 ha 1 571
- 10 15 ha 1 168
- 15 20 ha- 468
- 20 30 ha 300
- 30 50 ha 111
- pow. 50 ha 29

Poniżej zaprezentowano strukturę użytkowania gruntów ogółem wg danych spisu rolnego z 2002 r.

Tabela nr 31.

	Powierz.		Uż	ytki rolı	ne	Użytki l	eśne	Dogostalo grunto	
T 1 0	ogólna w ha	Razem		w	tym		Razem	w tym	Pozostałe grunty i nieużytki w tym
Jednostka	0/0	ha	grunty orne	sady	łąki	pastwiska	ha	lasy	ha
						%			
Razem powiat	113787	79832	69578	1709	6564	1981	18149	18032	15806
%	100	70,16	61,15	1,50	5,77	1,74	15,95	15,85	13,89
Ogółem wojewódz.	2511448	1576416	1252074	46381	226921	51040	565481	548678	369552
%	100	62,77	49,85	1,85	9,03	2,03	22,52	21,85	14,71

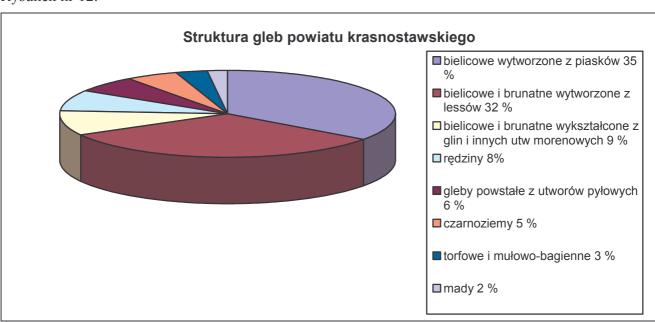
Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Powiat krasnostawski odznacza się dużym zróżnicowaniem gleb. Występują tu wszystkie typy gleb właściwych dla terenów nizinnych i wyżynnych Polski.

Wytworzenie się głównych typów gleb było i jest związane z naturalnym zbiorowiskiem roślinnym. Jest to uwarunkowane coraz intensywniejszą działalnością człowieka, erozją oraz stosunkami wodnymi.

Z poszczególnych typów genetycznych gleb, największą powierzchnię (ok. 35% obszaru powiatu) zajmują gleby bielicowe wytworzone z piasków oraz zajmujące 32% gleby bielicowe i brunatne wytworzone z lessów. Znacznie mniejszą powierzchnię zajmują gleby bielicowe i brunatne wykształcone z glin i innych utworów morenowych - 9 %, rędziny - 8%, gleby powstałe z utworów pyłowych - 6 % oraz czarnoziemy 5 %. Najmniejsza powierzchnia przypada na gleby torfowe i mułowo-bagienne - 3 % i mady - 2 %.

Rysunek nr 12.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Powiat krasnostawski, tak samo jak i województwo lubelskie, należy do zasobniejszych pod względem ilości wód podziemnych. Główny poziom wodonośny związany jest z spękanymi szczelinowatymi utworami węglanowymi należącymi do kredy górnej. Z tego piętra pochodzi 75 % udokumentowanych zasobów wód podziemnych.

Wody powierzchniowe powiatu – stawy, zbiorniki wodne, jeziora i rzeki zajmują powierzchnię 1067 ha co stanowi ok.0,94 % jego obszaru. Klimat powiatu krasnostawskiego jest umiarkowany z pewnymi cechami klimatu kontynentalnego. Średnia roczna temperatura kształtuje się na poziomie (+7,4°C) przy notowanej najniższej (-21,1°C) i najwyższej (+34,3°C).

Średnia roczna suma opadów wynosi 673,9 mm przy średniej wojewódzkiej wynoszącej 600 mm z przewagą opadów letnich nad zimowymi. Pokrywa śniegowa zalega przeciętnie przez ok. 72 dni w roku. Przeważają wiatry zachodnie.

Główne kierunki produkcji:

1. Produkcja roślinna

Struktura upraw w produkcji roślinnej uwarunkowana jest opłacalnością produkcji, dostępnością rynków zbytu oraz rozwojem przemysłu rolno-spożywczego. Wiodącym kierunkiem produkcji na terenie powiatu są zboża, gdzie największą powierzchnię zajmuje uprawa pszenicy. Istotny wpływ na ten kierunek ma funkcjonowanie elewatora zbożowego i innych odbiorców lokalnych. Coraz większe zainteresowanie obserwuje się w uprawie kukurydzy szczególnie na ziarno, decyduje tutaj opłacalność produkcji.

Znaczący areał zajmuje uprawa buraków, rzepaku ozimego i jarego (ze względu na możliwości zbytu). Na uwagę zasługuje również uprawa chmielu, lnu, tytoniu, ziół - uprawy te są zlokalizowane regionalnie na terenie powiatu.

Widoczny jest wzrost zainteresowania uprawami sadowniczymi - produkcją owoców miękkich i warzyw.

Struktura zasiewów ogółem dla powiatu kształtuje się następująco:

Tabela nr 32.

Powierzchnia	W tym powierzchnia zasiewów (w ha)					
zasiewów w tys. ha	Zboża ogółem	Okopowe	Przemysłowe	Pastewne	Pozostałe	
62,191	45,241	3,248	7,428	3,701	2,573	

Źródło: Starostwo Powiatowe

2. Produkcja zwierzęca

W warunkach rolnictwa powiatu krasnostawskiego produkcja zwierzęca to jeden z głównych działów produkcji końcowej. Podstawowym sektorem tej produkcji są gospodarstwa indywidualne o wielokierunkowej produkcji.

Struktura pogłowia zwierząt w gospodarstwach indywidualnych powiatu i województwa w sztukach i w % wg spisu rolnego z 2002 r. kształtuje się następująco:

Tabela nr 33.

	Bydło		Trzoda	chlewna	O	wce	Vania	Pnie
Jednostka	ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym lochy	razem	w tym maciorki	Konie	pszczele
Razem powiat:	20 813	14 715	45 073	6 244	1 117	683	2 182	2 891
% województwa	4,74	5,62	3,33	4,15	4,12	4,30	4,97	3,41
Ogółem województwo	439 218	261 775	1354 937	150 506	27 078	15 866	43 875	84 762

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2002

Biorąc pod uwagę, że teren powiatu to 4,5% powierzchni województwa, można uznać, że najlepiej, ponadprzeciętnie rozwinięta jest hodowla krów i koni.

Na wielkość produkcji zwierzęcej znaczący wpływ mają gospodarstwa będące w zarządzie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa tj.: Stado Ogierów Sp. z o.o. zajmujące się hodowlą koni oraz chowem bydła mlecznego oraz gospodarstwa spółdzielcze tj.: Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Zagrodzie zajmująca się chowem bydła i trzody chlewnej.

Nowe uwarunkowania rynku, a szczególnie rynku zbytu maja duże znaczenie w kształtowaniu struktury pogłowia. Pozytywnym przykładem dla powiatu jest rozwój przemysłu mleczarskiego jako rynek zbytu mleka. Na uwagę zasługuje wzrastające znaczenie hodowli i chowu ryb na rynki lokalne.

Leśnictwo

Lasy i grunty leśne powiatu krasnostawskiego, wg stanu ze spisu rolnego 2002 r., zajmują powierzchnię 18 032 ha, przy powierzchni gruntów leśnych województwa 548 678 ha, co stanowi około 3,3 % wszystkich lasów województwa.

Lasy powiatu krasnostawskiego położone są na terenie IV Krainy Mazowiecko-Podlaskiej, Dzielnicy 7 Wyżyny Wschodnio-lubelskiej, VI Krainy Małopolskiej, Dzielnicy 4 Wyżyny Zachodnio-lubelskiej. Podziału dokonano wg obowiązujących "Zasad Hodowli Lasu".

Ze względu na warunki siedliskowe i klimatyczne na obszarze powiatu krasnostawskiego występują lasy mieszane. Na glebach lekkich dominują lasy iglaste ze znacznym udziałem sosny (do 85 % powierzchni) oraz gatunki liściaste z brzozą, grabem, osiką. Na glebach żyźniejszych dominują gatunki liściaste (około 80 % powierzchni) z udziałem dębu, buka, grabu oraz brzozy.

Lesistość powiatu jest niższa od lesistości województwa lubelskiego. Niska lesistość powinna skłaniać władze lokalne do podjęcia działań w celu poprawy tego wskaźnika. Zalesianie gruntów porolnych jest również sposobem zapobiegania erozji i degradacji gleb. Wysoki

odsetek odłogów umożliwia realizację zalesień w szerokim zakresie. W zalesieniach preferuje się lasy mieszane ze względu na mniejsze zagrożenie występowaniem chorób i szkodników oraz właściwości fitosanitarne.

Równolegle z zalesieniami realizuje się zadania gospodarcze wynikające z Uproszczonych Planów Urządzania Lasu i Inwentaryzacji Lasu.

Prawidłowa gospodarka w lasach to również nadzór nad racjonalnym pozyskiwaniem drewna przez właścicieli lasów.

Na terenie powiatu istnieje 17 obwodów łowieckich dzierżawionych przez 11 kół. Gospodarka łowiecka prowadzona jest w oparciu o roczne plany. Obowiązkiem kół jest dbałość o prawidłową gospodarkę łowiecką (nadzór nad składem gatunkowym i wiekowym zwierzyny leśnej, zabezpieczenie bazy paszowej oraz szacowanie szkód wyrządzonych przez zwierzynę leśną na gruntach ornych).

3.4.4. Baza noclegowa

Turyści wypoczywający w powiecie krasnostawskim mają do dyspozycji gospodarstwa agroturystyczne, schroniska, liczne ośrodki wypoczynkowe oraz dwa hotele. Stan bazy noclegowej jest zróżnicowany:

- Hotel "Rapa" w Krasnymstawie, posiada 18 miejsc noclegowych w pokojach 1 i 2 osobowych,
- Motel "Barbara" Krasnystaw, Zakręcie 3 przy trasie Krasnystaw Lublin, posiada 30 miejsc noclegowych, apartamenty, pokoje 1 i 2 osobowe,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Krasnymstawie, 100 miejsc noclegowych,
- Filia Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Krasnymstawie z siedzibą w Izbicy, posiada 40 miejsc noclegowych.

Na terenie powiatu działa 17 gospodarstw agroturystycznych w 6 gminach. Ilość gospodarstw szybko wzrasta. Z tą formą działalności wiązane są nadzieje na zwiększenie dochodów obszarów wiejskich. Istnieją przesłanki pozwalające przypuszczać, że w dłuższej perspektywie czasu tak może się stać.

Poniżej przedstawiono wykaz tych gospodarstw:

- 1. Elżbieta i Marek Kaniewscy, Wola Siennicka: 3 pokoje dla 7 osób,
- 2. Barbara Gradowska, Kolonia Boruń, Siennica Różana: osobny dom dla 8 osób,
- 3. Teresa i Marek Polichowie, Wierzchowiny, Siennica Różana: 3 pokoje dla 6 osób,
- 4. Anna Jaworska, Wólka Orłowska, Izbica: 2 pokoje dla 6 osób,

- 5. Danuta Trzebińska, Dworzyska, Izbica: osobny dom dla 8 osób,
- 6. Sławomir i Kazimiera Czaplińscy, Gorzków: 3 pokoje dla 8 osób
- 7. Maria Puławska, Wielkopole, Gorzków: 2 pokoje dla 4 osób,
- 8. Celina Rekas, Wicentów, Siennica Nadolna: 3 pokoje dla 8 osób,
- 9. Lucyna i Ryszard Bednarczykowie, Wicentów, Siennica Nadolna: 3 pokoje dla 10 osób,
- 10. Anna i Waldemar Bednarczyk, Wicentów, Siennica Nadolna: 2 pokoje dla 5 osób,
- 11. Grażyna i Wiesław Kmieciowie, Krasnystaw
- 12. Czesława i Jan Dzida, Wielobycz, Gorzków,
- 13. Hanna Piłat, Romanów, Izbica
- 14. Teresa i Michał Kaczorowie, Kozieniec, Żdżanne: dom,
- 15. Irena i Zdzisław Policha, Wola Siennicka, Siennica Różana: dom
- 16. Anna i Dariusz Mochniej, Maciejów, Siennica Różana: dom,
- 17. Dariusz Włodarczyk, Żółkiewka: jeden 4-osobowy pokój

Z danych GUS wynika, że liczba obiektów bazy noclegowej turystyki od roku 2000 się zmniejszyła, by w połowie 2002 r. osiągnąć wartość 6 obiektów (w r. 2000 i 2001: 8). W ślad za tym zmniejszyła się liczba miejsc noclegowych (z 250 w r. 2000 do 147 w r. 2002), w tym całorocznych (ze 126 do 147). Szczegółowe dane dotyczące bazy noclegowej turystyki zawiera poniższe zestawienie.

Tabela nr 34.

Rok			Miejsca noclegowe		zystający z oclegów	Udzielone noclegi	
Kok	Oblekty	Ogółem	w tym całoroczne	Ogółem	w tym turyści zagraniczni	Ogółem	w tym turyści zagraniczni
2000	8	250	126	5 075	530	10 583	1 246
2001	8	168	56	3 226	509	5 599	1 311
2002	6	147	56	3 598	349	5 531	680

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Można mówić o regresie w turystyce na terenie powiatu, szczególnie głęboki spadek nastąpił w roku 2001, ale już w 2002 r. odnotowano wzrost liczby turystów. Niestety nie przełożyło to się na wzrost udzielonych noclegów.

3.4.5. Wolne tereny pod inwestycje

Poniżej przedstawiono zasoby terenów inwestycyjnych powiatu krasnostawskiego.

Gmina Krasnystaw:

PRZEDMIOT OFERTY	Działka nr 258 o powierzchni 0,40 ha
CHARAKTERYSTYKA	Działka gruntu po byłej bazie SKR, zabudowana budynkiem garażowym murowanym. Bezpośredni dojazd do drogi powiatowej.
POŁOŻENIE	Miejscowość Jaślików gm. Krasnystaw
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	W planie zagospodarowana przestrzennego teren przewidziany dla usług nieuciążliwych
STAN PRAWNY	KW 25260
FORMA NABYCIA	Decyzja Woj. Chełmskiego z 15. 12.1995 r. GP. V. 7224/12/40/95.
OSOBA DO KONTAKTU	Juliusz Dąbski, Ref. Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej
OSOBA DO KONTAKTO	Tel. (0-82) 576 44 64

PRZEDMIOT OFERTY	Działka nr 260 0 powierzchni 0,16 ha
CHARAKTERYSTYKA	Działka gruntu niezabudowana. Bezpośredni dojazd z drogi powiatowej.
POŁOŻENIE	Miejscowość Jaślików gm. Krasnystaw
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	W planie zagospodarowania przestrzennego teren przewidziany dla usług nieuciążliwych
STAN PRAWNY	KW 25260.
FORMA NABYCIA	Decyzja Woj. Chełmskiego z 15. 12 1995 r. GP. V. 7224/12/40/95.
OSOBA DO KONTAKTU	Juliusz Dąbski, Ref. Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej
	Tel. (0-82) 576 44 64

PRZEDMIOT OFERTY	Działka nr 518 o powierzchni 0, 79 ha.
CHARAKTERYSTYKA	Działka gruntu niezabudowana. Dojazd z drogi gminnej gruntowej.
POŁOŻENIE	Miejscowość Jaślików gm. Krasnystaw
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	W planie zagospodarowania przestrzennego teren przewidziany dla usług sportu.
STAN PRAWNY	KW 25260
FORMA NABYCIA	Decyzja Woj. Chełmskiego z 15. 12 1995 r. GP. V. 7224/12/40/95.
OSOBA DO KONTAKTU	Juliusz Dąbski, Ref. Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej
	Tel. (0-82) 576 44 64

PRZEDMIOT OFERTY	Działka nr 228/20 o powierzchni 0,43 ha.
CHARAKTERYSTYKA	Działka gruntu po byłej bazie SKR, zabudowana budynkiem garażowym. Bezpośredni dojazd z drogi gminnej.
POŁOŻENIE	Miejscowość Kolonia Zakręcie gm. Krasnystaw
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	W planie zagospodarowania przestrzennego teren przewidziany dla usług rolnictwa.
STAN PRAWNY	KW 8073.
FORMA NABYCIA	Decyzja Woj. Chełmskiego z 02. 01. 1996 r. GP. V. 7224/12/44/96
OSOBA DO KONTAKTU	Juliusz Dąbski, Ref. Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej
	Tel. (0-82) 576 44 64

PRZEDMIOT OFERTY	Działka nr 271/1 o powierzchni0,25 ha.
POŁOŻENIE	Miejscowość Małochwiej Mały gm. Krasnystaw.
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	W planie zagospodarowania przestrzennego teren przewidziany pod zbiornik wodny
STAN PRAWNY	KW 41407.
FORMA NABYCIA	Decyzja Woj. Chełmskiego z 06. 07. 1998 r. GKK. V. 7224/12/73/98
OSOBA DO KONTAKTU	Juliusz Dąbski, Ref. Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej
	Tel. (0-82) 576 44 64

PRZEDMIOT OFERTY	Działki nr-y: 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 592, 593 i 604 o ogólnej powierzchni 3,19 ha.
CHARAKTERYSTYKA	Działki gruntu niezabudowane – łąka.
POŁOŻENIE	Miejscowość Małochwiej Duży gm. Krasnystaw.
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	W planie zagospodarowania przestrzennego teren przewidziany pod zbiornik wodny
STAN PRAWNY	KW 41407
FORMA NABYCIA	Decyzja Woj. Chełmskiego z 06.07. 1998 r. GKK. V. 7224/12/73/98
OSOBA DO KONTAKTU	Juliusz Dąbski, Ref. Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej
	Tel. (0-82) 576 44 64

PRZEDMIOT OFERTY	Działka nr 562 o powierzchni 0, 32 ha.
CHARAKTERYSTYKA	Działka gruntu zabudowana budynkiem drewnianym.
POŁOŻENIE	Miejscowość Małochwiej Duży gm. Krasnystaw
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Możliwość lokalizacji usług nieuciążliwych

STAN PRAWNY	KW 41407
FORMA NABYCIA	Decyzja Woj. Chełmskiego z 06. 07.1998 r. GKK. V. 7224/12/73/98
OSOBA DO KONTAKTU	Juliusz Dąbski, Ref. Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej
	Tel. (0-82) 576 44 64

Miasto Krasnystaw:

PRZEDMIOT OFERTY	Nieruchomość gruntowa zabudowana.
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość gruntowa o powierzchni 0,2128 ha, zabudowana budynkiem parterowym murowanym, częściowo podpiwniczonym o pow. Użytkowej 213, 2 m2, budynkiem parterowym drewnianym nie podpiwniczonym o pow. Użytkowej 263, 0 m2, budynkiem gospodarczym murowanym, bez podpiwniczenia o pow. Użytkowej 39,2 m2
POŁOŻENIE	Krasnystaw ul. Lwowska 147.
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Zabudowa mieszkaniowa, usługi nieuciążliwe.
STAN PRAWNY	Własność Gminy Miejskiej Krasnystaw.
FORMA NABYCIA	Sprzedaż
DODATKOWE INFORMACJE	Nieruchomość położona przy drodze krajowej nr 17 (Warszawa – Lublin – Hrebenne)
OSOBA DO KONTAKTU	Henryka Bielak – inspektor Wydziału Finansowego Urzędu Miasta Krasnystaw te.(0-82) 576 21 57 wew. 130

PRZEDMIOT OFERTY	Nieruchomość gruntowa zabudowana
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość gruntowa o pow. 0,6531 ha, zabudowana sześcioma budynkami: Budynkiem parterowym murowanym o pow. 138,0 m2 Budynkiem parterowym murowanym o pow. 159,0 m2 Budynkiem parterowym murowanym o pow. 138,0 m2 Budynkiem parterowym murowanym o pow. 23,0 m2 Budynkiem wiaty o pow. zabudowy 69,0 m2 Budynkiem parterowym drewnianym o pow. zabudowy 126,0 m2
POŁOŻENIE	Krasnystaw, ul. Krasickiego 8
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Przemysł, bazy, składy
STAN PRAWNY	Własność Gminy Miejskiej Krasnystaw
FORMA NABYCIA	Sprzedaż
DODATKOWE INFORMACJE	Nieruchomość położona w pobliżu Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej, dojazd z drogi powiatowej, całkowite uzbrojenie terenu.
OSOBA DO KONTAKTU	Henryka Bielak – inspektor Wydziału Finansowego Urzędu Miasta Krasnystaw te.(0-82) 576 21 57 wew. 130

PRZEDMIOT OFERTY	Nieruchomość gruntowa zabudowana
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość gruntowa o pow. 0,5554 ha, zabudowana budynkiem parterowym

	drewnianym o pow. Użytkowej 190,0 m2 tzw. "dworek starościański", Budynkiem parterowym murowanym o pow. użytkowej 40,0 m2 Budynkiem parterowym murowanym o pow. użytkowej 195 m2 Budynkiem wiaty, budynkiem parterowym murowanym (magazynowo- warsztatowym) o pow. zabudowy 144m2, pomieszczeniami magazynowymi o pow. zabudowy 153 m2.
POŁOŻENIE	Krasnystaw ul. Sikorskiego 8, Konopnickiej 5
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Administracja, usługi nieuciążliwe gastronomiczne, hotelarskie, turystyczne
STAN PRAWNY	Własność Gminy Miejskiej Krasnystaw
FORMA NABYCIA	Sprzedaż
DODATKOWE INFORMACJE	Nieruchomość położona w centrum miasta, dojazd z dwóch stron, teren całkowicie uzbrojony
OSOBA DO KONTAKTU	Henryka Bielak – inspektor Wydziału Finansowego Urzędu Miasta Krasnystaw te.(0-82) 576 21 57 wew. 130

PRZEDMIOT OFERTY	Nieruchomość gruntowa niezabudowana
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość gruntowa o pow. 1,5342 ha, niezabudowana, granicząca z rzeką Wieprz
POŁOŻENIE	Krasnystaw ul. Nieczaja 12
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Usługi nieuciążliwe
STAN PRAWNY	Własność Gminy Miejskiej Krasnystaw
FORMA NABYCIA	Sprzedaż
DODATKOWE INFORMACJE	Teren całkowicie uzbrojony
OSOBA DO KONTAKTU	Henryka Bielak – inspektor Wydziału Finansowego Urzędu Miasta Krasnystaw te.(0-82) 576 21 57 wew. 130

PRZEDMIOT OFERTY	Nieruchomość gruntowa Niezabudowana
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość gruntowa niezabudowana o pow. 0, 1843 ha, położona w centrum miasta Krasnystaw.
POŁOŻENIE	Krasnystaw ul. Kościuszki, Czysta, Zamkowa, Mostowa
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Hotel, usługi gastronomiczne
STAN PRAWNY	Własność Gminy Miejskiej Krasnystaw
FORMA NABYCIA	Sprzedaż
DODATKOWE INFORMACJE	Teren całkowicie uzbrojony
OSOBA DO KONTAKTU	Henryka Bielak – inspektor Wydziału Finansowego Urzędu Miasta Krasnystaw te.(0-82) 576 21 57 wew. 130

PRZEDMIOT OFERTY	Nieruchomość gruntowa niezabudowana
------------------	-------------------------------------

PRZEDMIOT OFERTY	Nieruchomość gruntowa niezabudowana
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość gruntowa niezabudowana o pow. 1,4386 ha.
POŁOŻENIE	Krasnystaw, w pobliżu ul. Rejowieckiej.
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Usługi nieuciążliwe, stacja paliw, stacja obsługi samochodów, przemysł, bazy, składy.
STAN PRAWNY	Własność Gminy Miejskiej Krasnystaw.
FORMA NABYCIA	Sprzedaż
DODATKOWE INFORMACJE	Teren częściowo uzbrojony, położony w pobliżu drogi wojewódzkiej Biała Podlaska – Krasnystaw.
OSOBA DO KONTAKTU	Henryka Bielak – inspektor Wydziału Finansowego Urzędu Miasta Krasnystaw te.(0-82) 576 21 57 wew. 130

Gmina Kraśniczyn:

PRZEDMIOT OFERTY	Budynek byłej szkoły
CHARAKTERYSTYKA	Rok budowy 1966, pow. 500m2, wysokość 7m, kubatura 5600m3, liczba kondygnacji 2, liczba pokoi 12, ogrzewanie c.o. Stan techniczny dobry.
POŁOŻENIE	Drewniki, 22-310 Kraśniczyn
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Rekreacyjną, zdrowotną, inne
STAN PRAWNY	Własność
FORMA NABYCIA	Sprzedaż
DODATKOWE INFORMACJE	Pow. nieruchomości 1,00 ha, możliwość podłączenia telefonu, uzbrojenie: elektryczność wodociąg, kanalizacja lokalna
OSOBA DO KONTAKTU	Marianna Kozioł

PRZEDMIOT OFERTY	Budynek byłej szkoły oraz budynek gospodarczy.
CHARAKTERYSTYKA	Rok budowy 1966, pow. 201,96 m2, wysokość 4m, liczba kondygnacji 1, liczba pokoi 6, ogrzewanie- piece. Pow. budynku gospodarczego 179, 61 m2. Stan techniczny obu budynków średni.
POŁOŻENIE	Bończa, 22-310 Kraśniczyn, przy drodze wojewódzkiej Krasnystaw- Hrubieszów.
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Rekreacyjną, zdrowotną, inne
STAN PRAWNY	Własność
FORMA NABYCIA	Sprzedaż, wynajem
DODATKOWE INFORMACJE	Powierzchnia nieruchomości: 0,79 ha, możliwość podłączenia telefonu Uzbrojenie: elektryczność, wodociąg. Obiekt ogrodzony
OSOBA DO KONTAKTU	Marianna Kozioł

Gmina Rudnik:

PRZEDMIOT OFERTY	Budynek wraz z działką
OHA DA IZTEDVOTVIZA	Budynek parterowy o pow. 450 m2
CHARAKTERYSTYKA	Działka o pow. 0,15 ha
POŁOŻENIE	Suszeń
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Sprzedaż- dzierżawa
STAN PRAWNY	Własność
FORMA NABYCIA	Komunalizacja
DODATKOWE INFORMACJE	Budynek po byłej szkole podstawowej
OCODA DO KONTAKTU	Henryk Ciemniewski
OSOBA DO KONTAKTU	Tel. (0-84) 684 11 23 wew. 28

PRZEDMIOT OFERTY	działka
CHARAKTERYSTYKA	Działka budowlana uzbrojona pow. 1,95 ha.
POŁOŻENIE	Rudnik
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Sprzedaż- dzierżawa
STAN PRAWNY	Własność
FORMA NABYCIA	Komunalizacja
DODATKOWE INFORMACJE	
OSOBA DO KONTAKTU	Henryk Ciemniewski Tel. (0-84) 684 11 23 wew. 28

PRZEDMIOT OFERTY	Budynek wraz z działką
CHARAKTERYSTYKA	Budynek garażowy o pow. 408 m2 Działka o pow. 0,43 ha
POŁOŻENIE	Wierzbica
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Sprzedaż- Dzierżawa
STAN PRAWNY	własność
FORMA NABYCIA	komunalizacja
DODATKOWE INFORMACJE	Baza po byłym Kółku Rolniczym
OSOBA DO KONTAKTU	Henryk Ciemniewski Tel. (0-84) 684 11 23 wew. 28

PRZEDMIOT OFERTY	Budynki garażowe wraz z działką
CHARAKTERYSTYKA	Budynek garażowy I pow. 207 m2 Budynek garażowy II pow. 166 m2 Działka o pow. 0, 43 ha.
POŁOŻENIE	Płonka
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Sprzedaż- dzierżawa
STAN PRAWNY	Własność
FORMA NABYCIA	Komunalizacja
DODATKOWE INFORMACJE	Teren Kółka Rolniczego
OSOBA DO KONTAKTU	Henryk Ciemniewski Tel. (0-84) 684 11 23 wew. 28

Gmina Gorzków:

PRZEDMIOT OFERTY	Budynek po byłej szkole podstawowej w Antoniówce (tzw. tysiąclatka)
CHARAKTERYSTYKA	Pow. ogółem ok. 600m2, w tym dwa mieszkania, działka 1,03 ha.
POŁOŻENIE	12 km od siedziby Gminy przy drodze powiatowej, wokół lasy
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	-produkcja usługi, - obiekt wczasowy lub szkoleniowy, pomocy społecznej
STAN PRAWNY	Mienie komunalne gminy
FORMA NABYCIA	sprzedaż
DODATKOWE INFORMACJE	Czyste środowisko, dogodny dojazd, sieć wodociągowa i telefoniczna
OSOBA DO KONTAKTU	Jadwiga Wołyniak – Wójt Gminy Tadeusz Psujek – Sekretarz Gminy

Gmina Łopiennik Górny:

PRZEDMIOT OFERTY	Baza po byłej Spółdzielni Usług Rolniczych w Łopienniku Górnym
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość zabudowana o pow. 0,53 ha Działka nr 979/1 Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego przeznaczona pod usługi
POŁOŻENIE	Ok. 2 km od drogi krajowej nr 17 relacji Lublin- Zamość
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Warsztaty, magazyny
STAN PRAWNY	Własność komunalna Gminy Łopiennik Górny KW 288843
FORMA NABYCIA	Przetarg nieograniczony
OSOBA DO KONTAKTU	Stanisław Ciechański Elżbieta Fornal Tel. (0-82) 577 31 23 wew. 24.

PRZEDMIOT OFERTY	Baza po byłej Spółdzielni Rolniczej w Łopienniku Dolnym Nieruchomość zabudowana o pow. o,43 ha Działka nr 307
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość zabudowana, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania

	przestrzennego przeznaczona pod usługi		
POŁOŻENIE	Ok. 5 km od drogi krajowej nr 17 relacji Lublin- Zamość		
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Warsztaty, magazyny		
STAN PRAWNY	Własność komunalna Gminy Łopiennik Górny KW 28843		
FORMA NABYCIA	Przetarg nieograniczony		
OSOBA DO KONTAKTU	Stanisław Ciechański Elżbieta Fornal Tel. (0-82) 577 31 23 wew. 24.		
PRZEDMIOT OFERTY	Baza po byłej spółdzielni Usług Rolniczych w Woli Żulińskiej Nieruchomość zabudowana o pow. 0,11 ha Działka nr 970		
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość zabudowana zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przeznaczona pod usługi		
POŁOŻENIE	Około 10 km od drogi krajowej nr 17 relacji Lublin- Zamość		
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Warsztaty, magazyny		
STAN PRAWNY	Własność komunalna Gminy Łopiennik Górny KW 28843		
FORMA NABYCIA	Przetarg nieograniczony		
DODATKOWE INFORMACJE			
OSOBA DO KONTAKTU	Stanisław Ciechański Elżbieta Fornal		
	Tel. (0-82) 577 31 23 wew. 24.		
PRZEDMIOT OFERTY	Baza byłej Spółdzielni Usług Rolniczych w Borowicy Nieruchomość zabudowana o pow. 0,30 ha Działka nr 2964		
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość zabudowana zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przeznaczona pod usługi		
POŁOŻENIE	Ok. 6 km od drogi krajowej nr 17 relacji Lublin - Zamość		
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	magazyn		
STAN PRAWNY	Własność komunalna Gminy Łopiennik Górny KW 28843		
FORMA NABYCIA	Przetarg nieograniczony		
DODATKOWE INFORMACJE	Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 16. 866 zł, w tym: -wartość budynku – 13. 416 zł -wartość gruntu – 3.450		
OSOBA DO KONTAKTU	Stanisław Ciechański Elżbieta Fornal Tel. (0-82) 577 31 23 wew. 24.		

	Działka nr 61
CHARAKTERYSTYKA	Nieruchomość zabudowana, wpisana do rejestru zabytków składająca się z parku i pałacu neoklasycystycznego
POŁOŻENIE	Ok. 3 km od drogi krajowej nr 17 relacji Lublin - Zamość
PROPOZYCJE WYKORZYSTANIA	Ośrodek szkoleniowo- wypoczynkowy
STAN PRAWNY	Własność komunalna Gminy Łopiennik Górny KW 35037
FORMA NABYCIA	Przetarg nieogrniczony
DODATKOWE INFORMACJE	Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 362 268 zł w tym: -wartość budynku – 335 580 zł -wartość drzewostanu – 12 890 zł -wartość gruntu – 13 798 zł
OSOBA DO KONTAKTU	Stanisław Ciechański Elżbieta Fornal Tel. (0-82) 577 31 23 wew. 24.

Gmina Rejowiec:

Właściciel obiektu	Adres obiektu	Charakter obiektu	Powierzchnia m2	Media
ZPHU "ALEX – BIS" Rejowiec ul. Chełmska 1 Poszukuje partnera do współpracy	Rejowiec ul. Chełmska 1	Działki (tereny przemysł.) hale, biura, magazyny	30200 2030 100 1068	Elektryczność- st. TRAFO Napięcie 300kV Moc 180 kW Wodociąg zbiorowy fi 80, Ścieki – szambo, Telefon –1 łącze= 4 numery 56 kbs bocznica kolejowa do korzystania
Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" w Rejowcu ul. Rynek Poszukuje partnera do współpracy	Rejowiec ul. Chełmska 1	Działki (tereny przemysł.) hale, biura,	3500 1049 387,7 100	Elektryczność- st. TRAFO Napięcie 300kV Moc 180 kW Wodociąg – własne ujęcie Ścieki – szambo, Telefon –1 łącze= 4 numery 56 kbs bocznica kolejowa do korzystania
"NAFTOBAZY" Sp. z o.o. Warszawa Baza nr 13 w Zawadówce Poszukuje partnera do współpracy w zakresie przeładunku, konfekcjonowania surowców i paliw płynnych, gazowych Nawiąże współpracę w zakresie transportu samochodów ciężarowych koleją	Zawadówka	Działki Hale, Biura, Magazyny podziemne	78750 1387 550 336 213 265 2187	Elektryczność- st. TRAFO Napięcie 300kV Moc 800 kW Wodociąg – własne ujęcie Ścieki – szambo Telefon –2 łącza= 8 numerów Własna bocznica kolejowa normalnotorowa i szerokotorowa, wagi kolejowe, elektroniczne, przeładunek towarów stałych i płynnych
Urząd Gminy Rejowiec "Baza logistyczna"	Wereszcze Duże	Działka inwestycyjna	100000	Zbrojony jest w sieć wodociągową, energię elektryczna, sąsiedztwo bocznicy kolejowej, 100 metrów od drogi wojewódzkiej nr 812 relacji Biała Podlaska - Zamość

3.5. Infrastruktura lokalna

Powiat pod względem zagospodarowania przestrzennego jest stosunkowo zróżnicowany. Różnice wynikają między innymi z istniejącej infrastruktury technicznej.

Biorac powyższe pod uwagę należy wyróżnić:

- Strefę centralną dość silnie zurbanizowaną, która obejmuje miasto Krasnystaw ośrodek pełniący funkcję obsługi dla sąsiednich gmin poprzez lokalizację podstawowych usług, przemysłu i zabudowy wielorodzinnej, wykazujący dosyć duży stopień doinwestowania w infrastrukturę techniczną: sieci wodociągowe, gazowe, telekomunikacyjne oraz sieć kanalizacji sanitarnej.
- 2) Tereny wsi obejmujące w sposób pierścieniowy miasto Krasnystaw, wyposażone w sieci wodociągowe, telekomunikacyjne oraz gazowe (sołectwa gminy Krasnystaw).
- 3) Tereny położone w części środkowo-wschodniej powiatu wyposażone w sieci wodociągowe, gazowe i telekomunikacyjne.
- 4) Tereny w części zachodniej powiatu wyposażone w sieci wodociągowe i telekomunikacyjne
- 5) Peryferyjnie usytuowane w powiecie tereny wsi gmin: Rudnik, Łopiennik Górny, Żółkiewka, Izbica, w których występuje uzbrojenie w sieci telekomunikacyjne lub w których brak jakichkolwiek urządzeń infrastruktury technicznej.

Reasumujac:

- każda z gmin powiatu posiada sieci wodociągowe, różnicę stanowi niejednakowy stopień uzbrojenia gmin,
- każda z gmin powiatu posiada sieć telekomunikacyjną,
- w sieć gazociągową wyposażone są tereny centralne i wschodnie powiatu, natomiast brak uzbrojenia gazociągowego na terytorium w części zachodniej powiatu,
- mały stopień uzbrojenia gmin w sieci kanalizacji sanitarnej; największy stopień uzbrojenia ma miasto Krasnystaw, w mniejszym stopniu wsie gminne: Siennica Różana, Rejowiec, Kraśniczyn, Gorzków, Rudnik, Izbica (w budowie).

3.5.1. Wodociągi, kanalizacja

Sieci wodociągowe

1. Miasto Krasnystaw.

Większość terenów miasta Krasnystaw zaopatrywana jest w wodę z komunalnej sieci wodociągowej.

Łączna długość sieci wodociągowej: 135,7 km, w tym:

- sieć magistralna 4,3 km
- sieć uliczna 78,4 km

- przyłącza wodociągowe - 53 km.

Uliczna sieć wodociągowa wykonana z rur żeliwnych i PCV posiada średnice 80 do 500 mm.

Wodociąg komunalny zaopatrywany jest w wodę z ujęcia wody znajdującego się na terenie położonym w południowej części miasta w widłach rzeki Żółkiewki i Wieprza. W pobliżu ujęcia znajduje się stacja wodociągowa zaopatrująca w wodę poszczególne grupy odbiorców jak mieszkalnictwo, usługi, komunikację oraz potrzeby komunalne miasta.

Z ujęcia komunalnego nie jest zaopatrywany przemysł wodochłonny jak: Cukrownia Krasnystaw, Mleczarnia Krasnystaw. Zakłady te prowadzą własną gospodarkę wodnościekową i mogą zaopatrywać w wodę tereny zainwestowania położone w pobliżu w/w zakładów.

Ujęcie komunalne pracuje obecnie w układzie 5 studni głębinowych o głębokości 90-128 m. Teren ujęcia posiada strefy ochrony sanitarnej. Z rozpoznań hydrologicznych miasta Krasnystaw wynika, że z terenów istniejącego ujęcia wody można zaopatrzyć miasto o liczbie 30 000 do ok. 35 000 mieszkańców.

Ilość osób obecnie korzystających z komunalnego wodociągu wynosi ok.16 240 osób - około 95% mieszkańców. Zdolność produkcyjna istniejącej sieci wodociągowej jest znacznie większa. Obecnie stacja nie jest w pełni wykorzystywana.

Wada lokalizacji ujęcia wody: miasto otacza ze wszystkich stron ujęcie wody co grozi jakości wód podziemnych.

2. Gmina Krasnystaw.

Tereny gminy Krasnystaw zaopatrywane są w wodę z komunalnych sieci wodociągowych.

- Łączna długość sieci wodociągowej : 140, 1 km
- przyłącza wodociągowe 2120 szt. (99,8 km) dostarczają wodę do 1 885 gospodarstw rolnych, co stanowi 100% zaspokojenia potrzeb gminy.

Wodociąg komunalny zaopatrywany jest w wodę z 9 ujęć wody znajdujących się w następujących miejscowościach: Stężyca, Ostrów Krupski, Niemienice, Małochwiej, Krynica, Latyczów, Krupiec, Kol. Widniówka, Kol. Zastawie. Gmina Krasnystaw w całości została zaopatrzona w wodę.

Wadą tego systemu jest zbyt duża ilość ujęć wody, która ma niekorzystny wpływ na gospodarkę zasobem wód podziemnych.

3. Gmina Siennica Różana.

Tereny gminy Siennica Różana zaopatrywane są w wodę z komunalnych sieci wodociągowych. Łączna długość sieci wodociągowej: 49,2 km

- długość przyłączy 39 km
- przyłącza wodociągowe 1131 szt.

Wodociąg komunalny zaopatrywany jest z jednego ujęcia wody – Hydrofornia "Kozieniec" – planowana modernizacja ujęcia wody w latach 2005-2008.

Ponadto, przez Urząd Gminy wykonano 41 szt. studni głębinowych na terenach zabudowy rozproszonej.

Gmina Siennica Różana w całości została zaopatrzona w wode.

4. Gmina Rejowiec.

Tereny gminy Rejowiec zaopatrywane są w wodę z komunalnych sieci wodociągowych.

Łączna długość sieci wodociągowej: 92,9 km

- przyłącza wodociągowe - 1668 szt. (60,3 km).

Wodociąg komunalny zaopatrywany jest z pięciu ujęć wody w gminie Rejowiec. Gmina Rejowiec została zaopatrzona w wodę w 99,1%.

5. Gmina Fajsławice.

Tereny gminy Fajsławice zaopatrywane są w wodę z komunalnej sieci wodociągowej .

Łączna długość sieci wodociągowej: 35,8 km

- przyłącza wodociągowe - 1431 szt.

Gmina Fajsławice w 83,5% została zaopatrzona w wodę; w roku 2004 gmina planuje doprowadzić sieć wodociągową do czterech sołectw i przyłączyć dalszych 196 gospodarstw domowych, co spowoduje 100% zwodociągowania wsi i podłączenie 95 % gospodarstw domowych.

6 Gmina Izbica

Tereny gminy Izbica zaopatrywane są w wodę z komunalnych sieci wodociągowych.

Łączna długość sieci wodociągowej: 86,3 km

- przyłącza wodociągowe - 1713 szt./ 45,3 km.

Wodociąg komunalny zaopatrywany jest w wodę z 4 ujęć wody znajdujących się w następujących miejscowościach: Bobliwo, Tarnogóra, Tarzymiechy III, Izbica oraz Latyczów.

Gmina Krasnystaw zaopatruje w wodę wsie : Dworzyska, Romanów;

Gmina planuje budowę kolejnego ujęcia budowy w miejscowości Wał dla potrzeb 10 sołectw. Sołectwa posiadające wodociąg w całości lub części – 17, sołectwa bez wodociągów – 9 szt.

Gmina Izbica w części 61% została zaopatrzona w wodę.

7. Gmina Rudnik.

Gmina dysponuje wodociągiem - woda na potrzeby komunalne mieszkańców gminy pobierana jest z ujęcia wody głębinowej zlokalizowanego w miejscowości Joanin. Woda pobierana jest z 2 studni głębinowych pracujących przemiennie.

Na terenie ujęcia zlokalizowane są 2 zbiorniki wyrównawcze.

Wodociąg gminny obejmuje swym zasięgiem następujące wsie: Rudnik, Suche Lipie, Joanin, Majdan Borowski I, Suszeń i Potasznia o długości sieci wodociągowej 15,8 km.

Z sieci wodociągowej korzysta 337 odbiorców wody , co stanowi około 30% całości.

8. Gmina Łopiennik Górny.

Sieć wodociągowa obejmuje następujące miejscowości: Wola Żulińska, Dobryniów, Łopiennik Dolny, Łopiennik Podleśny, Kol. Łopiennik Dolny, Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Górny, Olszanka, Krzywe, Majdan Krzywski, Gliniska, Nowiny. Oznacza to całą gminę oprócz wsi Dobryniów Kol.

Ilość przyłączy: 1385 szt. Łączna długość sieci głównej: 90,7 km. Łączna długość przyłączy: 63,1 km. Stanowi to około 90% ogółu potrzeb. Pozostałe potrzeby zabezpieczają studnie głębinowe wybudowane tam, gdzie doprowadzenie wodociągu, ze względu na peryferyjne położenie gospodarstwa lub ogólne rozproszenie gospodarstw, nie ma uzasadnienia ekonomicznego.

9. Gmina Kraśniczyn.

Sieć wodociągowa obejmuje następujące miejscowości: Anielpol, Bończa, Brzeziny, Chełmiec, Czajki, Drewniki, Franciszków, Kraśniczyn, Łukaszówka, Majdan Surhowski, Olszanka, Stara Wieś, Surhów, Surhów Kol., Wolica, Wólka Krasn., Zalesie, Zastawie. Oznacza to zwodociągowanie 90% gminy - oprócz wsi Bończa Kol. I Pniaki.

Ilość przyłączy: 1241 szt. Łączna długość sieci głównej: 64,7 km. Łączna długość przyłączy: 47,1 km. Ujęcia wody: Chełmiec, Brzeziny, Olszanka, Surhów, Bończa.

10. Gmina Gorzków.

Na obszarze gminy funkcjonują dwa systemy zaopatrzenia w wodę pitną:

- z grupowych wodociągów komunalnych,
- z lokalnych ujęć głębinowych bądź studni kopanych na terenach zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, położonych poza zasięgiem zbiorczych systemów zaopatrzenia (Piaski Szlacheckie, Borsuk-Józefów).

Wodociąg komunalny zaopatrywany jest w wodę z 5 ujęć wody znajdujących się w następujących miejscowościach: Olesin – Bobrowe, Widniówka, Gorzków Osada, Orchowiec i Czysta Dębina. Łącznie długość sieci wodociągowej wynosi 59,70 km.

Zasilanych jest 1 064 gospodarstw domowych oraz obiekty usługowe, 95,6% ludności gminy korzysta z dobrej wody do użytku domowego , hodowli zwierząt i usług.

Miejscowością nie posiadającą sieci wodociągowej są Piaski Szlacheckie – przewidywana budowa sieci w tej wsi to III kwartał 2004 r. W planach rezerwuje się teren w miejscowości Góry pod lokalizację ujęcia wody i zbiornika wyrównawczego jako zastąpienie obecnego ujęcia wody w Gorzkowie Osadzie.

11. Gmina Żółkiewka.

Wodę z wodociągów zbiorowych posiada 17 jednostek osadniczych. Długość sieci rozdzielczych wynosi 53,5 km, przyłączy jest około 1104 szt. (39,9 km). Obecny stopień zwodociągowania gminy wynosi 62,1%.

Zwodociągowane są: Adamówka, Borówek, Chruściechów, Dąbie, Gany, Huta, Koszarska, Majdan Wierzchowiński, Olchowiec Wieś, Rożki Wieś, Tokarówka, Zaborze, Zażółkiew Wieś i Kolonia, Żółkiewka oraz pół wsi Makowiska z następujących ujęć wody: Olchowiec Kolonia I, Makowiska I, Żółkiewka I, Koszarsko I, a także z gmin ościennych: Krzczonów i Gorzków.

Brak jest sieci wodociągowej w południowych sołectwach gminy takich jak Chłaniówek, Władysławin, Kol. Chłaniów, Chłaniów, Wierzchowina, Kol. Borowina, a także w sołectwach położonych w północnej części gminy: Celin, Kol. Olchowiec, Siniec.

Przewidziana jest modernizacja wodociągu w miejscowości Średnia Wieś - projekt jest obecnie w opracowaniu. Został opracowany projekt budowlany na rozbudowę wodociągu grupowego Koszarsko i ujęcia wody w Olchowiec Kolonii, z których będzie czerpane zaopatrzenie w wodę do 11 miejscowości. Realizacja powyższych projektów zapewni zaopatrzenie w wodę w 96% na terenie gminy.

Kanalizacja

1. Miasto Krasnystaw

Krasnystaw posiada obecnie rozdzielczy system odprowadzania ścieków sanitarnych i deszczowych. Sieć kanalizacji sanitarnej pracuje w układzie grawitacyjno-pompowym opartym na głównych kolek-torach "A",B",C",D" oraz 3 pompowniach.

Obecnie miasto posiada 35,5 km kanałów o średnicy D=0,10 do D=0,80m.

Zagłębienia kanałów - 2,00 - 5,50 m.

Długość przyłączy kanalizacyjnych wynosi 13 km.

Ilość przepompowni – 5szt.

Liczba ludności obecnie korzystającej z kanalizacji wynosi około 16 000 osób.

Sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje: centrum, lewobrzeżną część miasta (kolektor A), południowe tereny miasta (kolektor D), wschodnią część miasta (kolektor C).

Zasięg grawitacyjnej zlewni powyższych kolektorów nie obejmuje peryferyjnej zabudowy miejskiej znajdującej się przy drogach wylotowych z uwagi na układ terenu niekorzystny dla grawitacyjnego dopływu ścieków do oczyszczalni. Ścieki z przemysłu uciążliwego, jak: Mleczarnia, Fermentownia Tytoniu, Cersanit, Cukrownia nie dopływają do miejskiej kanalizacji. Zakłady te posiadają własne oczyszczalnie ścieków. Miasto Krasnystaw posiada oczyszczalnię ścieków wybudowaną w latach 80-tych. Oczyszczalnia przyjmuje aktualnie ścieki bytowo-gospodarcze z zabudowy mieszkaniowej oraz drobnego przemysłu i usług.

Zdolność produkcyjna istniejącej oczyszczalni ścieków jest znacznie większa . Obecnie stacja nie jest w pełni wykorzystywana (tylko 30% możliwości oczyszczalni jest obecnie wykorzystanych).

Zamierzenia realizacyjne to: modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków, opracowania projektowe i budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenach nowopowstałych osiedli domów jednorodzinnych.

2. Gmina Krasnystaw

Gmina Krasnystaw nie została wyposażona w sieci kanalizacji sanitarnej. Zakłady takie jak: Cukrownia, PSO Białka oraz Elewator Zbożowy w Krupcu posiadają własne oczyszczalnie ścieków. Na terenie Gminy powstało około 30 przydomowych oczyszczalni ścieków. Zamierzeniem Gminy jest budowa w 2004 roku kolejnych takich oczyszczalni.

3. Gmina Siennica Różana

Długość sieci głównej w gminie wynosi 7,9 km (przyłącza domowe - 124)

Planuje się do wykonania w latach 2004-2005 3,8 km przyłączy kanalizacji sanitarnej w ilości 180 szt.

Kanalizacja sanitarna została wykonana tylko w części (około 10%).

Obecnie są 2 oczyszczalnie ścieków (1 zakładowa i 1 komunalna biologiczna).

Zamierzeniem inwestycyjnym jest modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Siennicy Różanej oraz budowa 2 oczyszczalni ścieków w Woli Siennickiej i Zagrodzie.

W latach 2002 – 2003 wykonano 46 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach zabudowy rozproszonej. W latach 2006-2010 planuje się wykonanie ich około 150 szt.

4. Gmina Rejowiec.

Długość sieci głównej - 6,7 km

Przyłącza domowe - 113 szt.

Kanalizacja sanitarna została wykonana tylko w części (około 10%) w m. Rejowiec. Obecnie jest 5 oczyszczalni ścieków (4 zakładowe i 1 komunalna biologiczna) W 2003 roku wybudowano 28 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.

Pozostała część gminy nie ma uzbrojenia w sieć sanitarną.

5. Gmina Fajsławice

271 gospodarstw domowych posiada przyłączenie do sieci kanalizacyjnej, co stanowi 15,8% ogółu gospodarstw na terenie gminy. W 2004 roku planuje się budowę kanalizacji w dwóch wsiach dla około 420 gospodarstw.

6. Gmina Izbica.

Aktualnie funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna typu Bioblok Ps-400 o zdolności oczyszczania 441 m³ na dobę, pracująca na około 10% zdolności projektowej – na bazie ścieków dowożonych i częściowo dopływających z sieci kanalizacyjnej.

Istnieje odcinek sieci kanalizacyjnej długości 1,4 km i 31 przyłączy o łącznej długości około 0,5 km. Gmina posiada opracowaną dokumentacje na skanalizowanie całej Izbicy (sieć długości 13 400 m - 426 przyłączy).

7 Gmina Rudnik

Obiekt oczyszczalni usytuowany jest w odległości około 400 m. od budynku Urzędu Gminy przy trasie komunikacyjnej Rudnik-Mościska (około 100 m). Sieć kanalizacji sanitarnej wynosi około 0,8 km. Ścieki sanitarne z terenu miejscowości Rudnik, bloku

mieszkalnego spółdzielni mieszkaniowej, szkoły podstawowej, urzędu gminy, baru oraz ośrodka zdrowia spływają grawitacyjnie do kontenerowej oczyszczalni mechanicznobiologicznej typu KOS o projektowanej przepustowości 16,38 m3/d.

Planowana jest budowa kanalizacji, która obejmie około 95% mieszkańców gminy.

8. Łopiennik Górny

W gminie brak jest sieci kanalizacyjnej.

9. Gmina Kraśniczyn

W gminie sieć kanalizacyjna jest bardzo ograniczona. Posiada ją jedynie Kraśniczyn - 3,4 km sieci głównej (1,2 km przyłączy - 67 szt. przyłączy). Oczyszczalnia ścieków to BIOBLOK PS-100.

10. Gmina Gorzków

Sieć kanalizacyjna na obszarze gminy jest bardzo słabo rozwinięta.

Zbiorczym systemem odprowadzania ścieków objęto część miejscowości gminnej Gorzków Wieś. Zrealizowano 7,3 km zbiorczej sieci kanalizacyjnej, 1,7 km. przyłączy, 4 przepompownie oraz 403 m. sieci tłocznej.

Sieć obsługuje 114 obiektów co stanowi około 6 % potrzeb.

Oczyszczalnię ścieków typu BIOBLOK MU-100 zrealizowano w sołectwie Gorzków-Góry przy rzece Żółkiewka na terenie łąk o wysokim poziomie wód gruntowych, co stwarza uciążliwości w obsłudze. Modernizację przeprowadzono w 2003 roku.

Dotychczas nie opracowano programu kanalizacji dla obszaru całej gminy.

11. Gmina Żółkiewka

Sieć kanalizacyjną posiada Żółkiewka i Zaburze – 9,1 km z 171 przyłączami, co stanowi około 6% potrzeb. Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w Żółkiewce i jest niewystarczająca - przepustowość 100m3/d. W miejscowości Zaburze wybudowano oczyszczalnię ścieków, mechaniczno-biologiczną o przepustowości 425 m³/dobę. Zamierzeniem jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie.

3.5.2. Łączność

Mieszkańcy powiatu krasnostawskiego korzystają z telefonii przewodowej Telekomunikacji Polskiej. Z uwagi na typowo rolniczy charakter powiatu, niewątpliwie dostępność telefonii jest tu mniejsza niż w ośrodkach miejskich. Teren powiatu jest także objęty zasięgiem sieci komórkowych: ERA GSM, PLUS GSM oraz IDEA.

Na terenie powiatu są podejmowane inicjatywy zmierzające do zwiększenia ilości abonentów telefonicznych oraz poprawy jakości korzystania z sieci komórkowych.

1. Miasto Krasnystaw

Na terenie miasta Krasnystaw pracuje centrala automatyczna typu Strowger 32AB o pojemności 5000 NN, zajęta w 98%.

Obecnie prowadzona jest inwestycja telekomunikacyjna polegająca na wybudowaniu do Krasnegostawu linii światłowodowej, wymianie centrali analogowej Strowger 32AB na nową cyfrową o pojemności 7000 NN pracującą w sieci SDH. Przewiduje się także budowę sieci magistralnej i częściowo rozdzielczej.

2. Gmina Krasnystaw

Na terenie gminy Krasnystaw pracuje 11 central automatycznych, obsługujących 2 085 abonentów. Telekomunikacja obejmuje cała gminę.

3. Gmina Siennica Różana

Na terenie gminy Siennica Różana telekomunikacja obejmuje całą gminę (782 abonentów).

4. Gmina Rejowiec

Na terenie gminy Rejowiec telekomunikacja obejmuje całą gminę (810 szt. abonentów).

5. Gmina Fajsławice

Na terenie gminy Fajsławice telekomunikacja obejmuje całą gminę, za wyjątkiem m. Wola Idzikowska (41 szt. przyłączy telefonicznych).

6. Gmina Izbica

Na terenie gminy Izbica dziewięć wsi nie ma sieci telekomunikacyjnej. Są to: Mchy, Bobliwo, Ostrówek, Kol. Tarnogóra, Tarnogóra, Wirkowice II, Wirkowice I, Tarzymiechy, Kol. Zalesie (na sieć telekomunikacyjną dla w/w miejscowości gmina Izbica uzyskała pozwolenie na budowę w 1999 r.).

7. Gmina Rudnik

Na terenie gminy Rudnik nie ma sieci telekomunikacyjnej w m. Wierzbica i Równianki. Pozostałe miejscowości posiadają wyposażenie w sieć telekomunikacyjną.

8. Gmina Łopiennik Górny

Na terenie gminy Rejowiec telekomunikacja obejmuje cała gminę.

9. Gmina Kraśniczyn

W każdej miejscowości gminy jest sieć telekomunikacyjna.

10. Gmina Gorzków

Obszar gminy stelefonizowany został praktycznie na nowo w roku 1998 r. Zrealizowanie światłowodu Żółkiewka, Gorzków, Rudnik, centrali automatycznej o pojemności 2000 NN w Gorzkowie Osada oraz urządzeń wspomagających w Antoniówce i Orchowcu pozwoliło na okablowanie obszaru całej gminy oraz zainstalowanie telefonu wg potrzeb we wszystkich sołectwach.

11.Gmina Żółkiewka

Stelefonizowanych jest obecnie 28 sołectw. Brak sieci telekomunikacyjnej w następujących miejscowościach: Dąbie, Tokarówka, Adamówka, Siniec, Celin.

3.5.3. Energetyka

Według danych Urzędu Statystycznego w 2002 roku 11,7 tys. gospodarstwach domowych w powiecie krasnostawskim było odbiorcami energii elektrycznej. Zużycie energii w MW-h wynosiło 19,2 tys., w przeliczeniu na 1 mieszkańca 245,1 KW-h, a 1 641,0 KW-h na 1 odbiorcę. Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w województwie lubelskim wynosiło 402,4 KW-h, a na 1 odbiorcę- 1 801,0 KW-h .

Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w powiecie krasnostawskim nieznacznie odbiega (jest niższe) od danych ogólnowojewódzkich. W przypadku zużycia na 1 mieszkańca różnica jest większa i sięga 40%.

3.5.4. Gazownictwo

1. Miasto Krasnystaw.

Istniejący obecnie w mieście Krasnystaw system gazyfikacji jest systemem mieszanym tzn. rejon centrum przeznaczony jest do obsługi niskim ciśnieniem, pozostałe tereny miasta przeznaczone są do obsługi średnim ciśnieniem. Stacja redukcyjna przy ul. Witosa obsługuje trzy kierunki sieci średnich ciśnień:

- kierunek północny do wsi Siennica Nadolna i osiedle Cukrownia
- kierunek wschodni do gminy Siennica Różana
- kierunek zachodni do miasta Krasnystaw oraz południowej części gminy Krasnystaw (wsie Małochwiej Duży, Małochwiej Mały, Latyczów, Zażółkiew, Kolonia Widniówka, Niemienice, Białka, Kolonia Stężyca, Stężyca Łęczyńska, Nadwieprzańska, Kolonia Zakręcie, Jaślików oraz Dworzyska i Romanów.

Parametry istniejącej sieci gazowej na terenie miasta Krasnystaw są następujące:

- ogółem długość sieci gazowej wynosi około 120 km w tym:
- sieci średniego ciśnienia ok. 97 km;
- sieci niskiego ciśnienia ok. 23 km;
- ilość przyłaczy średniego ciśnienia ok. 1200 szt.
- ilość przyłączy niskiego ciśnienia ok. 560 szt.
- stopień gazyfikacji miasta 96%.

Z uwagi na coraz powszechniejsze używanie gazu, nie tylko dla potrzeb przygotowania posiłków i c.w., ale także jako medium grzewczego, na terenie miasta występuje brak przepustowości systemu średnich ciśnień, obejmującego wszystkie tereny poza centrum. Poprawa sytuacji wymaga wykonania nowej stacji redukcyjno-pomiarowej w miejscowości Stężyca Łęczyńska, w oparciu o magistralę o średnicy *i* 400 relacji Świdnik - Krasnystaw lub powiązanie do współpracy stacji redukcyjno-pomiarowych w miejscowości Krupę ze stacją przy ul. Witosa.

2. Gmina Krasnystaw.

Istniejący obecnie w gminie Krasnystaw system gazyfikacji dotyczy obsługi średnim ciśnieniem.

Stacja redukcyjna przy ul. Witosa obsługuje sieć średnich ciśnień, m.in.:

- Kierunek zachodni do południowej części gminy Krasnystaw (wsie Małochwiej Duży, Małochwiej Mały, Latyczów, Zażółkiew, Kolonia Widniówka, Niemienice, Białka, Kolonia Stężyca, Stężyca Łęczyńska, Nadwieprzańska, Kolonia Zakręcie, Jaślików oraz Dworzyska i Romanów.

Parametry istniejącej sieci gazowej na terenie gminy Krasnystaw są następujące:

- ogółem długość sieci gazowej wynosi około 176,8 km w tym :
- ilość przyłączy ok. 1147 szt., co stanowi około 64% ogólnej liczby gospodarstw rolnych.

Gmina w całości została zaopatrzona w sieć gazową.

3 Gmina Siennica Różana

Parametry istniejącej sieci gazowej na terenie gminy Siennica Różana są następujące:

- ogółem długość sieci gazowej wynosi około 59,5 km w tym :
- ilość przyłączy ok. 658 szt. 13 km., co stanowi 62,4% zapotrzebowania.

4. Gmina Rejowiec

Parametry istniejącej sieci gazowej na terenie gminy Rejowiec są następujące:

ogółem długość sieci gazowej wynosi około 8,025 km (około 16% zapotrzebowania)
 w tym : miejscowości : Rejowiec i Kobyle. Pozostałe wsie gminne nie zostały zaopatrzone w sieć gazową.

5. Gmina Fajsławice

Gmina w całości nie jest zaopatrzona w sieć gazową.

6 Gmina Izbica

Istniejący obecnie w gminie Izbica system gazyfikacji dotyczy środkowo-północnej części gminy. Są to miejscowości: Izbica, Wólka Orłowska, Orłów Drewniany, Kol. Orłów Drewniany, Topola, Dworzyska, Romanów.

Parametry istniejącej sieci gazowej na terenie gminy Izbica są następujące:

- ogółem długość sieci gazowej wynosi około 54,417 km w tym 1171 przyłączy o długości 13,03 km, co stanowi 35% potrzeb.

7. Gmina Rudnik

Na obszarze gminy nie istnieje sieć gazowa. Gazyfikacja gminy uzależniona jest od gazyfikacji w gminie Izbica. Istnieje możliwość partycypacji w kosztach odnośnie budowy sieci.

8. Gmina Łopiennik Górny

W gminie brak sieci gazowniczej. Przez teren gminy przebiega gazociąg Świdnik-Krasnystaw (wysokiego ciśnienia).

9. Gmina Kraśniczyn

W gminie oprócz miejscowości Surhów i Kol. Surhów brak jest sieci gazowniczej. Ogółem ilość odbiorców: 113 szt. (w Kol. Surhów: 25 szt., w Surhowie: 88 szt.). Długość sieci to około 12 km, co stanowi około 5% potrzeb. Jest sporządzona dokumentacja na sieć wysokiego ciśnienia łączącą Małochwiej Duży – Kraśniczyn z dwiema stacjami redukcyjnymi w Surhowie i Kraśniczynie. Opracowano program gazyfikacji całej gminy.

10. Gmina Gorzków

Na obszarze gminy nie istnieje sieć gazowa.

11. Gmina Żółkiewka

Na obszarze gminy nie istnieje sieć gazowa.

3.5.5. Ciepłownictwo

W Krasnymstawie zdecydowana większość odbiorców z zabudowy wielorodzinnej korzysta z ciepłowni Spółdzielni Mieszkaniowej w Krasnymstawie. Jest to kotłownia węglowa opalana węglem, koksem, miałem. Zgodnie z prawem energetycznym na gminach ciąży obowiązek przygotowania projektu założeń, a później planu zaopatrzenia gmin w energię elektryczną, paliwa gazowe i ciepło.

W gminach wiejskich powiatu ciepło pochodzi z indywidualnych kotłowni, przeważnie opalanych gazem ziemnym i węglem.

3.5.6. Komunikacja

Drogi

Gminna sieć drogowa w pełni zaspokaja pokrycie komunikacyjne na terenia gmin powiatu krasnostawskiego. Około 30 % nawierzchni tych dróg jest utwardzona masą bitumiczną asfaltową, 30% nawierzchni stanowi ulepszenie żużlem paleniskowym lub tłuczniem z kruszywa budowlanego a pozostałe 40% stanowią drogi gruntowe rolne. Drogi wymagają dużych nakładów, mających na celu remonty nawierzchni utwardzonych, utwardzenie nawierzchni ulepszonych oraz budowę dróg o nawierzchni obecnie gruntowej.

Drogi dzielą się na krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Na terenie powiatu krasnostawskiego drogi krajowe administrowane są przez Generalną Dyrekcję Dróg Publicznych - Oddział Wschodni w Lublinie, wojewódzkie - przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, powiatowe - przez Zarząd Dróg Powiatowych w Krasnymstawie i gminne - przez Zarządy Gmin.

Na terenie powiatu krasnostawskiego jest jedna droga krajowa - nr 17 - przebiegająca przez gminy Fajsławice, Łopiennik, Krasnystaw i Izbica, o łącznej długości 37,046 km.

Droga krajowa nr 17 na terenie powiatu posiada wyremontowaną nawierzchnię bitumiczną, utrzymane oznakowanie pionowe i poziome oraz rowy przydrożne, pobocza i zieleń. Szczególnie niebezpieczne miejsca znajdują się w Łopienniku i na skrzyżowaniu z drogą nr 842 w Krasnymstawie.

Poza tym istnieje siedem dróg wojewódzkich o łącznej długości 125,958 km:

nr 812 Chełm – Krasnystaw o długości 26,601 km,

nr 837 Piaski – Sitaniec o długości 22,923 km,

nr 838 Fajsławice – Trawniki o długości 2,347 km,

nr 840 Rejowiec – Rejowiec Fabryczny o długości 1,974 km,

nr 842 Wysokie – Krasnystaw o długości 31,579 km,

nr 843 Chełm – Zamość o długości 19,808 km,

nr 846 Krasnystaw – Hrubieszów o długości 20,726 km.

Drogi powiatowe mają łączną długości 520,225 km, z czego 447,122 km to drogi twarde, a 70,707 km drogi gruntowe.

Zestawienie dróg (razem 1249,614 km) znajdujących się na terenie powiatu:

- drogi krajowe 37,046 km,
- drogi wojewódzkie 125,958 km,
- drogi powiatowe 520,225 km,
- drogi gminne 566,385 km.

Stan techniczny dróg powiatowych:

Stan dróg powiatowych został oceniony na podstawie wymagań określonych w instrukcji inwentaryzacyjnej sieci dróg powiatowych opracowanej przez Generalną Dyrekcję Dróg Publicznych do celu inwentaryzacji majątku trwałego w zakresie dróg, ulic i placów, obiektów inżynierskich oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu zaliczonych do dróg powiatowych zamiejskich i miejskich. Stan techniczny obiektów ustalono na podstawie wymaganych zabiegów koniecznych do spełnienia przy danej klasie drogi. Według tych kryteriów drogi i ulice podzielono na:

- wymagające utrzymania stan dobry,
- odnowy lub wzmocnienia stan dostateczny,
- remontów kapitalnych stan zły.

W wyniku zastosowania powyższych kryteriów stan dróg powiatowych przedstawia się następująco:

stan dobry – 162,256 km co stanowi 31,19% ogólnej długości dróg.

Na tych drogach w ciągu najbliższych pięciu lat nawierzchnie wymagają jedynie niewielkich ilości remontów cząstkowych lub zabiegów konserwujących (regeneracja, powierzchniowe utrwalenie).

stan dostateczny – 236,430 km co stanowi 45,45% ogólnej długości dróg.

Na tych drogach w najbliższym czasie występuje konieczność wykonania remontów cząstkowych, lokalnych wzmocnień lub odnowy nawierzchni (wyrównanie profilu, dywaniki bitumiczne, powierzchniowe utrwalenie).

stan zły – 50,832 km co stanowi 9,77% ogólnej długości dróg.

Na tych drogach w trybie natychmiastowym nawierzchnie wymagają remontów kapitalnych.

Pozostałe 70,707 km, co stanowi 13,59% ogólnej długości to drogi gruntowe.

Stan dróg powiatowych w latach 1999 – 2003 nie uległ znaczącym zmianom. Nakłady przeznaczane na utrzymanie tych dróg są niewystarczające, aby mogła nastąpić znaczna poprawa stanu technicznego.

Podsumowanie

Na podstawie oceny stanu istniejącego stwierdza się najwyższy stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej w Gminie Miejskiej Krasnystaw, gdzie obecnie problem mogą stanowić tylko nie do końca skanalizowane tereny obrzeża miasta, przy pełnym uzbrojeniu w sieć gazową, telekomunikacyjną i wodociągową (za wyjątkiem obecnie trwających procesów inwestycyjnych , jeśli chodzi o uzbrojenie w sieć wodociągową terenów peryferyjnych miasta). Przed władzą miejską nadal są do zrealizowania zadania inwestycyjne polegające na modernizacji i ulepszaniu powyższych urządzeń.

Również jeśli chodzi o wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej najatrakcyjniejszymi terenami dla inwestorów dysponują gminy Krasnystaw i Siennica Różana

Reasumując, teren powiatu krasnostawskiego wymaga jeszcze następującego uzbrojenia:

1) sieci wodociągowe: ok. 17% mieszkańców powiatu.

2) kanalizacja sanitarna: ok. 78% mieszkańców powiatu.

3) sieci gazowe : ok. 55% mieszkańców powiatu.

4) telekomunikacja : ok. 1% mieszkańców powiatu.

3.6. Sfera ekologiczna

Stan środowiska naturalnego w powiecie można uznać za dobry, aczkolwiek są pewne zastrzeżenia w poszczególnych komponentach środowiska oraz w niektórych punktach powiatu.

3.6.1. Emisja zanieczyszczeń do wód

Decydujący wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych mają zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł punktowych, do których należą:

- ⇒ źródła komunalne,
- ⇒ źródła przemysłowe (zakłady przemysłowe odprowadzające ścieki do wód za pomocą własnych systemów kanalizacyjnych).

Wzrost budownictwa bez kanalizacji i systemów oczyszczania ścieków oraz nielegalne wysypiska i nieszczelność zbiorników gromadzących odpady, prowadzą do pogarszania się jakości wód podziemnych. Przypowierzchniowy poziom wód podskórnych jest najbardziej narażony na przenikanie szkodliwych substancji. Zanieczyszczenie wód podskórnych i podziemnych pogarsza jakość wody, która czerpana jest ze studni kopanych do celów konsumpcyjnych. Wody podziemne występujące na większej głębokości są lepszej jakości.

Poważnym źródłem zanieczyszczeń wnoszonym do rzek są ścieki deszczowe, zawierające przede wszystkim znaczne ilości zawiesin. Ścieki te są kierowane do rzek w sposób zorganizowany siecią kanalizacyjną, bez urządzeń oczyszczających.

Celem poprawy stanu czystości jakości wód powierzchniowych prowadzone są prace modernizacyjne pod kątem redukcji związków biogennych dla kilku największych oczyszczalni w województwie lubelskim, w tym dla oczyszczalni w powiecie krasnostawskim. Dla pełnej ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych w powiecie krasnostawskim konieczna jest kontynuacja realizacji kanalizacji sanitarnej, podniesienie efektów oczyszczania ścieków z małych zakładów o kampanijnym charakterze produkcji, a także podjęcie działań w zakresie oczyszczania ścieków deszczowych spływających z terenów zanieczyszczonych. Ochrona wód powierzchniowych wymaga wprowadzenia nowych zasad w gospodarce rolnej oraz utworzenia ekologicznych pasów ochronnych wzdłuż koryt i jezior.

Na podstawie przeprowadzonej w 2002 r kontroli jakości wód powierzchniowych, w szczególności rzek stwierdzono:

- żaden km nie odpowiadał I klasie czystości;
- 23,6 km odpowiadało II klasie czystości, co stanowiło ok. 19% całkowitej długości rzek w powiecie;
- 92,15 km rzek odpowiadało III klasie czystości, co stanowiło ok. 73% całkowitej długości rzek w powiecie;
- 10,05 km to wody pozaklasowe, co stanowi ok. 8% całkowitej długości rzek w powiecie.

Na podstawie wyników ogólnej klasyfikacji stanu czystości wód Wieprza w poszczególnych przekrojach pomiarowo-kontrolnych stwierdzono, że w 2002 r. 87 % długości rzeki mieściło się w granicach norm III klasy czystości. Pozostałe 13% stanowiły wody pozaklasowe. O dyskwalifikacji Wieprza decydowała, podobnie jak w latach ubiegłych, niewielka liczba oznaczonych wskaźników. Jedną z najbardziej negatywnych cech jakości wód były pozaklasowe wartości bakterii coli.

Z przebadanych dopływów Wieprza najistotniejszym zanieczyszczeniem charakteryzowała się rzeka Rejka. Pozostałe dopływy, o pogorszonej jakości: Siennica, Wojsławka, Wolica i Żółkiewka w ogólnej klasyfikacji osiągnęły II i III klasy czystości.

3.6.2. Emisja zanieczyszczeń do atmosfery

Na stan powietrza atmosferycznego, szczególnie w zakresie podstawowych zanieczyszczeń, istotny wpływ ma tzw. niska emisja oraz emisja dwutlenku azotu ze źródeł mobilnych.

Do podstawowych substancji emitowanych przez pojazdy zalicza się tlenek węgla, ołów, tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i dwutlenek siarki. Substancje są emitowane z niewielkich wysokości na powierzchnię ulic. Ten niski pułap rozprzestrzeniania substancji toksycznych powoduje bezpośrednie zagrożenie dla mieszkańców terenów przydrożnych. Duże skupiska roślinności w sąsiedztwie ulic powodują spadek stężenia zanieczyszczeń w odległości 100 do 150 m od jezdni o około 85%. Na stan zanieczyszczenia powietrza na terenie powiatu ma wpływ wielkość emisji z palenisk domowych i lokalnych, niedużych kotłowni komunalnych, kotłowni sektora energetyczno-przemysłowego.

Jakość powietrza na terenie powiatu krasnostawskiego, w świetle badań przeprowadzonych na stacjonarnej stacji pomiarowej zlokalizowanej w Krasnymstawie jest zadawalająca i ulega stałej poprawie.

Wyznaczone pomiarami stężenia mierzonych zanieczyszczeń podstawowych: dwutlenku siarki i pyłu metodą reflektometryczną są na poziomie najniższych, odnotowanych na terenie województwa lubelskiego.

Stężenie średnie roczne w 2002 r tych substancji spadło w porównaniu z rokiem poprzednim. Również stężenie maksymalne 24-godzinne osiągnęło niskie wartości.

W przypadku obydwu zanieczyszczeń widoczny jest wyraźny sezonowy rozkład stężeń w roku kalendarzowym – wyższe wartości odnotowano w sezonie zimowym (grzewczym).

Prowadzony na terenie powiatu monitoring jakości powietrza wykazuje, że jakość powietrza ulega stałej poprawie. Uzyskane wyniki w horyzoncie kilkuletnim wykazują wprawdzie niewielki, ale stały spadek stężeń dwutlenku siarki i pyłu.

Wielkość substancji zanieczyszczających emitowanych do powietrza w 2002 r na terenie powiatu (ustalona na podstawie danych emisyjnych podanych przez jednostki organizacyjne – główne źródła emisji zanieczyszczeń, objęte sprawozdawczością GUS) stanowi 2,18% (1,88% w 2001r) globalnej ilości emisji województwa lubelskiego.

Na terenie powiatu jednostki emitują następujące zanieczyszczenia do powietrza:

- pyłowe,
- ze spalania paliw,
- z produkcji wyrobów ceramicznych,
- z produkcji tytoniu,
- gazowe-związki nieorganiczne, głównie:
  - dwutlenek węgla;

- dwutlenek siarki;
- > tlenek węgla;
- tlenki azotu.

Zdecydowanie największy udział w emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza ma emisja dwutlenku węgla (powstającego we wszystkich procesach spalania paliw) – stanowi ona 99,14% emisji ogółem w powiecie. Najwięcej zanieczyszczeń pyłowo-gazowych w 2002 r – 34,97% ogółem emisji w powiecie, wyemitowała Cukrownia "KRASNYSTAW" S.A. w Siennicy Nadolnej. Natomiast pyłów najwięcej emituje Fabryka Ceramiki "Cersanit" w Krasnymstawie - stanowi ona 13,1% ogólnej emisji tego zanieczyszczenia w powiecie.

3.6.3. Gospodarka odpadami

Zbiorcze zestawienie ilości odpadów powstających na terenie powiatu krasnostawskiego (stan na rok 2003) prezentuje tabela 35.

Tabela nr 35.

L.p.		Ilość	Udział				
	Rodzaj odpadu	[Mg/rok]	[%]				
	Sektor komunalny						
1	Odpady komunalne	23 979,80	-				
2	Komunalne osady ściekowe	1 379,80	-				
	Razem:	25 359,60	7,16				
	Sektor gospodarczy						
3	Odpady z sektora gospodarczego inne niż niebezpieczne	328 473,14	-				
4	Odpady z sektora gospodarczego niebezpieczne	185,97	-				
	Razem:	328 659,11	92,84				

Źródło: Starostwo Powiatowe

Najwięcej odpadów z sektora gospodarczego wytworzyli:

- Cukrownia "Krasnystaw" S.A. w Siennicy Nadolnej,
- "Hardwood Sawmill" sp. z O.O. w Zawadówce,
- "Cersanit" S.A. w Krasnymstawie.

Produkcja odpadów była bardzo zróżnicowana na terenie poszczególnych gmin. Jej charakterystyke przedstawiono poniżej.

Tabela nr 36.

Gmina	Odpady wytworzone	Odpady odzyskane	Odpady unieszkodliwione poza składowaniem	Odpady składowane	Odpady magazynowane u wytwórcy
	[Mg/rok]	[Mg/rok]	[Mg/rok]	[Mg/rok]	[Mg/rok]
M. G. Krasnystaw	255 234	246 646	111	5 231	3 246
G. Gorzków	83	-	-	83	-
G. Kraśniczyn	2 307	2 306	1	-	-
G Łopiennik Górny	28	-	7	-	21
G. Rejowiec	67 599	57 954	12	61	9 572
G. Siennica Różana	4 183	4 168	-	10	5
G. Żółkiewka	18	-	-	-	18
G. Rudnik	-	-	-	-	-
G. Izbica	-	-	-	-	-
G. Fajsławice	-	-	-	-	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Na terenie powiatu wytworzono 185,97 tys. ton odpadów niebezpiecznych. Ich rozkład przestrzenny przedstawia poniższa tabela (na podstawie WPGO).

Tabela nr 37.

Gmina	Ilość[Mg/rok]
M. g. Krasnystaw	144
G. Gorzków	-
G. Kraśniczyn	1,8
G. Łopiennik Górny	-
G. Rejowiec	27
G. Siennica Różana	13
G. Żółkiewka	-

Gmina	Ilość[Mg/rok]
G. Rudnik	-
G. Izbica	-
G. Fajsławice	-

Źródło: Dane na podstawie WPGO

Największymi wytwórcami odpadów niebezpiecznych z sektora gospodarczego na terenie Powiatu Krasnystaw sa:

- "GALW-MAL" w Krasnymstawie
- PPKS Krasnystaw
- SPZOZ w Krasnymstawie
- OSM w Krasnymstawie
- Cukrownia "Krasnystaw"
- "Cersanit" S.A. w Krasnymstawie

W grupie odpadów niebezpiecznych największe ilości stanowią: zużyte oleje smarowne, oleje hydrauliczne i przekładniowe, filtry, akumulatory, lampy fluorescencyjne, odpady medyczne i galwaniczne.

Odpady z sektora gospodarczego w znacznej ilości wykorzystuje się jako wypełniacze w ramach rekultywacji terenów zdegradowanych, m.in.:

- "Cersanit" szlamy i odpady masy produkcyjnej, wybrakowane wyroby ceramiczne i zużyte formy gipsowe, do rekultywacji wyrobiska w Surhowie,
- Cukrownia "Krasnystaw" ziemię spłukiwaną, do rekultywacji wyrobisk potorfowych.

Największe ilości odpadów odbierają rolnicy, którzy wykorzystują je do celów nawozowych (wywar gorzelniany, wapno defekosaturacyjne, osady ściekowe) bądź jako paszę (wysłodki) albo do prac remontowo-budowlanych (żużle, odpadki ceramiki) lub opał (odpady z drewna).

Istotnym problemem jest postępowanie z wywarem melasowym w gorzelniach. Nadaje się on do użyźniania pól (przy spełnieniu określonych warunków). Jednak gorzelnie nie posiadają rezerwy pól na wywożenie wywaru podczas np.: niesprzyjającej pogody lub braku odbiorców.

Całość odpadów niebezpiecznych z sektora gospodarczego jest przekazywana różnym podmiotom w celu odzysku i unieszkodliwiania. Głównymi odbiorcami odpadów niebezpiecznych są:

- Skup Surowców "CENTRA" Piastów – złom akumulatorów

- "MAYA" sp. z.o.o. w Toruniu zużyte lampy fluorescencyjne
- "RANT-AKANT" sp. z o.o. w Lublinie- zużyte oleje smarowne, hydrauliczne i przekładniowe, filtry, czyściła zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi

Odpady medyczne unieszkodliwiane są w spalarni przy szpitalu w Krasnymstawie.

3.6.4. Emisja hałasu do środowiska

Hałasem przyjęto nazywać każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający niezależnie od jego parametrów fizycznych (dźwięk o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz - art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska). Tak więc stopień uciążliwości hałasu zależy nie tylko od jakości dźwięku, ale również od nastawienia odbiorcy.

Zmierzone w 2002r wartości natężenia hałasu, poza nielicznymi punktami przekraczają wartość dopuszczalną, nie przekraczają natomiast wartości progowych i nie kwalifikują się do terenów zagrożonych hałasem. Analiza porównawcza do badań z roku 2001r nie wykazują znacznych zmian klimatu akustycznego na analizowanym terenie powiatu krasnostawskiego.

Głównym źródłem zanieczyszczenia środowiska hałasem na terenie powiatu krasnostawskiego jest hałas komunikacyjny. Najbardziej uciążliwe są pojazdy ciężkie, z których 80% emituje hałas o poziomie większym niż 80dB, przy dopuszczalnych wartościach np. w otoczeniu budynków mieszkalnych, od 35 dB do 55 dB w porze nocnej.

3.7. Finanse

Zasoby finansowe powiatu decydują o możliwościach realizacji jego zadań, a więc o szansach poprawienia sfer życia najważniejszych dla mieszkańców powiatu, w granicach kompetencji właściwych dla tego typu jednostek samorządu terytorialnego.

W tabeli nr 38 zestawiono budżet powiatu krasnostawskiego za lata 2002 - 2003, zaznaczając plan pierwotny i wykonanie oraz plan na rok 2004.

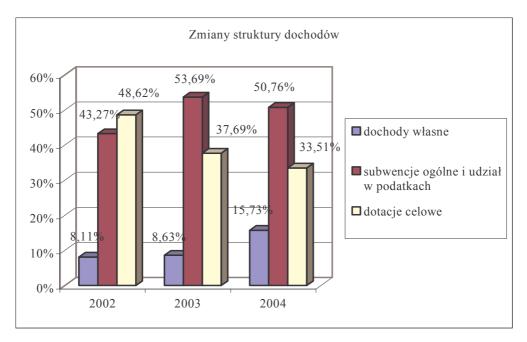
Tabela nr 38.

•	20	002	2003		2004	
Lata	plan	wykonanie	plan	wykonanie	plan	
3.8. Dochody	47 963 985	47 051 207	42 340 910	42 226 241	42 856 325	
Dochody własne	3 925 624	3 817 678	3 622 984	3 642 257	6 742 439	
Subwencje ogólne	20 358 471	20 358 417	22 673 240	22 669 606	21 754 419	
Dotacje celowe	23 679 890	22 875 112	16 044 686	15 914 378	14 359 467	
Wydatki	50 212 613	49 571 939	45 266 349	44 904 719	45 880 185	
Rolnictwo	637 980	630 924	199 930	196 945	508 000	
Leśnictwo	112 419	96 457	122 379	122 374	150 494	
Budownictwo	85 000	84 988	-	-	-	
Гransport	4 430 105	4 430 105	4 698 541	4 618 376	5 059 070	
Gospodarka mieszkaniowa	48600	32508	51000	51000	24000	
Działalność usługowa	207 220	207 219	216 584	216 584	256 403	
Administracja	3 595 840	3 591 943	3 677 590	3 677 573	3 734 574	
Bezpieczeństwo publiczne	8 596 571	8 596 570	2 009 200	2 009 067	2 243 500	
Obsługa długu	178 500	178 412	660 832	660 832	1 425 877	
Różne rozliczenia(wybory)	29 234	29 074	24 6183	-	-	
Oświata i wychowanie	14 578 004	14 569 142	14 525 581	14 516 774	15 574 256	
Ochrona zdrowia	1 842 285	1 260 433	2 382 578	2 366 465	1 213 000	
Opieka społeczna	11 375 875	11 371 592	12 450 614	12 450 325	12 088 340	
Edukacyjna opieka wychowawcza	3 833 480	3 833 204	3 428 567	3 421 720	3 043 671	
Kultura i ochrona Iziedzictwa	648 300	646 457	576 500	576 500	549 000	
Kultura fizyczna i sport	13 200	12 871	20 270	20 184	10 000	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

W celu zobrazowania struktury budżetu dokonano analizy pionowej, która pokazuje procentowy udział poszczególnych składników w całości dochodów i wydatków w 2003 r. Wynik analizy struktury dochodów prezentuje rysunek nr 13.

Rysunek nr 13.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

Struktura pionowa dochodów budżetowych wykazała rosnący udział dochodów własnych, które osiągnęły najwyższy pułap (15,73%) w planie na rok 2004. Tendencja rosnąca tej grupy dochodów to bardzo dobra wiadomość dla powiatu krasnostawskiego.

Analiza wykazała także bardzo wysoki udział subwencji ogólnych w dochodach budżetowych (51% w roku 2004) przy stale spadającym udziale dotacji celowych na zadania własne i zlecone. Sposób wykorzystania tych środków (dotacji celowych) jest szczegółowo regulowany określonymi ustawami. Dlatego ich malejący udział w budżecie jest korzystny.

Tabela nr 39 przedstawia procentowy udział poszczególnych składników w dochodach i wydatkach budżetu.

Tabela nr 39.

	20	002	20	003	2004
Lata	plan	wykonanie	plan	wykonanie	plan
3.9. Dochody	100%	100%	100%	100%	100%
Dochody własne	8,18%	8,11%	8,56%	8,63%	15,73%
Subwencje ogólne	42,45%	43,27%	53,55%	53,69%	50,76%
Dotacje celowe	49,37%	48,62%	37,89%	37,69%	33,51%
Wydatki	100%	100%	100%	100%	100%
Rolnictwo	1,27%	1,27%	0,44%	0,44%	1,11%
Leśnictwo	0,22%	0,19%	0,27%	0,27%	0,33%
Budownictwo	0,17%	0,17%	0,00%	0,00%	0,00%
Transport	8,82%	8,94%	10,38%	10,28%	11,03%
Gospodarka mieszkaniowa	0,10%	0,07%	0,11%	0,11%	0,05%
Działalność usługowa	0,41%	0,42%	0,48%	0,48%	0,56%
Administracja	7,16%	7,25%	8,12%	8,19%	8,14%
Bezpieczeństwo publiczne	17,12%	17,34%	4,44%	4,47%	4,89%
Obsługa długu	0,36%	0,36%	1,46%	1,47%	3,11%
Różne rozliczenia(wybory)	0,06%	0,06%	0,54%		
Oświata i wychowanie	29,03%	29,39%	32,09%	32,33%	33,95%
Ochrona zdrowia	3,67%	2,54%	5,26%	5,27%	2,64%
Opieka społeczna	22,66%	22,94%	27,51%	27,73%	26,35%
Edukacyjna opieka wychowawcza	7,63%	7,73%	7,57%	7,62%	6,63%
Kultura i ochrona dziedzictwa	1,29%	1,30%	1,27%	1,28%	1,20%
Kultura fizyczna i sport	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,02%

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie, opracowanie własne

Analiza pionowa dochodów budżetowych nie wykazała znacznych zmian udziału wydatków na poszczególne cele. Wzrost udziału wydatków miał miejsce w przypadku transportu, oświaty i wychowania oraz obsługi długu. Jest to związane z zakresem zobowiązań powiatu realizowanych zgodnie z przeznaczeniem subwencji ogólnej budżetu państwa oraz zwiększaniem zadłużenia powiatu krasnostawskiego.

Struktura wydatków planowanych na rok 2004 nie odbiega znacząco od struktury wydatków realizowanych w poprzednich latach.

Największy udział mają wydatki na oświatę i wychowanie, które stanowią 33,95% budżetu. W dalszej kolejności są stosunkowo duże wydatki na opiekę społeczną (26,35%), transport (11,03%) oraz na administrację państwową i samorządową (8,14%). Znaczny udział wydatków na opiekę społeczną jest uwarunkowany przez obowiązek utrzymywania przez powiat placówek wychowawczych i opiekuńczych, jednak i tak jest większy niż w wielu porównywalnych powiatach. Niewielkie wydatki na gospodarkę mieszkaniową i brak wydatków na budownictwo są zjawiskiem niekorzystnym ze względu na ich inwestycyjny charakter

Podsumowując, 60% budżetu jest konsekwentnie przeznaczana na oświatę i wychowanie oraz opiekę społeczną. Pozostaje 40%, które można wykorzystać na pozostałe dziedziny.

Inwestycje, dług i wydatki publiczne

W ocenie finansów samorządu powiatu ważne są dochody oraz sposób ich wydatkowania w porównaniu z innymi powiatami w kraju.

Podstawowym wskaźnikiem kondycji finansowej powiatu są dochody budżetowe przeliczone na 1 mieszkańca. Porównanie powiatu z innymi powiatami województwa lubelskiego o zbliżonej liczbie ludności (wg stanu na koniec 2002 r.) zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 40

Jednostka	Liczba mieszkańców (tys.)	Dochody (w tys.)	Dochód na mieszkańca	
Powiat krasnostawski	78,1	47 051,2	600,6	
Powiat chełmski	74,6	26 950,5	360,4	
Powiat hrubieszowski	70,6	36 153,3	508,7	
Powiat lubartowski	91,3	41 169	449,9	
Powiat świdnicki	72,5	34 042,6	470,2	
Powiat tomaszowski	90,3	49 453,1	546,3	
Województwo lubelskie	2 197,0	238 898,8	108,6	
Miasto Krasnystaw	x	26 254,9	1330,4	
Gmina Fajsławice	x	6 601,8	1276,7	
Gmina Gorzków	X	4570,9	1068,7	

Jednostka	Liczba mieszkańców (tys.)	Dochody (w tys.)	Dochód na mieszkańca
Gmina Izbica	X	11161,1	1207,9
Gmina Krasnystaw	X	13919,8	1501,6
Gmina Kraśniczyn	X	5854,0	1301,8
Gmina Łopiennik Górny	X	5081,4	1119,0
Gmina Rejowiec	X	8723,3	1248,5
Gmina Rudnik	X	4527,5	1234,0
Gmina Siennica Różana	X	7399,4	1643,6
Gmina Żółkiewka	X	7373,5	1143,0

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2003

Jak można zauważyć wśród powiatów wybranych do analizy powiat osiąga największy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Wśród powiatów ziemskich tylko włodawski ma wyższe dochody (727,8 zł), a najbiedniejszy - zamojski - tylko 257,4 zł na osobę.

Budżety gmin w analogicznym przeliczeniu różnią się dość znacznie, najbogatszy jest rejon Krasnegostawu - tak miasto, jak i gmina osiągają największy dochody, tak w kwotach globalnych, jak i w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Najważniejszym długookresowym celem działania samorządu jest poprawienie jakości życia mieszkańców. Służyć mają temu inwestycje samorządowe. Wielkość wydatków inwestycyjnych zależy w dużym stopniu od wielkości dochodów oraz od stopnia oszczędności samorządu w wykonywaniu wydatków bieżących, a zwłaszcza wydatków administracyjnych. Z tego powodu wskaźniki inwestycyjne są powiązane ze wskaźnikami dochodowymi i wskaźnikami oszczędnościowymi.

Analiza wydatków powiatu wskazuje na istotną role zadań inwestycyjnych w budżecie. Poniżej przedstawiono wydatki inwestycyjne w poszczególnych latach analizy oraz ich udział w całości wydatków budżetowych, jak również poziom deficytu budżetowego oraz jego udział w dochodach ogółem. W roku bieżącym są uwzględnione inwestycje zaplanowane.

Tabela nr 41.

ok	Inwestycje	Udział w wydatkach ogółem	Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca**	Deficyt/ nadwyżka	Udział w dochodach ogółem	% inwestycji finansowanych deficytem
2002	3 357 130	6,77%	42,98	-2 520 732	-5,36%	-75,09%
2003	2 213 394	4,93%	28,34	-2 678 478	-6,34%	-121,01%
2004*	3 383 747	7,38%	43,32	-3 023 860	-7,06%	-89,36%

^{*} planowany w uchwale budżetowej

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie, obliczenia własne

Wydatki inwestycyjne w powiecie są na wysokim poziomie. Jest to związane z realizacją planu wydatków inwestycyjnych na lata 2002-2004. Świadczy to o dążeniu samorządu powiatu do stworzenia lepszej infrastruktury i lepszych warunków życia dla mieszkańców.

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem pokazuje jaką część wydatków budżetowych samorząd kieruje na inwestycje. Wskaźnik na poziomie 7,38% umieszcza powiat w grupie jednostek o stosunkowo wysokim udziale inwestycji w wydatkach budżetowych. Prawie 90% inwestycji jest finansowana deficytem budżetowym, w roku 2002 wskaźnik ten przekraczał nawet 100%.

Podsumowanie

Reasumując analiza powiatu krasnostawskiego prowadzi do sformułowania kilku podstawowych dla dalszych prac wniosków:

- Uwarunkowane ustawowo małe dochody powiatu niekorzystnie wpływają na możliwości wydatkowania środków. Dobrym symptomem jest wzrost wydatków na transport, oświatę i wychowania, gdyż rozwój tych dziedzin ma priorytetowe znaczenia dla zwiększenia potencjału gospodarczego i społecznego całego powiatu.
- Budżet będzie w coraz większym stopniu obciążany koniecznością spłaty zaciągniętych zobowiązań,
- Powiat osiąga relatywnie bardzo wysokie dochody, co stwarza możliwości finansowania rozwoju.

^{**}dla lat 2003-2004 przyjęto liczbę ludności z 2002 r.

4. Identyfikacja podstawowych problemów rozwoju

4.1. Uwarunkowania szczególne

W niniejszym rozdziale zebrano główne problemy rozwojowe powiatu krasnostawskiego. Skoncentrowano się na sferach, które są charakterystyczne i wyróżniają powiat krasnostawskim na tle regionu lub oceniane szczególnie negatywnie.

- 1. W najbliższym trzydziestoleciu przewidywany jest systematyczny spadek liczby mieszkańców powiatu. Będzie on szedł w parze z dość niekorzystną zmianą struktury wiekowej ludności. Nastąpi pewien wzrost udziału osób w wieku produkcyjnym, przy dość znacznym spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym.
- 2. Obserwowany spadek przyrostu naturalnego i wysokie ujemne saldo migracji prowadzi do spadku liczby ludności. Każda z gmin ma niższy wskaźnik przyrostu naturalnego niż województwo lubelskie oraz Polska ogółem. Również ujemne saldo migracji jest niemal dwukrotnie wyższe niż w województwie.
- 3. Powiat charakteryzuje pozytywna z punktu widzenia dochodów ludności sytuacja demograficzna. Wyższy niż średnio w kraju odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym zapewnia stałe źródło dochodu (emerytury) dla wielu rodzin .
- 4. Negatywne zjawiska demograficzne wpływają na zmniejszenie się liczby uczniów w grupach szkoły podstawowej, gimnazjum oraz szkół ponadgimnazjalnych. Największy spadek liczby uczniów dotknie szkoły ponadgimnazjalne: 15% do roku 2005 i 42% do roku 2015. Poważne zmiany liczby uczniów pociągną za sobą konieczność podjęcia zmian w organizacji systemu szkolnictwa na terenie powiatu.
- 5. Niemal 60% mieszkańców powiatu jest zatrudnionych w rolnictwie. Jest to wskaźnik znacznie większy niż w województwie, które z kolei również ma charakter zdecydowanie rolniczy. Analogicznie, zatrudnienie w usługach i w przemyśle jest w powiecie krasnostawskim mniejsze.
- 6. Co prawda poziom bezrobocia w powiecie jest nieco mniejszy niż w województwie i kraju, jednak w ostatnich latach liczba bezrobotnych podlegała wzrostowi. Niepokojący jest również fakt, że zaledwie 6,8% spośród bezrobotnych posiada prawo do zasiłku.
- 7. Bezrobocie w dużym stopniu dotknęło ludzi młodych w wieku 18 24 lat. W dniu 31.12.2002 r. stanowili oni 37,3% ogółu bezrobotnych w powiecie
- 8. Z badań ankietowych wynika, iż w powiecie mamy do czynienia z raczej niekorzystnym klimatem społecznym. Mieszkańcy wyrażają swoje niezadowolenie

- z bardzo wielu sfer życia. Oprócz tak ogólnych, jak brak możliwości znalezienia pracy i perspektywy lokalnego rolnictwa, znajdują się sfery leżące w kompetencjach władz lokalnych. Do podstawowych źle ocenianych sfer życia mieszkańcy zaliczają: stan dróg, poziom opieki zdrowotnej oraz jakość życia kulturalnego.
- 9. Za podstawowe bariery rozwojowe mieszkańcy uznali brak inwestycji gospodarczych, dobrych władz oraz jasnego planu działania. Charakterystyczny był często przewijający się postulat zmiany władzy. Nie sposób jednak precyzyjnie określić czy ankietowani mieszkańcy powiatu mieli na myśli władze powiatu, gmin czy może kraju. Symptomatyczny jest jednak poziom społecznej frustracji.
- 10. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie jest znaczna, należy jednak pamiętać, iż w związku ze znacznym udziałem podmiotów małych, w tym w większości handlowych, nie następuje tak oczekiwany wzrost poziomu życia szerokich grup społecznych.
- 11. Powiat posiadając wybitnie rolniczy charakter, charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych.
- 12. Na terenie powiatu występują pewne problemy infrastrukturalne. W najmniejszym stopniu dotyczą one miasta Krasnystaw. Aż 78% mieszkańców powiatu nie ma dostępu do kanalizacji sanitarnej, 55% nie została zwodociągowana.
- 13. Budżet powiatu krasnostawskiego charakteryzuje rosnący udział dochodów własnych.. Na uwagę zasługuje jednak stały, znaczący udział wydatków inwestycyjnych w budżecie (plan na 2004 r. 7,4%). Wysokie są również dochody ogółem powiatu.

4.2. Analiza SWOT

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

Silne strony			Szanse		
A	Duże zasoby taniej siły roboczej; Zaplecze surowcowe dla przemysłu rolnospożywczego;		Istniejąca przestrzeń rynkowa na powstawanie nowych podmiotów gospodarczych;		
>	Dość dobrze rozwinięta sieć dróg;	>	Napływ kapitału w związku z akcesją do UE;		
>	Istniejący potencjał produkcyjny do zagospodarowania (wolne tereny i obiekty);	>	Perspektywy szerszej współpracy z państwami Europy w wyniku przystąpienia do UE;		
>	Atrakcyjne przyrodniczo i kulturowo tereny powiatu i czyste środowisko, sprzyjające rozwojowi usług agroturystycznych i produkcji zdrowej żywności;	A	Położenie geograficzne powiatu w niedalekiej odległości od wschodniej granicy Polski - obecnej granicy Unii Europejskiej;		
A	Dobre zaplecze biznesu (banki, Agencja Rozwoju Lokalnego);	A	Stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości, upowszechnianie nowoczesnych form wspomagania przedsiębiorczości (nowe instrumenty wsparcia rozwoju przedsiębiorczości, szkolenia, promocja firm, większy dostęp do informacji);		
		>	Ożywienie działalności instytucji, organizacji i stowarzyszeń obsługujących przedsiębiorców;		
		>	Integracja produkcji rolnej poprzez upowszechnienie grup producenckich;		
		>	Zmiana polityki fiskalnej Państwa, obniżenie podatków;		

Słabe strony		Zagrożenia			
>	Wąski rynek pracy;	>	Przejściowość związana z akcesją do UE;		
>	Niski poziom rozwoju gospodarczego pociągający za sobą niskie dochody ludności		Niejasności związane z dostępnością strukturalnych środków pomocowych;		
>	Stosunkowo niski poziom wykształcenia mieszkańców;		Regresja w wymianie handlowej ze Wschodem;		
		>	Odpływ wykształconej młodzieży ze wsi;		
	W przeważającej liczbie przypadków zła struktura wielkości gospodarstw rolnych (rozdrobnienie);	>	Złe prognozy demograficzne - zagrożenie depopulacją;		
>	Brak infrastruktury i tradycji agroturystycznych;	>	Pogarszanie się stanu infrastruktury drogowej.		
>	Brak powszechnie znanych atrakcji turystycznych;	\	Małe zainteresowanie ze strony inwestorów zewnętrznych uruchamianiem działalności gospodarczej		
>	Odpływ aktywnych, wykształconych mieszkańców powiatu do dużych aglomeracji miejskich;		na terenie powiatu;		
>	Pogarszająca się struktura demograficzna ludności powiatu;				
>	Niski procent skanalizowania powiatu;				
>	Słabo rozwinięty sektor usług rolniczych;				
>	Ubożenie rodzin rolniczych uniemożliwiające inwestowanie na wsi;				

4.3. Analiza Benchmarking'u (Kluczowe Czynniki Sukcesu)

Pozycjonowanie to metoda niezwykle popularna w rozwiniętych krajach zachodnich. Systematycznie również zdobywa także uznanie w Polsce. Analiza opiera się na dwóch podstawowych czynnościach: wyznaczaniu tzw. kluczowych czynników sukcesu oraz pozycjonowaniu tych czynników w stosunku do osiągnięć innych, konkurencyjnych powiatów. W efekcie powstaje wykres pozycjonowania pozwalający na określenie pozycji powiatu w odniesieniu do innych porównywalnych powiatów.

Z technicznego punktu widzenia, należy wyróżnić trzy etapy pozycjonowania:

- (1) Pierwszym etapem jest wyselekcjonowanie czynników, które sprawiają, iż jakiś powiat, w zakresie danego obszaru problemowego, odnosi sukces. Wybór jest dokonywany niezależnie przez wszystkich uczestników badania. Kilka czynników (w naszym przypadku maksymalnie 6), drogą consensusu, zostaje uznanych za Kluczowe Czynniki Sukcesu.
- (2) W drugim etapie wyznaczone Kluczowe Czynniki Sukcesu są hierarchizowane od najważniejszego do stosunkowo najmniej ważnego.
- (3) Ostatni etap analizy to określenie, jak silne są wyznaczone Kluczowe Czynniki Sukcesu (w badanym powiecie), w stosunku do najlepiej rozwiniętych, porównywalnych powiatów. Pozycjonowanie odbywa się za pomocą porównywania podstawowych charakterystyk.

W trakcie prac zespołu ekspertów wyznaczono *Kluczowe Czynniki Sukcesu dla powiatu krasnostawskiego*. Uznano, iż kluczowe znaczenie mają (w kolejności hierarchicznej):

- 1. Położenie geograficzne lokalizacja i połączenia komunikacyjne.
- 2. Jakość i konkurencyjność siły roboczej.
- 3. Dostępność infrastruktury technicznej drogi, media.
- 4. Dostępność terenów inwestycyjnych.
- 5. Warunki do rozwoju przedsiębiorczości zaplecze biznesu

W następnej kolejności dokonano krytycznej oceny pozycji powiatu krasnostawskiego w zakresie wymienionych czynników w porównaniu do innego, podobnego powiatu (konkurencyjnego dla powiatu krasnostawskiego).

1. Położenie geograficzne - lokalizacja i połączenia komunikacyjne oceniono na poziomie "+1". Dobre połączenia drogowe (przy trasie międzynarodowej Gdańsk - Hrebenne - Odessa) zdecydowanie wpływają na możliwości logistyczne przedsiębiorców. Niestety odległość od ośrodków gospodarczych i zachodniej granicy, brak autostrady wpływają negatywnie m.in. na możliwość zbytu płodów rolnych i produktów przemysłowych, nie

- pozwalając na przyznanie powiatowi maksymalnej liczby punktów. Jednocześnie położenie takie jest dogodne do rozwoju turystyki.
- 2. Jakość i konkurencyjność siły roboczej oceniono na poziomie "-1". Wykształcenie mieszkańców powiatu jest poniżej średniej wojewódzkiej czy krajowej. Młodzież kształci się na coraz atrakcyjniejszych kierunkach, jednak oferta uczelni wyższych na terenie powiatu jest bardzo uboga. Na studia w nieodległym Lublinie decyduje się tylko część absolwentów szkół średnich.
- 3. Dostępność infrastruktury technicznej drogi, media oceniono na "+1/2". Stan dróg w powiecie jest niezły, ponieważ stan około 80% dróg powiatowych określono jako dobry lub dostateczny. Stan uzbrojenia terenu pozostawia wiele do życzenia i póki zaplanowane inwestycje nie zostaną zrealizowane, będzie wpływać negatywnie na możliwość podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej. Dobra sytuacja pod tym względem panuje w gminie miejskiej Krasnystaw.
- 4. Dostępność terenów inwestycyjnych oceniono na poziomie "-1/2". W powiecie jest duży zasób terenów inwestycyjnych, jednak część z nich nie jest uzbrojona, a zatem jest mniej atrakcyjna dla inwestora. Na możliwość ich wykorzystania wpływa negatywnie także brak kompleksowej oferty inwestycyjnej w każdej gminie, dostosowanej pod względem potrzeb mieszkańców, przedsiębiorców i możliwości terenu.
- 5. Kolejny czynnik sukcesu warunki do rozwoju przedsiębiorczości został oceniony przez zespół ekspertów na poziomie porównywalnym w stosunku do innych powiatów (ocena 0). Działa Agencja Rozwoju Lokalnego, jednak brak jest prawdziwej konkurencji w ofercie lokalnych banków dotyczącej finansowania działalności gospodarczej.

W wyniku przeprowadzonej analizy otrzymano obraz pozycji powiatu krasnostawskiego w zakresie kluczowych czynników sukcesu, prezentowany na rysunku 14.

Rysunek nr 14.

Znaczenie	Kluczowe czynniki sukcesu	Wynik gorszy -2 -1		Wynik lo 1	epszy 2	
	Położenie geograficzne - lokalizacja i połączenia komunikacyjne					
	•Jakość i konkurencyjność siły roboczej					
	•Dostępność infrastruktury technicznej – drogi, media					
	•Dostępność terenów inwestycyjnych					
	Warunki do rozwoju przedsiębiorczości - zaplecze biznesu		\			

Źródło: opracowanie własne

Konsultanci ocenili sytuację w powiecie przeważnie jako porównywalną do innych powiatów, nie użyto ocen +/-2, czyli nie oceniono powiatu w wybranych obszarów jako zdecydowanie mniej lub bardziej konkurencyjnego. Ocena gorsza w stosunku do innych powiatów dotyczy głownie czynników wewnętrznych dla powiatu, czyli zależnych od podejmowanych działań na różnym stopniu administracji państwowej i samorządowej tj. jakość i konkurencyjność siły roboczej, dostępność terenów inwestycyjnych (za dostępność infrastruktury technicznej powiat odpowiada tylko częściowo). Za silne strony powiatu uznano głownie te czynniki które są w większym stopniu niezależne od administracji.

Jak wynika z rysunku benchmarking'u, sytuacja powiatu w zakresie dwóch czynników sukcesu jest gorsza, a innych dwóch - lepsza niż konkurencyjnych powiatów. Odnośnie pozostałego sytuacja jest taka sama jak gdzie indziej. Powyższe wyniki stanowić będą podstawowy punkt wyjścia do określenie ogólnych kierunków rozwoju powiatu.

5. Ogólne założenia kierunków rozwoju

5.1. Misja

Osią kierunków rozwoju powiatu krasnostawskiego jest jego misja zapisana w Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego. Misja wyznacza, w sposób najbardziej ogólny, kierunek dalszych działań. Jej wykonanie prowadzić będzie do realizacji dalekosiężnej wizji powiatu.

Misja jest zwięzłym opisem docelowego, oczekiwanego stanu i zakresu funkcji spełnianych przez powiat wobec jego mieszkańców i otoczenia. Stan opisywany w misji ma charakter idealny, a jego osiągnięcie powinno być zasadniczym celem wszelkich działań podejmowanych przez społeczność powiatu i jego władze. Zgodnie z powyższym postulatem wszystkie cele strategiczne odwołują się do zadeklarowanej misji.

Misja powiatu krasnostawskiego

"Podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez rozwój Powiatu Krasnostawskiego".

5.2. Cele strategiczne

W "Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego" zapisane zostały cztery podstawowe cele strategiczne oraz cele szczegółowe.

Tabela nr 42.

Lp	Cel główny	Cele szczegółowe
1.	Poprawa infrastruktury technicznej	 Rozwój dróg powiatowych Rozwój bazy sportowo-turystycznej Konserwacja rzeki Wieprz oraz budowa zbiorników wodnych Identyfikacja i ograniczenie źródeł zanieczyszczenia
		środowiska
2.	Pomoc w tworzeniu nowych miejsc pracy	
3.	Rozwój infrastruktury społecznej	Reorganizacja szkolnictwa średniego
J.		Doposażenie i dofinansowanie SP ZOZ

Lp	Cel główny	Cele szczegółowe
		Podnoszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców powiatu krasnostawskiego
		Poprawa stanu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli
		Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców
	Modernizacja	Rozwój grup producenckich i rolnictwa ekologicznego
4.	rolnictwa i rozwój obszarów wiejskich	Zalesianie gruntów
		Racjonalizacja gospodarki w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie

6. Zgodność poszczególnych celów z priorytetami rozwoju gospodarki narodowej i regionalnej

Wytyczone cele strategiczne dla powiatu krasnostawskiego znajdują odzwierciedlenie w wielu dokumentach wyznaczających kierunki rozwoju gospodarki narodowej oraz są zgodne z założeniami polityki regionalnej. Poniżej wskazano powiązania poszczególnych celów z priorytetami różnego szczebla.

Prezentowane opracowanie uwzględnia następujące dokumenty i plany:

- 1. "Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006" dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 stycznia 2003 r.
- 2. "Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich na lata 2004 2006" Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej,
- 3. "Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006"-Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej,
- 4. "Sektorowy Program Operacyjny Wzrost konkurencyjności gospodarki lata 2004-2006" Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej,
- 5. "Kierunki działań Rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw od 2003 do 2006 roku" Ministerstwo Gospodarki,
- 6. "Strategia rozwoju województwa lubelskiego".

Tabela nr 43.

Cele strategiczne:	Zgodność na poziomie centralnym:	Zgodność z założeniami strategii wojewódzkiej:
Rozwój infrastruktury społecznej	Narodowy Plan Rozwoju - cel cząstkowy: zwiększenie poziomu zatrudnienia i wykształcenia;	Priorytet: "Rozwój systemu przygotowania kadr"
	"SPO Rozwój Zasobów Ludzkich" - działania: Perspektywy dla młodzieży; Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia; Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół do potrzeb rynku pracy;	
	Kierunki działań Rządu wobec MSP - Poprawa otoczenia prawnego MSP oraz rozwój postaw przedsiębiorczych w społeczeństwie;	
	"ZPORR" - priorytet 2: Wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich:	
	 działanie 2.1. Kozwoj zawodowy dostosowujący zasoby ludzkie do potrzeb rynku pracy; działanie 2.2. Reorientacja zawodowa 	

Cele strategiczne:	Zgodność na poziomie centralnym:	Zgodność z założeniami strategii wojewódzkiej:
Pomoc w tworzeniu nowych miejsc pracy	Pomoc w tworzeniu nowych zwiększenia w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości miejsc pracy dodanej;	Priorytet: Tworzenie warunków restrukturyzacji rolnictwa oraz wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich;
	"SPO Rozwój Zasobów Ludzkich" - działania: Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy; Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki i przedsiębiorczości;	
	Kierunki działań Rządu wobec MSP - Rozwój otoczenia instytucjonalnego małych i średnich przedsiębiorstw; Wspieranie przedsięwzięć rozwojowych małych i średnich przedsięwzięć	
	"ZPORR" - priorytet 2: Wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich: -działanie 2.5. Mikroprzedsiębiorstwa	
	"SPO - Wzrost konkurencyjności gospodarki" Priorytet 1 -Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności z wykorzystaniem instytucji otoczenia biznesu; -działanie 1.1. Wzmocnienie instytucji wspierających działalność	
	przeusiębiotstw, -działanie 1.2. Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw -działanie 1.3. Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm;	
	Priorytet 2 - działanie 2.1. i 2.3. Wzrost konkurencyjności MSP poprzez doradztwo	
	i poprzez inwestycje; -działanie 2.4. Wsparcie dla inwestycji w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska;	

Cele strategiczne:	Zgodność na poziomie centralnym:	Zgodność z założeniami strategii wojewódzkiej:
Poprawa infrastruktury technicznej	Narodowy Plan Rozwoju - oś rozwoju: "Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów"	Priorytet: "Rozbudowa i modernizacja systemu komunikacyjnego i przejść granicznych"
	"ZPORR" - priorytet 1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionów - działanie 1.2. Infrastruktura ochrony środowiska	
	"SPO - Wzrost konkurencyjności gospodarki" Priorytet 2 - działanie 2.4. Wsparcie dla inwestycji w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska	

Cele strategiczne:	Zgodność na poziomie centralnym:	Zgodność z założeniami strategii wojewódzkiej:
Rolnictwo	Narodowy Plan Rozwoju - cel cząstkowy: intensyfikacja procesu zwiększenia w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej; "ZPORR" - priorytet 2: Wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich:	Priorytet: Tworzenie warunków restrukturyzacji rolnictwa oraz wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich;
	-działanie 2.6. Rozwój turystyki	środowiska;
	"SPO - Wzrost konkurencyjności gospodarki" Priorytet 1 -Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności z wykorzystaniem instytucji otoczenia biznesu;	Priorytet: Ochrona i pomnażanie dziedzictwa kulturowego oraz jego wykorzystanie dla harmonijnego rozwoju społecznego.
	-działanie 1.1. Wzmocnienie instytucji wspierających działalność przedsiębiorstw;	
	-działanie 1.2. Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw	
	-działanie 1.3. Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm;	
	Priorytet 2	
	-działanie 2.1. i 2.3. Wzrost konkurencyjności MSP poprzez doradztwo i poprzez inwestycje;	
	-działanie 2.4. Wsparcie dla inwestycji w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska;	
	Kierunki działań Rządu wobec MSP -	
	Rozwój otoczenia instytucjonalnego małych i średnich przedsiębiorstw; Wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi firm;	

7. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.

7.1. Planowane zadania w świetle ZPORR

Zadania zawarte w tym opracowaniu wynikają ze "Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego". Niektóre z nich będą mogły być zrealizowane dzięki wykorzystaniu środków pomocowych Unii Europejskiej w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR).

ZPORR jest jednym z programów operacyjnych, które mają służyć realizacji Narodowego Planu Rozwoju (NPR) na lata 2004 – 2006. Celem strategicznym ZPORR jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie ich marginalizacji. Zostanie on osiągnięty poprzez realizację zawartych w ZPORR priorytetów. Ustalone priorytety oraz wyodrębnione w nich działania wynikają z potrzeb województw i wpisują się w strategie regionalne.

W ramach ZPORR wyróżniono następujące priorytety i działania:

Priorytet	Działania			
1. Rozbudowa i modernizacja	1.1 Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu			
infrastruktury służącej	transportowego.			
wzmacnianiu konkurencyjności	1.2 Infrastruktura ochrony środowiska.			
regionów.	1.3 Regionalna infrastruktura społeczna.			
	1.4 Rozwój turystyki i kultury.			
	1.5 Infrastruktur społeczeństwa informacyjnego.			
	1.6 Rozwój transportu miejskiego w aglomeracjach			
2. Wzmocnienie rozwoju	3 30 1 0 1			
zasobów ludzkich w regionach.	regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia			
	ustawicznego w regionie.			
	2.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez			
	programy stypendialne.			
	2.3 Reorientacja zawodowa dla osób zagrożonych			
	procesami restrukturyzacyjnymi.			
	2.4. Promocja przedsiębiorczości.			
	2.5. Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy.			
3. Rozwój lokalny.	3.1. Obszary wiejskie.			
	3.2. Obszary podlegające restrukturyzacji.			
	3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i po-			
	wojskowe.			
	3.4. Mikro-przedsiębiorstwa.			
	3.5. Lokalna infrastruktura społeczna			

W ramach **działania 3.1 ZPORR** – **obszary wiejskie** podjęte zostaną starania o pozyskanie środków na realizację następujących zadań wpisujących się w "Strategię Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego":

Budowa drogi nr 2137L Krasnystaw – Chełmiec dł. 1,228 km

Modernizacja drogi nr 2123L ul. Okrzei od ul. Sienkiewicza do ul. Polewanej dł. 1,200 km

W ramach pozostałych działań ZPORR podjęte zostaną starania o pozyskanie środków pomocowych na takie zadania jak:

DZIAŁANIE 1.1. Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego:

- Przebudowa drogi nr 2122L Łopiennik Rejowiec dł. 20,035 km
- Modernizacja drogi nr 2124L droga kr. nr 17 Ksawerówka, dł. 2,970 km
- Modernizacja drogi nr 1900L Żółkiewka Turobin, dł. 4,462 km wraz z remontem dwóch mostów
- Modernizacja drogi nr 2114L Chorupnik Izbica dł. 3,382 km z remontem trzech mostów
- Modernizacja drogi nr 2105L Czysta Dębina Kol. Czysta Dębina dł. 2,270 k
- Modernizacja drogi nr 2132L Krupe Siennica Różana, dł. 2,098 km
- Modernizacja drogi nr 2120L Zakręcie Krzywe, dł. 1,000 km
- Modernizacja drogi nr 2140L Wał dr. kraj. 17, dł. 2,500 km
- Modernizacja drogi nr 2107L Rudnik Maszów, dł. 2,200 km
- Modernizacja drogi nr 2150L Kraśniczyn Anielpol, dł. 3,770 km
- Modernizacja drogi nr 2117L Łopiennik Orchowiec, dł. 3,350 km
- Modernizacja drogi nr 0836 Wierzchowiny Kasiłan, dł. 1,969 km
- Remont mostu na drodze nr 2122L Łopiennik Dolny Borowica na rz. Wieprz, dł. 83,6 m i na rz. Białka dł. 13,2 m
- Modernizacja drogi nr 2123L ul. Okrzei od ul. Sienkiewicza do ul. Polewanej dł. 1,200 km

Działanie 1.4: Rozwój turystyki i kultury

rewitalizacja skrzydła południowo-wschodniego Kolegium Pojezuickiego w Krasnymstawie

Działanie 3.5: Lokalna infrastruktura społeczna

- Budowa sali gimnastycznej w II LO im. C.K. Norwida w Krasnymstawie
- Budowa bazy sportowej w Zespole Szkół Publicznych w Rejowcu
- Termomodernizacja I LO im. Wł. Jagiełły
- Termomodernizacja Zespołu Szkół w Siennicy Różanej
- Termomodernizacja SP ZOZ w Krasnymstawie
- Modernizacja pomieszczeń pod Szpitalny Oddział Ratunkowy SP ZOZ w Krasnymstawie
- Zakup aparatury i sprzętu medycznego dla SP ZOZ w Krasnymstawie

• Budowa centralnej instalacji gazów medycznych

Pozostałe projekty przyjęte do realizacji w latach 2004-2006:

- Przebudowa drogi nr 2135L Krasnystaw Siennica Różana dł. 12,270 km
- Modernizacja drogi nr 2121L ul. Piłsudskiego od Pl. 3-go Maja do ul. Konopnickiej, dł. 0,390 km
- Modernizacja chodników i wykonanie zatoki postojowej przy ul. Poniatowskiego 800 m²
- Modernizacja drogi nr 1128L Antoniówka Czysta Dębina, dł. 0,700 km
- Modernizacja drogi nr 2104L Kol. Olchowiec Olchowiec, dł. 0,500 km
- Ścięcie poboczy i odtworzenie rowów przydrożnych przy drogach nr: 2120L, 2132L, 2121L, 2105L, o dł. 10 km
- Ścięcie poboczy i odtworzenie rowów przydrożnych przy drogach nr 2140L, 2101L i 2109L o dł. 10 km
- Ustawienie elementów odgradzających na ulicach: Poniatowskiego, Okrzei, Piłsudskiego, Krakowskie Przedmieście
- Budowa drogi nr 2142L Wirkowice Ujazdów dł. 0,432 km
- Budowa chodników przy ulicach: Sobieskiego, Bojarczuka, Chmielna, Graniczna, Szkolna, Borowa, Okrzei, 3000 m²
- Modernizacja drogi nr 2143L Tarzymiechy Wirkowice, dł. 1,500 km
- Wykonanie odwodnienia ulic: Okrzei, Kościuszki, Bojarczuka, Graniczna, Sobieskiego o łacznej dł. 3,000 km
- Oświetlenie ulic powiatowych: Kościuszki, Piłsudskiego
- Oświetlenie dróg powiatowych: 2122L, 2117L, 2135L, 2133L, 2130L, 2110L, 2101L
- Budowa drogi nr 1129L Dabie Sobieska Wola dł. 0,980 km
- Modernizacja drogi nr 2141L Romanów Ostrzyca, dł. 1,230 km
- Modernizacja drogi nr 2132L Krupe Siennica Różana, dł. 2,098 km
- Modernizacja drogi Nr 2109L Płonka Bzowiec Grobla, dł. 0,600 km
- Modernizacja drogi nr 2133L Siennica Mała Siennica Róż. dł.0,500km
- Modernizacja drogi nr 1116L Kosnowiec Suchodoły, dł. 1,500 km
- Remont mostu na drodze nr 2101L Żółkiew, dł. 10,6 m
- Remont mostu na drodze nr 2109L Płonka, dł. 12,0 m
- Ścięcie poboczy i odtworzenie rowów przydrożnych przy drogach nr 1120L, 1128L, 2124L o dł. 10 km
- Ścięcie poboczy i odtworzenie rowów przydrożnych przy drogach nr 2146L, 2118L, 0817L, 2131L, 2152L, 2136L, o dł. 10 km
- Wprowadzenie sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic: Mostowa, Browarna, Zamkowa.

- Wprowadzenie sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic: Matysiaka, PCK, Okrzei, Oleszczyńskiego
- Budowa drogi nr 2109L Maszów Wirkowice dł. 1,100 km
- Modernizacja drogi nr 2114L Chorupnik Izbica dł. 3,382 km wraz z remontem trzech mostów
- Modernizacja drogi nr 1120L Stężyca Łopiennik Dolny, dł. 2,700 km
- Modernizacja drogi nr 2130L Niedziałowice Kobyle, dł. 1,000 km
- Modernizacja drogi nr 2117L Baginy Orchowiec, dł. 0,500 km
- Modernizacja drogi nr 2145L Tarzymiechy Doły 1,576 km
- Modernizacja drogi nr 2156L ul. Graniczna od ul. Tokarzewskiego do ul. Bojarczuka, dł. 0,650 km
- Modernizacja drogi nr 2131L Leonów Zawadówka, dł. 2,100 km
- Ścięcie poboczy i odtworzenie rowów przydrożnych przy drogach nr 0811L, 0869L, 2127L, 2126L, 2125L, 2128L, 0833L, 2129 o dł. 10 km
- Ścięcie poboczy i odtworzenie rowów przydrożnych przy drogach nr 2107L, 2106L, 2112L, 2110L, 2111L o dł. 10 km
- Wprowadzenie sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic: Poniatowskiego, Szkolna, Mickiewicza

8. Powiązanie projektu z innymi działaniami realizowanymi na terenie powiatu.

Zamierzenia inwestycyjne powiatu wynikają z przyjętej w 2001r., Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego. Największy nacisk położono w niej na rozwój infrastruktury drogowej, poprawę infrastruktury oświatowej, systemu opieki zdrowotnej oraz rozwój opieki społecznej.

8.1. Infrastruktura drogowa

Stan dróg w dużym stopniu wpływa na rozwój gospodarczy danego obszaru. Brak sieci dróg o właściwym standardzie stanowi w tej chwili najpoważniejszą barierę rozwoju powiatu utrudniając wykorzystanie dogodnego położenia geograficznego. W związku z tym poprawa standardu dróg staje się jednym z najważniejszych priorytetów rozwojowych powiatu. Inwestycje ujęte w Planie Rozwoju lokalnego z zakresu infrastruktury drogowej wynikają z szerszego planu poprawy stanu dróg w powiecie. Do tej pory zrealizowano następujące inwestycje:

Lp.	Nazwa zadania	Zakres	Czas realizacji	Koszt zadania tys. zł	Środki pomocowe tys. zł
1	Budowa drogi nr 06261 Zalesie – Olszanka (do wykonania - warstwa ścieralna nawierzchni bitumicznej)	1,279 km	1999-2000	428	10% - 150
2	Budowa drogi nr 06232 Zagroda – Niedziałowice	1,512 km	2000-2001	809,5	BS - 244 10% - 200
3	Budowa drogi nr 48136 w Maszowie (budowa będzie kontynuowana)	0,590 km	2000-2003	193	-
4	Budowa drogi nr 48231 w Dąbiu (budowa będzie kontynuowana)	0,980 km	2001-2002	178,7	-
5	Budowa drogi nr 06239 w Łanach (budowa będzie kontynuowana)	0,400 km	2001-2003	133,4	-
6	Budowa drogi nr 48181 w Wirkowicach (budowa będzie kontynuowana)	0,432 km	2001-2003	112,5	-

7	Przebudowa drogi nr 48180 w Izbicy	0,324 km	2002	204,7	-
8	Przebudowa drogi nr 06245 ul. Piłsudskiego w Krasnymstawie	0,487 km	2003	668	10% - 350
9	Przebudowa skrzyżowania ulic Piłsudskiego, Sikorskiego i Oleszczyńskiego w Krasnymstawie	małe rondo	2003	132,4	-

8.2. Infrastruktura oświatowa

Drugim z priorytetów powiatu krasnostawskiego jest inwestycja w zdrowie i rozwój intelektualny młodzieży. Można osiągnąć to poprzez budowę, modernizację i zapewnienie niezbędnego wyposażenia dla szkół i placówek działających w systemie oświaty oraz budowę nowych i przebudowę oraz rozbudowę istniejących obiektów sportowych.

	REALIZACJA ZADAŃ DOTYCZĄCYCH					
	INFRASTRUKTURY OŚWIATOWEJ					
1	1999- 2001	Adaptacja budynku hotelowego na potrzeby Zespołu Szkół Publicznych w Rejowcu	869. 227			
2	1999- 2002	Rozbudowa Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Żółkiewce z budową sali sportowej	940. 000			
3	3 1999- Nadbudowa II LO im. C.K. Norwida w Krasnymstawie					
4	2001- 2002	Modernizacja internatu I LO im. Wł. Jagiełły w Krasnymstawie	949. 457			
5	2000- 2003	Rozbudowa Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Tarnogórze z budową sali sportowej	2. 095.496			
6	76. 572					
7	2001	Modernizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Krasnymstawie	143. 000			
8	2000	Modernizacja zaplecza sali gimnastycznej w I LO im. Wł. Jagiełły w Krasnymstawie	100.000			
	OGÓŁEM					

Do tej pory udało się zrealizować część z tych zamierzeń, których uzupełnieniem są projekty zawarte w tym dokumencie.

8.3. Inwestycje w ochronę zdrowia

Bardzo istotną dziedziną, w którą inwestuje powiat krasnostawski jest służba zdrowia. W miarę swoich możliwości dokonywane są zakupy sprzętu i modernizacje poszczególnych oddziałów. Od 1999r. udało się zrealizować następujące zadania:

Lp.	Rok	Nazwa zadania	Kwota
1.	1999	Utworzenie Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii w SP ZOZ w Krasnymstawie	50.000
2.	2000	Utworzenie Oddziału Opieki Długoterminowej w SP ZOZ w Krasnymstawie	150.000
3.	2000	Remont Oddziału Dziecięcego SP ZOZ w Krasnymstawie	20.000
4.		Zakup aparatury i sprzętu medycznego dla SP ZOZ w Krasnymstawie	30.000
5.	2001	Zakup aparatury i sprzętu medycznego dla SP ZOZ w Krasnymstawie	123.000
		Remont Oddziału Chirurgicznego – I etap	340.000
	2002	Remont dachu na budynku głównym Szpitala SP ZOZ w Krasnymstawie	75.000
6.		Modernizacja pomieszczeń pod Szpitalny Oddział Ratunkowy SP ZOZ w Krasnymstawie – I etap	176.000
		Zakup aparatury i sprzętu medycznego dla SP ZOZ w Krasnymstawie	250.000
		Informatyzacja SP ZOZ w Krasnymstawie	20.000
7.		Modernizacja kuchni Szpitala SP ZOZ w Krasnymstawie	230.000
8.		Remont Oddziału Okulistycznego SP ZOZ w Krasnymstawie	80.000
9.	2003	Remont Traktu Operacyjnego SP ZOZ w Krasnymstawie	90.000
10.	_2003	Remont Oddziału Noworodkowego SP ZOZ w Krasnymstawie	7.000
11.		Zakup aparatury i sprzętu medycznego dla SP ZOZ w Krasnymstawie	480.000
		OGÓŁEM	2.121.000

8.4. Infrastruktura pomocy społecznej

Najszybciej rozwijająca się dziedzina w powiecie jest pomoc społeczna. W latach 1999-2003 dokonano szeregu inwestycji w sumie na kwotę **6. 254. 555.**

Lp.	Rok	Nazwa zadania	Kwota
		ZADANIA LUB PROGRAMY DOTYCZĄCE INFRASTRUKTURY POMOCY SPOŁECZNEJ	
1.	1999	Adaptacja pomieszczeń na pokoje mieszkalne /DPS Bończa/	22. 893
2.	1999	Remont dachu budynku "Centrala" /DPS Żułów/	27. 904
3.	2000	Modernizacja ciągów pieszo-jezdnych /DDz Krasnystaw/	160. 850
4.	2000	Modernizacja sanitariatów i remont dachu /DDz Krasnystaw/	108. 778
5.	2000	Adaptacja poddasza na pokoje mieszkalne /DPS Krasnystaw/	371. 893
6.	2000	Remont oświetlenia zewnętrznego, częściowa wymiana stolarki okiennej, remont budynku "Centrala" /DPS Żułów/	270. 245
7.	2001	Utworzenie Filii w Stężycy Nadwieprzańskiej /DPS Krasnystaw/	1. 062 .538
8.	2001	2001 Adaptacja budynku gospodarczego na pawilon mieszkalny /DPS Surhów/	
9.	2001	Modernizacja węzłów sanitarnych i wymiana drzwi wejściowych wraz z przystosowanie dla osób niepełnosprawnych /DPS Żułów/	215. 819
10.	2002	Wymiana okien w budynku "A" /DDz Krasnystaw/	14. 503
11.	2002	Budowa ośrodka dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej /DPS Krasnystaw/	1. 345. 484
12.	2002	Modernizacja kotłowni z węglowo-koksowej na gazową z wymianą sieci ciepłowniczej oraz remont w budynku "Centrala" /DPS Żułów/	687. 385
13.	203	Modernizacja sanitariatu /DDz Krasnystaw/	8. 518
14.	2003	Utworzenie Filii w Bzowcu /DPS Krasnystaw/	978. 085
15.	2003	Budowa oczyszczalni ścieków /DPS Surhów/	206. 837
16.	2003	Adaptacja pomieszczeń byłego internatu Zespołu Szkół Zawodowych Nr 1 w Krasnymstawie dla potrzeb Ogniska Wychowawczego w Krasnymstawie	221. 325
17.	2003	Modernizacja ciągów pieszych z dostosowanie dla niewidomych, modernizacja hydroforni, remont budynku WTZ /DPS Żułów/	128. 391
		OGÓŁEM	6. 254. 555

8.5. Inwestycje w dziedzictwo kulturalne

Nieobce powiatowi są też inwestycje w kulturę. W latach 1999-2002 zrealizowano remont Muzeum Regionalnego w Krasnymstawie (skrzydło południowo-zachodnie) przeznaczając na to kwotę 659.433zł. Widoczna jest potrzeba inwestycji w ten obiekt w latach następnych.

Inwestycje ujęte w Planie są związane głównie z infrastrukturą techniczną, lecz ich realizacja nie pozostanie bez wpływu na politykę zatrudnienia, ochrony środowiska czy rozwój społeczno-gospodarczy.

Zadania ujęte w PRL nie wyczerpują problemów, które należałoby rozwiązać. Wskazują jedynie na najważniejsze i na najpilniejsze projekty niezbędne do realizacji.

9. Plan finansowy i wskaźniki osiągnięć w okresie 2004-2006 i na następne planowane lata.

Plan finansowy zawiera zadania inwestycyjne powiatu na lata 2004-2006 pogrupowanych tematycznie bez uwzględnienia hierarchii ich ważności. Kolejność realizacji poszczególnych inwestycji zostanie określona najpóźniej do końca 2004 roku.

Nazwa zadania	Okres	Koszt	Podmioty		Źródk	Źródła finansowe	
	reali-	zadania w tys zł	uczestniczące	Budżet	Budżet	Fundusze	Inne
	241	w tys. 21	w mansowamu	powiatu	państwa	strukturalne	
POPRAWA STANU TECHNICZNEGO I ROZWOJU DRÓG					10%	75%	
			BUDOWA NOWYCH DRÓG	DRÓG			
Droga nr 2142L Wirkowice -	2004-	440	budżet powiatu	440			
Ujazdów dł.0,432 km	2005						
Droga nr 2109L Maszów –	2005-	200	budżet powiatu,	350			350
Wirkowice dł. 1,100 km	2006		budżety gmin				
Droga nr 2137L Krasnystaw –	2004-	1100	budżet powiatu,	165	110	825	
Chełmiec dł. 1,228 km	2006		budżet państwa,				
			fundusze strukturalne				
Droga nr 1129L Dąbie – Sobieska	2005	069	budżet powiatu,	345			345
Wola dł. 0,980 km			budżety gmin				
Razem długość budowy dróg		2930		1300	110	825	569
3,740 km							
		BUDOW	WA I MODERNIZACJA CHODNIKÓW	\ CHODNIK(	ЭW		
Budowa chodników przy ulicach:	2004-	240	budżet powiatu,	120			120
Sobieskiego, Bojarczuka,	2006		budżet miasta				
Chmielna, Graniczna, Szkolna,			Krasnystaw				
Borowa, Okrzei, 3000 m ²							
Modernizacja chodników i	2004	09	budżet powiatu,	30			30
wykonanie zatoki postojowej przy			budżet miasta				
ul. Poniatowskiego 800 m²			Krasnystaw				
Razem 3800 m ²		300		150			150

		PRZEBUDOWA DRÓG	RÓG			
Drogi główne						
Droga nr 2122L Łopiennik – 2004- Rejowiec dł. 20,035 km 2006	15000	budżet powiatu, fundusze strukturalne	1875		11250	1875
inystaw – 270 km	4 700 000	budżet powiatu, budżet państwa, fundusze strukturalne	1 200 000 EURO	1860		Budżety gmin – 1650 zł PHARE- 3 500 000
Razem dl. 32,305	33600		4665	1860	25200	3270
		MODERNIZACJA DRÓG	ORÓG			
Drogi główne						
Droga nr 2124L droga kr. nr 17 – 2005- Ksawerówka, dł. 2,970 km 2006	1000	budżet powiatu, budżety gmin, fundusze strukturalne	125		750	125
Droga nr 1900L Żółkiewka – 2005 Turobin, dł. 4,462 km wraz z remontem dwóch mostów	1700	budżet powiatu, fundusze strukturalne	212,5		1275	212,5
Droga nr 2114L Chorupnik – 2005- Izbica dł. 3,382 km z remontem 2006 trzech mostów	1600	budżet powiatu, fundusze strukturalne	200		1200	200
Droga nr 2123L ul. Okrzei od ul. 2004 Sienkiewicza do ul. Polewanej dł. 1,200 km	1000	budżet powiatu, budżet państwa, fundusze strukturalne	75	100	750	75
Razem drogi główne 12,014 km co stanowi ok. 10,93% z 109,869 km	5300		612,5	100	3975	612,5

Drogi zbiorcze						
Droga nr 2105L Czysta Dębina – Z Kol. Czysta Dębina,	2005- 8 2006	850	budżet powiatu, fundusze strukturalne	106,25	637,5	106,25
20L Stężyca – olny, dł. 2,700 km	2005- 7	700	budżet powiatu, budżety gmin	350		350
O ₂		400	budżet gmin	200		200
30L Niedziałowice – ,000 km	2005- 2 2006	250	budżet powiatu, budżety gmin	125		125
Droga nr 2141L Romanów – Ostrzyca, dł. 1,230 km	2005 3	350	budżet powiatu, budżety gmin	175		175
iówka – 00 km	2004 2	210	budżet powiatu, budżet gmin	105		105
viec –	2004	150	budżet powiatu, budżety gmin	75		75
Siennica	2005	750	budżet powiatu, fundusze strukturalne	93,75	562,5	93,75
ecie –	2005	300	budżet powiatu, budżety gmin,fundusze strukturalne	75	225	
Droga Nr 2109L Płonka - Bzowiec – Grobla, dł. 0,600 km	2005	180	budżet powiatu,	180		
1	2005	150	budżet powiatu,	150		
Droga nr 2140L Wał – dr. kraj. 17, dł. 2,500 km	2005 4	450	budżet powiatu, fundusze strukturalne	112,5	337,5	

	=			-		
Droga nr 2117L Baginy –			budżet powiatu,	150		
Orchowiec, dł. 0,500 km	2006	150				
Droga nr 1116L Kosnowiec –		00	budżet powiatu,	400		
Suchodoly, df. 1,500 km	2005	400				
Droga nr 2145L Tarzymiechy – Doły 1,576 km	2006	450	budżet powiatu,	450		
D 2. 1071 Dd.:			budżet powiatu,	93,75	562,5	93,75
Droga III 2107L Kudnik – Maszów, dł. 2,200 km	2004-	750	budżety gmin, fundusze strukturalne			
Drogo nr 21501 Vragniozam			budżet powiatu,	162,5	975	162,5
Anielpol, dl. 3,770 km	2006	1300	budżety gmin, fundusze strukturalne			
Drogg nr 21171 Foundamil			budżet powiatu,	150	006	150
Orchowiec, dl. 3,350 km	2006	1200	budżety gmin, fundusze strukturalne			
Droga nr 2143L Tarzymiechy – Wirkowice dt 1500 km	2004-	750	budżet powiatu,	450		
WHACWICC, CI. 1,300 KIII	2007	2	hidžet nowiatii	87.5	525	87.5
Droga nr 0836 Wierzchowiny – Kasiłan, dł. 1,969 km	2006	700	budžet gmin, fundusze strukturalne		}	
Razem drogi zbiorcze 31,853						
km co stanowi ok. 14,9% z 213,622 km		10140		3691,25	7301,2	1531,25
Drogi lokalne						
Droga nr 2156L ul. Graniczna od			budżet powiatu,	1000		
ul. Tokarzewskiego do ul. Bojarczuka, dł. 0,650 km	2006	1000				
Droga nr 2131L Leonów –		C C	budżet powiatu,	200		
Lawadowka, dł. 2,100 km	2006	200				
Razem drogi lokalne 2,750 km co stanowi ok. 2,2% z 126,027 km		1500		1500		
	-			=	_	

			REMONTY MOSTÓW	ów		
Droga nr 2101L Żółkiew, dł. 10,6 m	2005	50	budżet powiatu, budżety gmin	25		25
Droga nr 2109L Płonka, dł. 12,0 m	2005	50	budzet powiatu, budzety gmin	25		25
Droga nr 2122L Łopiennik Dolny – Borowica na rz. Wieprz, dł. 83,6 m i na rz. Białka dł. 13,2 m	2006	006	budżet powiatu, budżety gmin, fundusze strukturalne	112,5	675	112,5
Razem dl. 119,4 m		1000		250	750	125
			ODWODNIENIE DRÓG	RÓG		
Wykonanie odwodnienia ulic: Okrzei, Kościuszki, Bojarczuka, Graniczna, Sobieskiego o łacznej	2004-		budżet powiatu, budżety gmin	20%		20%
dł. 3,000 km	2006					
Ścięcie poboczy i odtworzenie			budżet powiatu,	100%		
rowów przydrożnych przy						
urgacii ii. 2120L, 2132L, 2121L, 2105L, o dł. 10 km	2004					
Ścięcie poboczy i odtworzenie			budżet powiatu,	100%		
rowów przydrożnych przy						
od. 10 km	2004					
Ścięcie poboczy i odtworzenie			budżet powiatu,	100%		
rowów przydrożnych przy						
drogach nr 1120L, 1128L, 2124L o dł. 10 km	2005					
Ścięcie poboczy i odtworzenie			budżet powiatu,	100%		
rowów przydrożnych przy						
drogach nr 2146L, 2118L, 0817L, 21311 21521 21361	2005					
	)				_	

o dł. 10 km				
Ścięcie poboczy i odtworzenie rowów przydrożnych przy drogach nr 0811L, 0869L, 2127L, 2126L, 2125L, 2128L, 0833L, 2129 o dł. 10 km	2006	budżet powiatu,	100%	
Ścięcie poboczy i odtworzenie rowów przydrożnych przy drogach nr 2107L, 2106L, 2112L, 2110L, 2111L o dł. 10 km	2006	budżet powiatu,	100%	
Razem dł. 63 km	009			

	POPRAWA	A BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO	RUCHU DROC	GOWEGO
Bieżące utrzymanie oznakowania	2004-	budżet powiatu,	100%	
pionowego i poziomego	2006			
Ustawienie barier	2004-	budżet powiatu,	100%	
energochłonnych	2006			
Ustawienie elementów		budżet powiatu,	%0\$	20%
odgradzających na ulicach:		budżety gmin		
Poniatowskiego, Okrzei,				
Piłsudskiego, Krakowskie				
Przedmieście	2004			
Wprowadzenie sygnalizacji		budżet powiatu,	%0\$	20%
świetlnej na skrzyżowaniu ulic:		budżet gmin		
Mostowa, Browarna, Zamkowa.	2005			
Wprowadzenie sygnalizacji		budżet powiatu,	%05	20%
świetlnej na skrzyżowaniu ulic:		budżety gmin		
Matysiaka, PCK, Okrzei,				
Oleszczyńskiego	2005			

Wprowadzenie sygnalizacji		pnq	oudżet powiatu,	%0\$		%0\$
świetlnej na skrzyżowaniu ulic:		pnd	budżety gmin			
Poniatowskiego, Szkolna,						
Mickiewicza	2006					
Oświetlenie ulic powiatowych:	2004-	pnd	oudżet miasta			100%
Kościuszki, Piłsudskiego	2006	Kras	Krasnystaw			
Oświetlenie dróg powiatowych:		pnq	oudżet miasta			100%
2122L, 2117L, 2135L, 2133L,	2004-	Kras	Krasnystaw			
2130L, 2110L, 2101L	2006					
Razem poprawa bezpieczeństwa						
		400				

						Źródła finansowe	owe	
Lp.	Nazwa zadania	Okres	Koszt	Podmioty	Budżet powiatu	Budżet państwa	Fundusze	Inne
		realizacji	zadania	uczestniczące			strukturalne	
•	Budowa sali gimnastycznej w II LO im.		w tyś. zł	Fortgluspsowaniu	255 000	170 000	1275000	
	C.K. Norwida w Krasnymstawie		1.700.000	strukturalne				
				budżet powiatu,				
		2004-2005		budżet państwa				
•	Budowa sali gimnastycznej w Zespole			Fundusze	315 000	210 000	1575000	
	Szkół Publicznych w Rejowcu		2.100.000	strukturalne				
				budżet powiatu,				
		2004-2005		budżet państwa				
•	Termomodernizacja I LO im. Wł. Jagiełły			Fundusze	247 050	164 700	1 235 250	
	w Krasnymstawie		1.647.000	strukturalne				
				budżet powiatu,				
		2004-2005		budżet państwa				
•	Rewitalizacja skrzydła południowo-			Fundusze	000 862		3 294 000	
	wschodniego Kolegium Pojezuickiego	2006-2008	3.192.000	strukturalne				
				budżet powiatu				
•	Termomodernizacja Zespołu Szkół			Fundusze	220 650	147 100	1 103 250	
	w Siennicy Różanej odpowiedzią na		1471.000	strukturalne				
	działania ekologiczne gminy			budżet powiatu,				
		2005-2007		budżet państwa				

	Budowa pawilonu rehabilitacyjno	1			budżet powiatu	924 254	924 254		
miesz	mieszkalnego /DPS Bończa/	200	4-2005	2004-2005 1.848.508	budżet państwa				
Budowa	wa pawilonu rehabilitacyjno	1			budżet powiatu	1 113 735	1 113 734		
mies	urhów/	200	2004-2005	2. 227. 469	budżet państwa				
Infor w Kr	Informatyzacja w SP ZO w Krasnymstawie	ZOZ 2005-2006		85.000		85 000	1	-	
Rem	Remonty i modernizacje w SP ZOZ			350.000	budżet powiatu	200 000		-	150 000
w Kr	w Krasnymstawie	200	2004-2005		środki własne				
					sponsorzy				
				25.000	budżet powiatu	2 000	ı	-	20 000
Mode	Modernizacja spalarni odpadów	2005	2		fundusze				
					specjalne				
					budżet powiatu,	73 500	49 000	367 500	1
Bud	Budowa centralnej instalacji gazó	W 200	gazów 2005_2006	490 000	budżet państwa,				
medy	medycznych	1			fundusze				
					strukturaine				
					fundusze		303 900	2 279 250	455 850
T.	CD			3 039 000	strukturalne,				
w Krä		2004-2005	4-2005		środki własne SP				
					202 budżet państwa				
					fundusze	472 500	200 000	1 537 500	1
Zaku	Zakup aparatury i sprzętu medycznego dla	la 200	3000 7000	2 720 000	strukturalne,				
SP Z	SP ZOZ w Krasnymstawie	) 7 7	C007-+		budżet powiatu,				
					budżet państwa				
Mode	Modernizacja pomieszczeń pod Szpitalny				tt,	350 000	200 000	-	ı
Oddz	Oddział Ratunkowy SP ZOZ	2004	4	850.000	budżet państwa				
w Kı	w Krasnymstawie – II etap								

10. System wdrażania

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Krasnostawskiego będzie przebiegała w oparciu o system wdrażanie pomocy strukturalnej Unii Europejskiej zawarty w Rozporządzeniu Nr 1260/1999/WE wprowadzającym ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych oraz w rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy strukturalnych.

Jednostką bezpośrednio odpowiadającą za wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego jest Zarząd Powiatu Krasnostawskiego.

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego obejmuje:

- 1 Składanie wniosków aplikacyjnych o przyznanie dofinansowania ze środków EFRR i innych funduszy strukturalnych
- 2 Kontrola formalna składanych wniosków, w tym ich zgodność z zapisami Planu
- 3 Po zakończeniu inwestycji monitorowanie i raportowanie wydatków i efektów rzeczowych projektu.
- 4 Przedkładanie Komisjom Rady Powiatu raportów i informacji z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w Planie.
- 5 Zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

11. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

11.1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego

Monitorowanie Planu powierza się Komisji Finansów i Rozwoju Gospodarczego Rady Powiatu .

W pracach związanych z monitorowaniem i oceną Planu Rozwoju Lokalnego mogą brać udział również niezależni eksperci oraz przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Wojewódzkiego.

Przedmiotem oceny i monitorowania przez Komisję Finansów i Rozwoju Gospodarczego winna być zgodność Planu Rozwoju Lokalnego z Narodowym Planem Rozwoju, Programami Operacyjnymi i zapisami zawartymi w Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego. Ponadto rolą Komisji będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

Plan Rozwoju Lokalnego może być uzupełniany o kolejne zadania, które wynikają bezpośrednio ze zmian w Programach Operacyjnych dokonywanych na wniosek Komisji oraz zespołu zadaniowego ds. rozwoju lokalnego.

11.2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego

Komisja Finansów i Rozwoju Gospodarczego przedkładać będzie raporty z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w PRL, raz do roku na ręce Przewodniczącego Rady Powiatu. Ocena realizacji Planu dokonywana będzie przy pomocy wskaźników monitorowania.

11.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem otwartym i winien być uzupełniany i aktualizowany (również poprzez przesunięcie w czasie realizacji poszczególnych zadań) raz w roku kalendarzowym w okresie projektowania budżetu.

Ponadto w zależności od potrzeb wynikających ze zmian istotnych uwarunkowań zewnętrznych lub wewnętrznych organizowane będą spotkania z udziałem mieszkańców Powiatu Krasnostawskiego. Postulaty do PRL oraz wnioski składać mogą także radni, stowarzyszenia i inne organizacje pozarządowe.

Wszelkie postulaty i wnioski przedsięwzięć inwestycyjnych do PRL przyjmuje pełnomocnik ds. rozwoju lokalnego, pełniący funkcję koordynatora zespołu zadaniowego przygotowującego plan rozwoju lokalnego.

11.4. Public Relations planu.

Informacje na temat wyników wykonania Planu będą zamieszczone na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Krasnymstawie. Ponadto będą podejmowane działania informacyjne wykorzystujące współpracę z prasą, radiem i telewizją o zasięgu lokalnym i regionalnym. Zakłada się również organizację konferencji i seminariów prezentujących realizację PRL i fakt wsparcia funduszy UE przy realizacji jego poszczególnych projektów.